

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ**

**Επιμέλεια
Ανδρουλιδάκη Γαλάτσια**

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
«Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων (Factoring)»**

**Επιβλέπων εισηγητής - καθηγητής
κος Γεώργιος Ιατράκης**

**Ηράκλειο
2016**

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την παρούσα πτυχιακή εργασία μας δίνεται η ευκαιρία να ευχαριστήσουμε καταρχήν τις οικογένειες μας για την αμέριστη συμπαράστασή τους κατά την διάρκεια των σπουδών μας και στην συνέχεια τον επιβλέπων καθηγητή μας κύριο Ιατράκη Γεώργιο, που δέχθηκε την συνεργασία μαζί μας και που μας καθοδήγησε για την ολοκλήρωση της εργασίας αυτής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (FACTORING)	8
1.1 Ορισμός factoring	8
1.2 Ιστορική αναδρομή του Factoring	9
1.3 Η έννοια της Σύμβασης Πρακτορείας Επιχειρηματικών Απαιτήσεων (Factoring)	10
1.4 Σκοποί του Factoring	11
1.5 Η Λειτουργία της Σύμβασης Factoring	12
1.6 Τα Είδη του Factoring	13
1.6.1 <i>Νόθο και γνήσιο factoring</i>	13
1.6.2 <i>Factoring με Δικαίωμα Αναγωγής και Factoring χωρίς Δικαίωμα Αναγωγής</i>	15
1.6.3 <i>Εμφανές και Αφανές Factoring</i>	16
1.6.4 <i>Factoring με Προεξόφληση Τιμολογίων και Factoring χωρίς Προεξόφληση</i>	17
1.6.5 <i>Διεθνές Factoring</i>	17
1.6.6 <i>Άμεσο Εισαγωγικό Factoring</i>	18
1.6.7 <i>Άμεσο Εξαγωγικό Factoring</i>	19
1.7 Νομικό και θεσμικό πλαίσιο	20
1.8 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του factoring	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ FACTORING ΚΑΤΑ ΤΟ Ν. 1905/1990 ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ	25
2.1 Παρατηρήσεις επί του Ν. 1905/1990	25
2.2 Πεδίο εφαρμογής	26
2.3 Κατάρτιση της σύμβασης factoring (πώς λειτουργεί στην πράξη)	28
2.3.1 Κριτήρια των εταιριών factoring	30
2.4 Η εκχώρηση των απαιτήσεων του προμηθευτή	31
2.4.1 <i>Περιεχόμενο της σύμβασης</i>	31

2.4.2 Αναγγελία	33
2.4.3 Η συμφωνία για το ανεκχώρητο των απαιτήσεων	35
2.4.4 Εκχώρηση των ίδιων απαιτήσεων σε διαφορετικούς πράκτορες	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:ΤΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ FACTORING	38
3.1 Ο προμηθευτής αγαθών ή υπηρεσιών	38
3.2 Ο πράκτορας επιχειρηματικών απαιτήσεων	40
3.3 Ο οφειλέτης στη σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων	42
3.4 Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μερών	43
3.4.1. Σχέση μεταξύ πράκτορα και προμηθευτή	43
3.4.2 Σχέση μεταξύ πράκτορα και τρίτου οφειλέτη	44
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Η ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ FACTORING - ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ FACTORING	47
4.1. Το factoring ως μικτή σύμβαση	47
4.1.1 Οι παρεχόμενες κατά το νόμο «σχετικές υπηρεσίες»	48
4.2. Το factoring ως τυπική σύμβαση	52
4.3. Το factoring ως διαρκής σύμβαση	53
4.4. Το factoring ως σύμβαση πλαίσιο	54
4.5. Το factoring ως σύμβαση εκτελεστέα κατά διαδοχικές τμηματικές παροχές	55
4.6. Το factoring ως σύμβαση προσχώρησης	56
4.7. Το factoring ως αποκλειστική εμπορική δραστηριότητα του πράκτορα	57
4.8 Το factoring ως σύμβαση ανοίγματος πίστωσης και ως σύμβαση αλληλόχρεου λογαριασμού	58
4.8.1. Το factoring ως σύμβαση ανοίγματος πίστωσης	58
4.8.2 Το factoring ως σύμβαση αλληλόχρεου λογαριασμού	59
4.8.2.1 Παράδειγμα απόφασης	61
4.9. Ειδικότερα: Νομικός χαρακτηρισμός της αιτίας της εκχώρησης	64
4.9.1 Παράδειγμα απόφασης	66
4.10. Ειδικότερα: Νομικός χαρακτηρισμός των υπηρεσιών εισπράξεως, διαχείρισεως, λογιστικής και νομικής παρακολούθησης των απαιτήσεων	68

4.10.1 Παράδειγμα απόφασης	69
4.11 Συμπερασματικά ως προς τη νομική φύση της σύμβασης factoring	71
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	72
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	74
ΠΑΡΑΡΑΤΗΜΑ Ι : ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	76

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΚ	Αστικός Κώδικας
ΑΠ	Άρειος Πάγος
Αρ.	Αριθμός
Αρμεν.	Αρμενόπουλος (περιοδικό)
ΔΕΕ	Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών (περιοδικό)
ΔΕΕΤ	Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (περιοδικό)
ΔΠΑΘ	Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών
εδ.	Εδάφιο
εκδ.	Έκδοση
Ελλ.Δ/νη	Ελληνική Δικαιοσύνη (περιοδικό)
ΕΚ	Εμπορικός Κώδικας
επ.	Επόμενα
ΕΕμπΔ	Επιθεώρηση Εμπορικού Δικαίου (περιοδικό)
ΕΕΝ	Εφημερίς Ελλήνων Νομικών (περιοδικό)
ΕπισκΕμπΔ	Επισκόπηση Εμπορικού Δικαίου (περιοδικό)
ΕρμΑΚ	Ερμηνεία Αστικού Δικαίου
ΕΤραΞΧρΔ	Επιθεώρηση Τραπεζικού, Αξιογραφικού και Χρηματιστηριακού Δικαίου (περιοδικό)
ΕφΘεσς	Εφετείο Θεσσαλονίκης
ΚΠολΔ	Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας
ΜΠΘ	Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης
Ν.	Νόμος
ΝοΒ	Νομικό Βήμα (ΝοΒ)

ΟΛΑΠ	Ολομέλεια Αρείου Πάγου
ό.π.	όπου παραπάνω
παρ.	Παράγραφος
Π.Δ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΔ/ΤΕ	Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος
σελ.	σελίδα
τ.	τόμος
τεύχ.	Τεύχος
Υ.Α	Υπουργική Απόφαση
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η σύμβαση factoring ανήκει στις μορφές συμβάσεων, που είναι δημιούργημα των ίδιων των συναλλαγών υπό την πίεση οικονομικών και επιχειρηματικών αναγκαιοτήτων. Αποτελεί εμπορική δραστηριότητα και δη τραπεζική εργασία, η οποία αναπτύσσεται τα τελευταία έτη με γρήγορους ρυθμούς. Περιεχόμενο της σύμβασης factoring, αποτελεί η εκχώρηση των απαιτήσεων του προμηθευτή στον πράκτορα και η εξουσία του τελευταίου να τις εισπράττει και να τις αξιοποιεί ελεύθερα.

Ο προμηθευτής – κατά κανόνα μικρομεσαία επιχείρηση – προκειμένου να ενισχύσει τη ρευστότητά του, διαθέτει στον πράκτορα – εταιρία factoring – τις βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις της έναντι των πελατών της (τιμολόγια, επιταγές, συναλλαγματικές, απαιτήσεις από πιστωτικές κάρτες κ.λ.π), εκχωρώντας ουσιαστικά σε αυτόν την ευθύνη είσπραξης των επιχειρηματικών απαιτήσεων¹.

Το factoring δεν είναι απλώς μια μορφή χρηματοδότησης έναντι των απαιτήσεων του προμηθευτή. Ο πράκτορας (factor) αποκτά την απαίτηση του προμηθευτή καταβάλλοντας συνήθως αμέσως το μέγιστο μέρος της αξίας της στην επιχείρηση του προμηθευτή, επιμελείται την είσπραξή της, τη διαχειρίζεται και επωμίζεται τη λογιστική της παρακολούθηση. Συγχρόνως, συλλέγει πληροφορίες σχετικά με την οικονομική κατάσταση των πελατών του προμηθευτή και δίνει συμβουλές στον προμηθευτή για την παροχή και το ύψος της πίστωσης προς τους πελάτες.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, το factoring αποτελεί ένα νέο συμβατικό μόρφωμα και ένα δυναμικό χρηματοπιστωτικό εργαλείο, το θεσμικό πλαίσιο του οποίου τέθηκε από τον Έλληνα νομοθέτη με το Ν. 1905/1990 για τις συμβάσεις factoring.

---

¹ Εκχώρηση διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 455 επ. ΑΚ στο βαθμό που ο Ν. 1905/1990, ως ειδικός νόμος, δεν περιέχει διαφορετική ρύθμιση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

(FACTORING)

1.1 Ορισμός factoring

Το Factoring ή πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων είναι μια διαρκής συμβατική σχέση μιας Τράπεζας ή εταιρείας Factoring και ενός κατ' επάγγελμα προμηθευτή αγαθών ή υπηρεσιών, στα πλαίσια της οποίας συνομολογείται η εκχώρηση του συνόλου ή μέρους των βραχυπρόθεσμων υπαρχόντων ή και μελλοντικών επιχειρηματικών απαιτήσεων εσωτερικού ή και εξωτερικού, του προμηθευτή-πωλητή κατά των αγοραστών-χρεωστών του, με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση των απαιτήσεων αυτών, βάσει καθορισμένων κριτηρίων. Στο πλαίσιο της σύμβασης factoring ο προμηθευτής, δηλαδή η επιχείρηση, εκχωρεί το σύνολο των γεννημένων και μελλοντικών, βραχυπρόθεσμων, τιμολογιακών απαιτήσεών της στον πράκτορα (factor). Αυτός με τη σειρά του υποχρεούται –ανάλογα με τα συμφωνηθέντα στη σύμβαση-να προεξοφλεί, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις τις εκχωρηθείσες απαιτήσεις, αναλαμβάνοντας ενδεχομένως και τον κίνδυνο αφερεγγυότητας των οφειλετών και να προβαίνει στη λογιστική και νομική τους παρακολούθηση καθώς και στην είσπραξή τους από τους οφειλέτες. Ο factor για τις υπηρεσίες που παρέχει δικαιούται αμοιβής, “η οποία συνίσταται συνήθως σε ένα ποσοστό επί της αξίας των απαιτήσεων²”. Οι συναλλαγές βέβαια για τις οποίες μπορεί να γίνει μία σύμβαση factoring είναι μόνο αυτές στις οποίες και τα δύο συμβαλλόμενα μέρη

---

². Ψυχομάνη Σ, (1996). Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ. 7 επ.

είναι έμποροι ή επιτηδευματίες. Δεν μπορεί δηλαδή “το factoring να τύχει εφαρμογής σε απαιτήσεις κατά ιδιωτών ή τελικών καταναλωτών”³.

Από τα προαναφερθέντα γίνεται φανερό ότι ο πράκτορας παρέχει χρηματοδοτικές, διαχειριστικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες στις επιχειρήσεις με τις οποίες συμβάλλεται με αποτέλεσμα πρώτον, να τις απαλλάσσει από μεγάλο όγκο εργασίας, κυρίως από την ανάγκη διατήρησης οργανωμένου λογιστηρίου και δεύτερον, να τους προσφέρει την αναγκαία ρευστότητα και εξασφάλιση απέναντι στους οφειλέτες του

1.2 Ιστορική αναδρομή του Factoring

Μας είναι άγνωστο πότε το factoring χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά. Δεν υπάρχει ομοφωνία των συγγραφέων για το που και το πότε έγινε η πρώτη εμφάνιση της πρακτορείας απαιτήσεων ή στοιχείων της όπου μαρτυρούν την αφετηρία εξέλιξης της. Παρόλα αυτά υπάρχει μια αναφορά στην αγγλική βιβλιογραφία 15ο-16ο αιώνα.

Στην αρχή ο factor είχε την μορφή του εμπορικού αντιπροσώπου και διακινούσε προϊόντα με δική του επωνυμία. Επίσης πολλές από τις υπηρεσίες του συνέβαλλαν στην ανάπτυξη των εμπορικών συναλλαγών της χώρας του. Ήταν αυτός που διαμόρφωνε την πιστωτική πολιτική καθώς επίσης έδινε προκαταβολές τοις μετρητοίς πριν την πώληση των προϊόντων. Όλα αυτά όμως γινόταν έξω από τα πλαίσια νόμων ή δικαστικών αποφάσεων. Στη σημερινή της μορφή η πρακτορεία εμφανίστηκε για πρώτη φορά στις ΗΠΑ κατά τον 19ο αιώνα. Αυτό συνέβη γιατί οι βιομήχανοι ισχυροποιήθηκαν, λόγω της οικονομικής και βιομηχανικής ανάπτυξης των ΗΠΑ, έχοντας ως αποτέλεσμα να μην χρειάζονται πλέον τις υπηρεσίες των πρακτόρων και να πραγματοποιούν οι ίδιοι τις δραστηριότητες αυτές. Οι πράκτορες τότε για να μπορέσουν να επιβιώσουν αναγκάστηκαν να προσφέρουν νέες υπηρεσίες που δεν συνέφερε τους βιομήχανους να ασκούν μόνοι τους, οπότε με

---

³ Βάθης Β.,(1995). Η σύμβαση factoring, σελ.13

τον τρόπο αυτό δημιουργήθηκε η σημερινή πρακτορεία. Στην Ευρώπη δε, το factoring φαίνεται να έκανε την εμφάνιση του το 1958.

Η έννοια της πρακτορείας ήταν σχεδόν άγνωστη στην ελληνική πραγματικότητα μέχρι και την προηγούμενη δεκαετία αν και ήταν γνωστές στην νομοθεσία μας οι έννοιες της εκχώρησης και της αναδοχής χρέους. Συγκεκριμένα με το νόμο 1905/1990 που αφορά τη σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και με μετέπειτα τροποποιήσεις Ν.2367/1995 δημιουργήθηκε το θεσμικό πλαίσιο για να λειτουργήσει ο θεσμός της πρακτορείας. Μέχρι το 1995 είχαν γίνει κάποιες προσπάθειες πρακτορείας από κάποιες σχετικά λίγες τράπεζες της ελληνικής αγοράς, αλλά η ουσιαστική έναρξη παροχής υπηρεσιών factoring τοποθετείται εντός του 1995 όπου δημιουργήθηκαν και οι πρώτες θυγατρικές εταιρείες μεγάλων ελληνικών τραπεζών⁴.

1.3 Η έννοια της Σύμβασης Πρακτορείας Επιχειρηματικών Απαιτήσεων (Factoring)

Το factoring («σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων» κατά το άρθρο 1 § 1 του ν.1905/1990) είναι η σύμβαση μεταξύ ενός πράκτορα επιχειρηματικών απαιτήσεων, που είναι είτε τράπεζα είτε ειδική ανώνυμη εταιρεία (συνήθως θυγατρική τράπεζα), και μιας επιχείρησης- εμπορικής εταιρείας ή και φυσικού προσώπου-που ασχολείται κατ' επάγγελμα με την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών. Περιεχόμενο της σύμβασης είναι ότι η εταιρεία factoring (εφεξής: πράκτορας ή factor) αναλαμβάνει να παρέχει στην επιχείρηση του πελάτη της (εφεξής: προμηθευτής), για το διάστημα που συμφωνείται και έναντι αμοιβής, υπηρεσίες σχετικές με την προεξόφληση, τη λογιστική και νομική παρακολούθηση καθώς και την είσπραξη των χρηματικών απαιτήσεων κατά των πελατών της (εφεξής: οφειλέτες)⁵.

---

⁴ Εγκυκλοπαίδεια Βικιπαιδεία «Πρακτόρευση Απαιτήσεων».

⁵ Γεώργιος Τριανταφυλλάκης, Εισηγήσεις Εμπορικού Δικαίου (2009) σελ.72 και ΕφΑθ 5368/2010 ΔΕΕ 4/2011 σελ.463, ΕφΠειρ 115/2012 ΔΕΕ 10/2012 σελ.963

1.4 Σκοποί του Factoring

Με τη σύμβαση factoring επιδιώκονται (σωρευτικά ή διαζευτικά) τρεις σκοποί: ένας χρηματοδοτικός, ένας διαχειριστικός και ένας ασφαλιστικός (ή εγγυητικός). Αντίστοιχες είναι οι λειτουργίες που επιτελεί το factoring.

A) ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Ο προμηθευτής μεταβιβάζει στον πράκτορα τις εκκρεμείς (ήδη γεννημένες ή μέλλουσες να γεννηθούν) απαιτήσεις του από τη διάθεση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών και ο πράκτορας του καταβάλλει αμέσως το σύνολο ή μέρος των απαιτήσεων, αφού αφαιρεί ένα ποσοστό που αντιστοιχεί στον προεξοφλητικό τόκο. Η ρευστοποίηση αυτή των απαιτήσεων της επιχείρησης κατά των πελατών της εξασφαλίζει σ' αυτή ρευστότητα και ευχέρεια οικονομικής κίνησης.

B) ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Ο πράκτορας αναλαμβάνει με τη σύμβαση τη λογιστική παρακολούθηση των χρηματικών απαιτήσεων, την είσπραξη των απαιτήσεων ενδεχομένως και τη δικαστική επιδίωξη της εισπράξεως, έτσι ώστε ο προμηθευτής να απαλλάσσεται από την απασχόληση και τις δαπάνες που συνδέονται με τις εν λόγω ενέργειες. Μια επιχείρηση που θέλει να αξιοποιήσει τα πλεονεκτήματα της ηλεκτρονικής επεξεργασίας δεδομένων αλλά και να μην επιβαρυνθεί με τις οργανωτικές δαπάνες που συνεπάγεται αυτή, μπορεί να προσφύγει στη βοήθεια και στην οργανωτική δομή του πράκτορα. Για τις υπηρεσίες αυτές παρακρατεί ο πράκτορας ως αμοιβή, εκτός από τον παραπάνω προεξοφλητικό τόκο, και ένα ποσοστό της απαίτησης που κυμαίνεται συνήθως μεταξύ 0,5% και 1,5%.

Γ) ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Στη σύμβαση factoring συμφωνείται συνήθως ότι ο πράκτορας θα πιστώσει τον λογαριασμό του πελάτη του με το ποσό της απαίτησης, ακόμη και αν δεν μπορέσει να την εισπράξει από τον οφειλέτη. Στην περίπτωση αυτή, στην οποία γίνεται λόγος για «γνήσιο» factoring, ο πράκτορας αναλαμβάνει τον κίνδυνο του μη εισπραξίμου της απαίτησης. Εάν ο πράκτορας δεν μπορέσει να εισπράξει την απαίτηση λόγω αφερεγγυότητας του οφειλέτη, δεν έχει οποιαδήποτε αξίωση κατά του προμηθευτή (βλ. και ΑΚ 467 § 1). Τον κίνδυνο αυτόν αναλαμβάνει όμως ο πράκτορας υπό την προϋπόθεση ότι ἡ απαίτηση είναι ελεύθερη από ενστάσεις, όπως λόγω ελαττώματος του πράγματος ή του έργου, πλάνης, εικονικότητας, συμψηφισμού κτλ.⁶.

1.5 Η Λειτουργία της Σύμβασης Factoring

Η σύμβαση factoring συνάπτεται και λειτουργεί στην πράξη ως εξής: Ο ενδιαφερόμενος προμηθευτής, συνήθως επιχείρηση που πωλεί ή μεταπωλεί προϊόντα ή παρέχει υπηρεσίες ή εκτελεί έργα, έρχεται σε επαφή με τον πράκτορα, συνήθως ανώνυμη εταιρεία θυγατρική τράπεζας ή τράπεζα, και διευρύνουν μαζί τις δυνατότητες σύναψης της σύμβασης πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων. Ο πράκτορας εξετάζει χωριστά κάθε περίπτωση προμηθευτή, με τον οποίο πρόκειται να συμβληθεί, πριν από τη συνομολόγηση της σχετικής σύμβασης. Με την οργάνωση και την εμπειρία της αγοράς που διαθέτει, εξετάζει και εκτιμά την οικονομική κατάσταση του μελλοντικού πελάτη του (δηλαδή του προμηθευτή), τον κύκλο των πελατών του, το είδος των συναλλαγών και της επιχειρηματικής δραστηριότητας που ασκεί, τους δανειστές και γενικότερα όλα εκείνα τα στοιχεία

---

⁶ Σύγχρονα προβλήματα και θέσεις της νομολογίας στις νέες μορφές συμβάσεων στο δίκαιο του ανταγωνισμού και της προστασίας του καταναλωτή (2010) σελ.14-15

που τον βοηθούν να αποφασίσει, αν η σύναψη σύμβασης factoring με τον συγκεκριμένο πελάτη είναι συμφέρουσα και (αν ναι) ποια μορφή πρέπει να έχει⁷.

1.6 Τα Είδη του Factoring

Ο ν. 1905/1990 ευνοεί τις παραλλαγές στην σύμβαση factoring. Σύμφωνα με το άρθρο 1, παρ.1 του συγκεκριμένου νόμου, “Περιεχόμενο της πρακτορείας αποτελεί ιδίως η εκχώρηση απαιτήσεων στον πράκτορα με ή χωρίς δικαίωμα αναγωγής, η εξουσιοδότηση για την είσπραξη τους, η χρηματοδότηση του προμηθευτή με προεξόφληση των απαιτήσεων, η λογιστική ή νομική παρακολούθηση των απαιτήσεων, η διαχείριση τους, η ολική ή η μερική κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου του προμηθευτή”. καταδεικνύεται η ποικιλία των υπηρεσιών που μπορούν να παρέχονται με μια σύμβαση factoring⁸.

Μπορούμε να διακρίνουμε παρακάτω τα σημαντικότερα είδη της σύμβασης factoring:

- Νόθο και γνήσιο factoring
- Με δικαίωμα αναγωγής και χωρίς δικαίωμα αναγωγής factoring
- Εμφανές και αφανές factoring
- Factoring με προεξόφληση και χωρίς προεξόφληση
- Εγχώριο και διεθνές factoring⁹.

Πιο συγκεκριμένα:

1.6.1 Νόθο και γνήσιο factoring

Με τον όρο γνήσιο factoring εννοούμε το αρχικό αμερικάνικο πρότυπο του factoring που επιτελεί και τις τρεις λειτουργίες του θεσμού (χρηματοδοτική,

---

⁷ Γεωργιάδη Α., (2008) .Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας, σελ.129-137

⁸ Ν. 1905/1990 άρθρο 1 § 1

⁹ Σπυριδάκη Ι. Σ., (2007),.Factoring, σελ.15

διαχειριστική και ασφαλιστική). Διαφοροποιείται ωστόσο από αυτό λόγω των πρόσθετων υπηρεσιών που παρέχονται σήμερα πλέον και οι οποίες δικαιολογούν τη χρησιμοποίηση από πολλούς του όρου «σύγχρονο γνήσιο factoring» ή «τέλειο factoring». Κύριο χαρακτηριστικό αυτού του είδους factoring είναι η εκ μέρους του πράκτορα κάλυψη του κινδύνου αφερεγγυότητας των οφειλετών του προμηθευτή που συνεπάγεται την περαιτέρω αδυναμία του να στραφεί κατά του προμηθευτή σε περίπτωση που δεν εισπράξει τις εκχωρημένες ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις.

Αυτό το είδος factoring η λειτουργία του οποίου περιγράφηκε και στην εισαγωγή διακρίνεται περαιτέρω σε γνήσιο factoring προκαταβολών και σε γνήσιο factoring με προεξόφληση. Η διαφορά τους έγκειται στο ότι στο πρώτο ο πράκτορας υποχρεούται να καταβάλλει την αξία της εκχωρούμενης απαίτησης κατά την χρονική στιγμή που θα καταστεί αυτή ληξιπρόθεσμη, καταθέτοντας ωστόσο μέχρι τότε στον ανοιχτό λογαριασμό που διατηρεί με τον προμηθευτή προκαταβολές της αξίας αυτής της τάξεως του 90% τις οποίες ο προμηθευτής μπορεί να αναλάβει και οι οποίες εφόσον αναληφθούν από τον προμηθευτή πριν καταστεί η απαίτηση εκχωρητή επιβαρύνονται με τόκο. Αντίθετα στην δεύτερη περίπτωση ουσιαστικά ακολουθείται η πρακτική της προεξόφλησης των πιστωτικών τίτλων, δηλαδή ο πράκτορας με την εκχώρηση της απαίτησης καταβάλει την αξία της στον προμηθευτή εφόσον όμως αφαιρέσει πρώτα την συμφωνημένη προμήθεια του για την παροχή των υπηρεσιών του και την ανάληψη του πιστωτικού κινδύνου, καθώς και τον προεξοφλητικό τόκο που αντιστοιχεί στο ποσό της απαίτησης. Ο προμηθευτής δε, με τη σειρά του μπορεί άμεσα να αναλάβει το χρηματικό ποσό, χωρίς περαιτέρω οικονομική επιβάρυνσή του.

Όσον αφορά το νόθο factoring όπως θα έχει γίνει αντιληπτό από τα προαναφερθέντα διαφοροποιείται από το γνήσιο καθώς σε αυτό δεν καλύπτεται ο πιστωτικός κίνδυνος και επομένως ο πράκτορας σε περίπτωση που δεν εισπράξει την εκχωρηθείσα σε αυτόν απαίτηση από τον οφειλέτη της, δικαιούται να στραφεί κατά του προμηθευτή προκειμένου να ικανοποιηθεί. Έχει δηλαδή “το λεγόμενο δικαίωμα αναγωγής γι’ αυτό και το νόθο factoring ονομάζεται και factoring με δικαίωμα αναγωγής¹⁰”.

---

¹⁰ Λιακόπουλος, Η σύμβαση factoring, ΕΕμπΔ 1988σελ. 378 επ.

Σε αντίθεση με το γνήσιο που όπως ειπώθηκε αντανακλά το αμερικάνικο πρότυπο, το νόθο factoring κυριάρχησε στην Ευρώπη κατά τα πρώτα χρόνια της διάδοσής τους λόγω της πάγιας τακτικής των εμπόρων να μην αναλαμβάνουν τον κίνδυνο αφερεγγυότητας των οφειλετών. Πάντως ούτε αυτή η μορφή factoring εξασφαλίζει απόλυτα τον πράκτορα καθώς και να ασκήσει το δικαίωμα αναγωγής του κατά του προμηθευτή δεν είναι σίγουρο ότι θα ικανοποιηθεί ιδίως στην περίπτωση που ο τελευταίος βρίσκεται σε δεινή οικονομική θέση. Ωστόσο ο πράκτορας χαίρει μίας κάποιας εξασφάλισης συγκριτικά με άλλους χρηματοδοτικούς θεσμούς καθώς έχει την δυνατότητα ελέγχου της φερεγγυότητας και της συνέπειας των οφειλετών και του προμηθευτή, ενώ αποκτά και κάποια δικαιώματα του προμηθευτή έναντι των οφειλετών του όπως την επιφύλαξη της κυριότητας των εμπορευμάτων που αποτελούν το αντικείμενο συναλλαγής από το οποίο προκύπτουν οι εκχωρούμενες απαιτήσεις.

Περαιτέρω πρέπει να επισημανθεί ότι στις περισσότερες περιπτώσεις το factoring λειτουργεί εν μέρει ως γνήσιο και εν μέρει ως νόθο, καθώς για κάποιες απαιτήσεις και για κάποιους πελάτες ο πράκτορας αναλαμβάνει την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου, ενώ για κάποιους άλλους όχι. Ωστόσο ακόμη και αν αναλάβει τον κίνδυνο αφερεγγυότητας ενός πελάτη σε κάθε περίπτωση θέτει ένα ανώτατο όριο-πλαφόν πάνω από το οποίο δεν καλύπτει τον πιστωτικό κίνδυνο και επομένως διατηρεί για το υπερβάλλον δικαίωμα αναγωγής κατά του προμηθευτή. " Κατ' αυτό τον τρόπο λοιπόν και στο πλαίσιο της ίδιας σύμβασης factoring αυτό διαμορφώνεται ανάλογα με την κάθε περίπτωση σε γνήσιο ή νόθο¹¹".

1.6.2 Factoring με Δικαίωμα Αναγωγής και Factoring χωρίς Δικαίωμα Αναγωγής

Factoring με δικαίωμα αναγωγής υφίσταται όταν ο πιστωτικός κίνδυνος αφερεγγυότητας του οφειλέτη παραμένει στον προμηθευτή, ενώ ο πράκτορας παρέχει χρηματοδότηση με προκαταβολές έναντι εκχωρημένων απαιτήσεων, λογιστική παρακολούθηση καθολικών πελατών, διαχείριση και είσπραξη των

---

¹¹ Ψυχομάνης, σελ. 47 επ.

εκχωρημένων απαιτήσεων καθώς και αξιολόγηση της φερεγγυότητας των πελατών. Η συνέπεια σε περίπτωση μη πληρωμής είναι ότι ο προμηθευτής ευθύνεται απέναντι στον πράκτορα για την επιστροφή των ποσών που έλαβε προκαταβολικά ως χρηματοδότηση. Άρα η μη κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου από τον πράκτορα δείχνει ότι στο συγκεκριμένο είδος factoring δεν περιλαμβάνεται η ασφαλιστική λειτουργία.

“Στο factoring χωρίς δικαίωμα αναγωγής (ή γνήσιο factoring) επιτελούνται όλες οι λειτουργίες του θεσμού του factoring, τόσο η διαχειριστική και η ασφαλιστική όσο και η χρηματοδοτική. Ο πράκτορας αδυνατεί να στραφεί εναντίον του προμηθευτή, στην περίπτωση κατά την οποία η τιμολογιακή απαίτηση δεν εισπράττεται εξαιτίας της αδυναμίας ή άρνησης πληρωμής του οφειλέτη λόγω αφερεγγυότητας του¹²”.

1.6.3 Εμφανές και Αφανές Factoring

Εμφανές factoring έχουμε όταν η σύμβαση factoring αναγγέλλεται στον οφειλέτη και ο πράκτορας αποκτά όλα τα δικαιώματα του προμηθευτή εναντίον του οφειλέτη. Η γνωστοποίηση γίνεται συνήθως είτε με ειδική αναφορά στα τιμολόγια που εκδίδει ο προμηθευτής είτε με την αποστολή γραπτής ανακοίνωσης από τον προμηθευτή ή τον πράκτορα προς τον οφειλέτη.

Στο αφανές factoring η γνωστοποίηση της εκχώρησης των απαιτήσεων στον πράκτορα δεν πραγματοποιείται λόγω του ότι θα επηρεαστεί αρνητικά η επιχειρηματική φήμη του πράκτορα. “Στην περίπτωση που επικρατήσει η αφανής διαδικασία ο οφειλέτης καταβάλει στον προμηθευτή τα ποσά των απαιτήσεων και αυτός με την σειρά του υποχρεούται να τα μεταβιβάσει στον πράκτορα¹³”.

---

¹² Σπυριδάκη Ι. Σ., (2007),.Factoring, σελ. 16-17

¹³ Σπύρο Δ. Ψυχομάνη,(1996).Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων,σελ.50-51

1.6.4 Factoring με Προεξόφληση Τιμολογίων και Factoring χωρίς Προεξόφληση

Για factoring με προεξόφληση τιμολογίων γίνεται λόγος όταν ο πράκτορας προσφέρει στον προμηθευτή μια διαφορετική και πιο ευέλικτη χρηματοδότηση προεξοφλώντας έως και το 80% της αξίας των τιμολογίων πριν καταστούν ληξιπρόθεσμα. Το ποσοστό αυτό βέβαια κυμαίνεται ανάλογα και με το ύψος των πωλήσεων. Σε αυτήν την περίπτωση, ο προμηθευτής ενεργεί ως αντιπρόσωπος του πράκτορα και εξακολουθεί να εισπράττει τις εκχωρημένες απαιτήσεις του. Υποχρεούται, όμως, κάθε φορά να αποδίδει το εισπραγμένο ποσό κατά τον συμφωνημένο χρόνο και τρόπο, την τήρηση των οποίων παρακολουθεί και ελέγχει ο πράκτορας, έχοντας το δικαίωμα άμεσης αναγωγής σε περίπτωση παρεκκλίσεων από τα συμφωνηθέντα.

Factoring χωρίς προεξόφληση. Ο πράκτορας αναλαμβάνει τις απαιτήσεις, υποσχόμενος την καταβολή της αξίας τους μόνο κατά το χρονικό σημείο που θα καταστούν ληξιπρόθεσμες. Ή αυτό το είδος factoring ο πράκτορας αναλαμβάνει είτε μόνο τη λογιστική και νομική παρακολούθηση των απαιτήσεων (διαχειριστική λειτουργία) είτε και την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου (ασφαλιστική λειτουργία) χωρίς να συντελείται και χρηματοδότηση του προμηθευτή (χρηματοδοτική λειτουργία)¹⁴.

1.6.5 Διεθνές Factoring

Ως διεθνές ή εξαγωγικό factoring χαρακτηρίζεται το factoring, όταν οι απαιτήσεις προέρχονται από εξαγωγές αγαθών ή παροχή υπηρεσιών σε χώρα διαφορετική από εκείνη, στην οποία είναι εγκατεστημένοι και ασκούν την επιχειρηματική δραστηριότητα τους ο προμηθευτής και ο πράκτορας.

---

¹⁴ Σπύρο Δ. Ψυχομάνη, (1996) . Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ.52

Στην περίπτωση αυτή, στην οποία καθίσταται αναγκαία η συνεργασία του πράκτορα της χώρας εξαγωγής (export factor), ως υποθέσουμε της Ελλάδας, με έναν πράκτορα-ανταποκριτή της χώρας εισαγωγής (import factor), ως υποθέσουμε των ΗΠΑ, η διαδικασία που ακολουθείται είναι συνήθως η εξής: Ο προμηθευτής απευθύνεται πριν από την εξαγωγή σ' έναν πράκτορα της χώρας του (export factor) και του διαβιβάζει τα απαραίτητα στοιχεία, με βάση τα οποία εκείνος θα ζητήσει από τον ανταποκριτή του (import factor) πληροφορίες για την φερεγγυότητα του αλλοδαπού πελάτη. Εφόσον οι πληροφορίες για τη φερεγγυότητα του πελάτη είναι θετικές, οι δύο πράκτορες κατανέμουν συνήθως μεταξύ τους τις προσφερόμενες στον προμηθευτή υπηρεσίες : "Ο πράκτορας της χώρας εξαγωγής αναλαμβάνει τη χρηματοδότηση του προμηθευτή προκαταβάλλοντας το μεγαλύτερο μέρος της αξίας των τιμολογίων (χρηματοδοτική λειτουργία). Από την άλλη μεριά, ο πράκτορας της χώρας εισαγωγής αναλαμβάνει την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου (εξασφαλιστική λειτουργία) καθώς και την είσπραξη των απαιτήσεων (διαχειριστική λειτουργία). Ανάλογα κατανέμεται μεταξύ των δύο πρακτόρων και η προμήθεια: περίπου το 1/3 αυτής παίρνει ο πράκτορας της χώρας εξαγωγής (Ελλάδας) και τα 2/3 ο πράκτορας της χώρας εισαγωγής (ΗΠΑ). Όταν ο αλλοδαπός οφειλέτης πληρώσει ή παρέλθει η συμφωνημένη ημερομηνία πληρωμής, ο πράκτορας εισαγωγής καταβάλλει στον πράκτορα εξαγωγής την αξία του τιμολογίου μείον το ποσό της προμήθειας του. Και στη συνέχεια ο πράκτορας εξαγωγής πιστώνει τον λογαριασμό του προμηθευτή με το σχετικό ποσό μείον τη γενόμενη προκαταβολή και την προμήθεια του¹⁵·.

1.6.6 Άμεσο Εισαγωγικό Factoring

Πρόκειται για την περίπτωση διεθνούς factoring, στην οποία ο προμηθευτής απευθύνεται αμέσως σε έναν πράκτορα εγκατεστημένο στη χώρα προς την οποία γίνεται η εξαγωγή προϊόντων ή η παροχή υπηρεσιών (import factor), ως

---

¹⁵ Σπύρο Δ. Ψυχομάνη, (1996) . Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ. 56

υποθέσουμε τις ΗΠΑ. Αυτός αναλαμβάνει την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου και την επιμέλεια είσπραξης των απαιτήσεων όχι όμως και την προεξόφληση τους. Στο είδος αυτό του factoring παρακάμπτεται μεν ο ημεδαπός πράκτορας (export factor), αλλά ο προμηθευτής αναδέχεται τους κινδύνους που πηγάζουν από τη διαφορετική τεχνική και νομική αντιμετώπιση του θεσμού στη χώρα εισαγωγής. Ίγια το λόγο αυτόν το είδος τούτο του factoring προσφέρεται μόνο ως λύση ανάγκης, όταν δεν βρίσκεται ημεδαπός πράκτορας (export factor) πρόθυμος να αναλάβει τους όποιους κινδύνους¹⁶.

1.6.7 Άμεσο Εξαγωγικό Factoring

Στη μορφή αυτή του διεθνούς factoring ο προμηθευτής (εξαγωγέας) απευθύνεται σε πράκτορα της χώρας του (export factor), ας υποθέσουμε στην Ελλάδα, ο οποίος αναλαμβάνει τη χρηματοδότηση του προμηθευτή και τον κίνδυνο αφερεγγυότητας των οφειλετών στη χώρα εξαγωγής, ας υποθέσουμε στις ΗΠΑ. Παράλληλα, ο προμηθευτής καταρτίζει και σύμβαση ασφάλισης της εξαγωγικής πίστωσης με ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία ή με κρατικό οργανισμό. Στην περίπτωση δε που ο πράκτορας αναλαμβάνει και τον πιστωτικό κίνδυνο, ο προμηθευτής του εκχωρεί-εκτός από τις απαιτήσεις –και τα δικαιώματα του από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Εάν ο πράκτορας συνεργάζεται με ανταποκριτή πράκτορα στη χώρα εισαγωγής (import factor), ο τελευταίος θα περιοριστεί σε υπηρεσίες νομικής παρακολούθησης και είσπραξης των απαιτήσεων για λογαριασμό του αλλοδαπού πράκτορα¹⁷.

---

¹⁶ Σπύρο Δ. Ψυχομάνη, (1996) . Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ. 56

¹⁷ Σπύρο Δ. Ψυχομάνη, (1996) . Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ. 57

1.7 Νομικό και θεσμικό πλαίσιο

Ο βασικός νόμος για το factoring στην Ελλάδα είναι ο 1905/1990 (Σύμβαση Πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και άλλες διατάξεις). Ο νόμος αυτός τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με Πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΔΤΕ) και με το νόμο 2367/1995 (Νέοι χρηματοπιστωτικοί θεσμοί και άλλες διατάξεις). Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο περιλαμβάνει τον κωδικοποιημένο νόμο 1905/1990 με τον νόμο 2367/29.12.1995 και τις ΠΔΤΕ.

Παρακάτω αναφέρονται οικυριότερες διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας οι οποίες επηρεάζουν τον τρόπο λειτουργίας και ανάπτυξης του factoring στην χώρα μας και συγκεκριμένα την δυναμική και τους περιορισμούς του προϊόντος.

I. Ορισμός του προϊόντος και της σύμβασης:

Η σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων καταρτίζεται εγγράφως μεταξύ ενός προμηθευτή αγαθών ή υπηρεσιών και ενός πράκτορα επιχειρηματικών απαιτήσεων, ο οποίος αναλαμβάνει να παρέχει στον προμηθευτή, για το διάστημα που συμφωνείται, έναντι αμοιβής, υπηρεσίες σχετικές με την παρακολούθηση και την είσπραξη μίας ή μέρους ή του συνόλου των απαιτήσεων του προμηθευτή ιδίως από συμβάσεις, πώλησης αγαθών, παροχής υπηρεσιών σε τρίτους ή εκτέλεση έργων. Περιεχόμενο της σύμβασης πρακτορείας αποτελεί η εκχώρηση απαιτήσεων στον πράκτορα με ή χωρίς δικαίωμα αναγωγής, η εξουσιοδότηση για την είσπραξή τους, η χρηματοδότηση του προμηθευτή με προεξόφληση των απαιτήσεων, η λογιστική ή νομική παρακολούθηση των απαιτήσεων, η διαχείριση τους, η ολική ή μερική κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου του προμηθευτή. Σημαντικό είναι το ότι η σύμβαση πρακτορείας μπορεί να αφορά και μη γεννημένες απαιτήσεις κατά το χρόνο σύναψης της, καθώς και τον καθορισμό με την μορφή ειδικού ανοιχτού λογαριασμού του ύψους του πιστωτικού κινδύνου που ο πράκτορας αναλαμβάνει κάθε φορά να καλύψει.

Με την ΕΝΠΘ 557/16.5.1995 καθορίζονται διευκολύνσεις για τη διενέργεια εξαγωγικού Factoring στην Ελλάδα. Με τον νόμο 2367/1995 θεσμοθετείται το

εισαγωγικό Factoring. Συγκεκριμένα (άρθρο 1, παράγραφος 3 του κωδικοποιημένου νόμου) : αντικείμενο της σύμβασης μπορεί να είναι και απαιτήσεις έναντι πελατών στο εξωτερικό από επιχειρηματική δραστηριότητα στο εξωτερικό, οίκων εγκατεστημένων στην Ελλάδα, όπως επίσης και απαιτήσεις οίκων του εξωτερικού έναντι πελατών τους στην Ελλάδα. Ακόμη στο αντικείμενο της σύμβασης, προστέθηκαν οι απαιτήσεις ιδρυτών ή μετόχων του φορέα έναντι πελατών στο εξωτερικό, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν στα όρια συναλλαγών του φορέα με τους πελάτες του (άρθρο 1, παράγραφος 4) ¹⁸.

II. Αναγγελία επιχειρηματικών απαιτήσεων:

Η αναγγελία τηςπρακτορείας πραγματοποιείται εγγράφως από τον πράκτορα ή τον προμηθευτή ή τον πράκτορα στον οφειλέτη, είτε με γνωστοποίηση της σύμβασης μεταξύ πράκτορα και προμηθευτή ή με αναγραφή στα προς εξόφληση παραστατικά (άρθρο 2 κωδικοποιημένου νόμου). Με τη διάταξη αυτή γνωστοποιείται η ταυτότητα του πράκτορα. Σημαντικό είναι ότι ο πράκτορας δεν αποκτά δικαιώματα επί των απαιτήσεων πριν από την αναγγελία τηςπρακτορείας, αλλά και το ότι η σύμβασηπρακτορείας υπερισχύει των οποιοδήποτε συμφωνιών μεταξύ προμηθευτή και πελάτη περί ανεκχώρητου των μεταξύ τους απαιτήσεων.

III. Υποχρεώσεις του προμηθευτή απέναντι στον πράκτορα:

Ο προμηθευτής έχει ευθύνη απέναντι στον πράκτορα για την ύπαρξη και το ύψος των απαιτήσεων που αποτελούν αντικείμενο σύμβασης (άρθρο 3 του κωδικοποιημένου νόμου). Επίσης ο προμηθευτής έχει την υποχρέωση να γνωστοποιήσει στον πράκτορα τις απαιτήσεις που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης αλλά και τις σχετικές πληροφορίες και τα παραστατικά καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης. Δεν επιτρέπεται η σύναψη συμβάσεων με περισσότερους του ενός πράκτορες επιχειρηματικών απαιτήσεων για την ίδια απαίτηση, εκτός αν οι πράκτορες συναινέσουν.

---

¹⁸ Ν. 2367/1995 άρθρο 1 παρ. 3 και 4

IV. Φορείς πρακτορείας:

Τη δραστηριότητα της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων μπορούν να ασκήσουν: α) τράπεζες που έχουν εγκατασταθεί στην Ελλάδα και β) ανώνυμες εταιρείες που έχουν αποκλειστικό σκοπό την άσκηση της δραστηριότητας αυτής (άρθρο 4 κωδικοποιημένου νόμου). Για την άσκηση δραστηριότητας από ανώνυμες εταιρείες (περίπτωσης β.) είτε με σύσταση ή από μετατροπή υφιστάμενης Α.Ε, απαιτείται ειδική άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος η οποία δημοσιεύει σε ΦΕΚ. Με την ΠΔΤΕ 2168/8.1.1993 ορίστηκαν τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις παροχής της άδειας καθώς και οι κανόνες εποπτείας των εταιρειών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων.

Με την ΕΝΠΘ 564/23.11.1996 έγιναν διευκρινήσεις στην ΠΔΤΕ 2168/193 τροποποιήθηκε από την ΕΝΠΘ 571/28. 2.1996. Επίσης με την εγγραφή στη ΓΕΤ 388/5.8.1996 καθορίστηκαν τα υποβαλλόμενα στην Τράπεζα της Ελλάδος στοιχεία για την άσκηση εποπτείας.

Το καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο των ανώνυμων εταιρειών της περίπτωσης β. δεν μπορεί να είναι μικρότερο και από το ήμισυ του ελάχιστου μετοχικού κεφαλαίου που απαιτείται για την σύσταση τραπεζικών Α.Ε και πρέπει να είναι ολόκληρο καταβεβλημένο σε μετρητά. Κατ' εξαίρεση μπορεί να καλυφθεί μέχρι το 50 τοις εκατό του μετοχικού κεφαλαίου σε είδος, εφόσον αυτό θα χρησιμοποιηθεί από την ίδια την εταιρεία για την κάλυψη των αναγκών της.

Οι μετοχές της β. περίπτωσης πρέπει να είναι ονομαστικές και ο έλεγχος των εταιρειών γίνεται από ορκωτούς ελεγκτές. Μεταβίβαση των μετοχών μπορεί να γίνει χωρίς την πρότερη άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος, αν με τη μεταβίβαση ο αποκτών συγκεντρώνει ποσοστό μεγαλύτερο του 10 τοις εκατό του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, με εξαίρεση την κληρονομική διαδοχή και τη γονική παροχή.

V. Εποπτεία και έλεγχος:

Εκτός από τον έλεγχο και την εποπτεία, η Τράπεζα της Ελλάδος καθορίζει με Πράξεις του Διοικητή (ΠΔΤΕ) τους συντελεστές φερεγγυότητας (κεφαλαιακής

επάρκειας), ρευστότητας και συγκέντρωσης κινδύνων για τις εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (άρθρο 5 του κωδικοποιημένου νόμου).

VI. Φορολογία:

Το αντικείμενο των συμβάσεων factoring υπάγεται στις διατάξεις του νόμου 1642/1986 περί επιβολής Φ.Π.Α (άρθρο 6 του κωδικοποιημένου νόμου). Για το ζήτημα αυτό έγινε σχετική τροποποίηση του άρθρου 18 του νόμου 1642/1986. "Έως φορολογητέα αξία για την επιβολή Φ.Π.Α λαμβάνεται το σύνολο των ακαθάριστων εσόδων των εταιρειών factoring¹⁹".

1.8 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του factoring

Πλεονεκτήματα

1. Δυνατότητα αμέσου εισπράξεως του αντιτίμου των απαιτήσεων και κατά συνέπεια εξασφάλιση ανέσεως στην ταμειακή ρευστότητα, περιοριζομένης της ανάγκης του βραχυπροθέσμου τραπεζιτικού δανεισμού.
2. Η διασφάλιση των εισπράξεων εξοικονομεί στην επιχείρηση χρήμα και χρόνο, προστατεύει από ψυχοφθόρες διαμάχες και εν κατακλείδι δρα προστατευτικώς στην διατήρηση της συνεργασίας προμηθευτή-πελάτη.
3. Η διαχείριση των λογαριασμών των πελατών από τον factor ελαφρύνει την επιχείρηση από δαπάνες μισθοδοσίας, τις επενδύσεις σε εξοπλισμό μηχανοργάνωσης, τα γενικά και απρόβλεπτα έξοδα, το κόστος διερευνήσεως της φερεγγυότητας των πελατών κ.ο.κ. Γενικώς, ένα τμήμα των μεταβλητών διαχειριστικών δαπανών της επιχειρήσεως μετατρέπεται σε σταθερές δαπάνες, με αποτέλεσμα την βελτίωση της ευελιξίας και της αντιστάσεως στον επιχειρηματικό κίνδυνο.

---

¹⁹ Ν. 2367/1995 άρθρο 6

4. Η επιχείρηση, μέσω των αναπτυσσομένων σχέσεων εμπιστοσύνης με τον factor, αποκτά ένα σύμβολο-σύμμαχο, λόγω των συγκλινόντων συμφερόντων.

Μειονεκτήματα

1. Το σοβαρότερο μειονέκτημα είναι το υψηλό κόστος που έχει το factoring, το οποίο εξαρτάται βεβαίως από το εύρος των παρεχόμενων υπηρεσιών.
2. Ο επιχειρηματίας περιορίζει τις άμεσες επαφές με τους πελάτες, ενώ ενδέχεται να προσκρούσει και σε επιλεκτική πολιτική φερέγγυων πελατών από την πλευρά του πράκτορα.
3. Πιθανή δημιουργία άσχημων σχέσεων με τους πελάτες, λόγω υποψίας έλλειψης εμπιστοσύνης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ FACTORING ΚΑΤΑ ΤΟ Ν. 1905/1990 ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ

2.1 Παρατηρήσεις επί του Ν. 1905/1990

Ο νόμος 1905/1990 είχε ως στόχο τη δικαιοϊκή μορφοποίηση και συστηματοποίηση ενός τρόπου συναλλαγών, ευρύτατα διαδεδομένου, με πολλές παραλλαγές, στην διεθνή πιστωτική πρακτική. Ο νόμος εισάγει ενιαίες ρυθμίσεις για όλες τις μορφές factoring. Η επιλογή του εάν η συγκεκριμένη σύμβαση θα έχει μόνο χρηματοδοτική ή διαχειριστική λειτουργία, ή ακόμη και ασφαλιστική, αφήνεται στην ελευθερία των συμβαλλομένων.

Ο νομοθέτης, μέσω ευέλικτων ρυθμίσεων, που αφήνουν μεγάλα περιθώρια για τη διάπλαση των εννόμων σχέσεων, διαγράφει τις κατευθυντήριες γραμμές και τους βασικούς κανόνες, στο πλαίσιο των οποίων θα λειτουργήσει αυτό το νέο μόρφωμα. Κανόνες αναγκαστικού δικαίου χρησιμοποιούνται σε περιορισμένη έκταση, για την κατοχύρωση βασικών αρχών λειτουργίας της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων. Κατά τα λοιπά, επιδιώκεται με κανόνες ενδοτικού δικαίου να περιοριστεί κατά το δυνατό η αβεβαιότητα των συναλλαγών. Έπομένως, η ελλειπτικότητα των διατάξεων του Ν. 1905/1990 είναι ηθελημένη²⁰.

Η πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, επομένως, δεν ρυθμίζεται ειδικά στο ελληνικό δίκαιο, εμπίπτει όμως στη ρητά προβλεπόμενη στο άρθρο 361 ΑΚ ελευθερία των συμβάσεων.

---

²⁰ Τσιμπανούλη Δ. Ένα νομοσχέδιο για την πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, ΝοΒ38, σελ. 417

2.2 Πεδίο εφαρμογής

Σύμφωνα με τον ορισμό που δίνεται στη διάταξη του άρθρου 1 παρ.1 του Ν.1905/1990 όπου «η σύμβαση που καταρτίζεται εγγράφως μεταξύ ενός πράκτορα επιχειρηματικών απαιτήσεων (factor) που είναι είτε τράπεζα είτε ειδική ανώνυμη εταιρία (συνήθως θυγατρική τράπεζας) και ενός κατά κύριο επάγγελμα προμηθευτή αγαθών ή υπηρεσιών (επιχείρηση, εμπορική εταιρία ή ακόμη και φυσικό πρόσωπο), δυνάμει της οποίας ο πράκτορας αναλαμβάνει να παρέχει στον προμηθευτή, για το διάστημα που συμφωνείται, έναντι αμοιβής, υπηρεσίες σχετικές με την παρακολούθηση και είσπραξη μιας ή μέρους ή του συνόλου των απαιτήσεων του προμηθευτή, ιδίως από συμβάσεις πωλήσεως αγαθών, παροχής υπηρεσιών σε τρίτους ή εκτέλεση έργων», δημιουργείται ένα δεύτερο ζήτημα σχετικά με το ελάχιστο περιεχόμενο της σύμβασης factoring.

Σε αντίθεση με το ελληνικό δίκαιο, στο άρθρο 1 παρ.2 της Διεθνούς Σύμβασης 1988 της Ottawa, η οποία ρυθμίζει τα νομικά ζητήματα του διεθνούς factoring και η οποία ωστόσο δεν έχει κυρωθεί από την Ελλάδα, ορίζεται ότι ως σύμβαση factoring για την εφαρμογή του νόμου θεωρείται αυτή με βάση την οποία, ο μεν προμηθευτής εκχωρεί επιχειρηματικές απαιτήσεις του προς τον πράκτορα, αυτός δε αναλαμβάνει να εκτελέσει δύο τουλάχιστον από τις ακόλουθες λειτουργίες ήτοι: "α) χρηματοδότηση του προμηθευτή περιλαμβανομένων των δανείων και προκαταβολών, β) λογιστική παρακολούθηση, γ) είσπραξη των απαιτήσεων και δ) εξασφάλιση κατά του κινδύνου αφερεγγυότητας των οφειλετών"²¹.

Ο ελληνικός νόμος 1905/1990 φαίνεται να αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο οποιαδήποτε από τις υπηρεσίες που αναφέρει στο πρώτο άρθρο να αποτελεί το ελάχιστο περιεχόμενο της σύμβασης factoring. Μια τέτοια ερμηνεία, όμως, δεν μπορεί να θεωρηθεί σωστή, καθώς οι υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο αφορούν είτε τον προμηθευτή («εκχώρηση», «εξουσιοδότηση προς είσπραξη»), είτε τον πράκτορα («χρηματοδότηση», «παρακολούθηση» κ.λ.π) και, δεδομένου ότι η σύμβαση factoring είναι αμφοτεροβαρής, δεν αρκεί μόνο μία από αυτές τις υπηρεσίες να αποτελεί το ελάχιστο περιεχόμενο. Στον ελληνικό νόμο, λοιπόν, δεν

²¹ Λιακόπουλος Θ.Η Σύμβαση Factoring, ΕΕμπΔ 88, σελ. 381.

υπάρχει ασφαλές κριτήριο σχετικά με το ελάχιστο περιεχόμενο της σύμβασης factoring, σε αντίθεση με τη Διεθνή Σύμβαση της Ottawa.

Στην ελληνική θεωρία υποστηρίζεται η άποψη²² ότι το πρώτο εδάφιο περιέχει το υποχρεωτικό περιεχόμενο της σύμβασης factoring, που είναι η ανάληψη εκ μέρους του πράκτορα της υποχρέωσης είσπραξης έναντι αμοιβής των απαιτήσεων του προμηθευτή από τρίτους, που μπορεί να έχει τη μορφή εκχωρήσεως (το συνηθέστερο) ή να σημαίνει μόνο εξουσιοδότηση προς είσπραξη ιδίω ονόματι (πληρεξουσιοδότηση) ή επ' ονόματι του εξουσιοδοτούντος. Το δεύτερο εδάφιο περιέχει το δυνητικό περιεχόμενο της σύμβασης. "Η απαρίθμηση του δεύτερου εδαφίου, αποτελεί εξειδίκευση των μορφών που μπορούν να λάβουν η καθεμιά από τις δύο βασικές υπηρεσίες που συνιστούν την πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, δηλαδή η είσπραξη απαιτήσεων και η λογιστική παρακολούθησή τους²³".

Σύμφωνα, όμως με αυτήν την άποψη, αποκλείεται η μορφή του αμιγώς χρηματοδοτικού factoring, όπου ο προμηθευτής αναλαμβάνει μόνος του την είσπραξη και παρακολούθηση των απαιτήσεών του και διαστρέφεται η ουσία της σύμβασης factoring. Φαίνεται σαν να πρόκειται κυρίως για μια σύμβαση παροχής υπηρεσιών, εργασίας ή έργου, ενώ η χρηματοδότηση και η ανάληψη του πιστωτικού κινδύνου έρχονται σε δεύτερη μοίρα.

Υποστηρίζεται, ακόμη, η μάλλον ορθότερη άποψη, ότι ο ορισμός της διάταξης της 1η παρ. του αρ.1 του Ν.1905/1990 δεν πρέπει να εκληφθεί ως αυστηρά νομικός, αλλά πρέπει ο ερμηνευτής να λάβει υπόψη του τη συνολική ρύθμιση του νόμου και να στηριχθεί στις γενικές διατάξεις του ΑΚ, στη διεθνή πρακτική και στις αντιλήψεις των συναλλασσομένων με τα κριτήρια των συναλλακτικών ηθών και εμπορικών συνηθειών, όπως αποτυπώνονται στις συναπτόμενες συμβάσεις, ώστε να σχηματιστεί μια ολοκληρωμένη αντίληψη για τη σχετική έννοια²⁴. Η υπαγωγή επομένως μιας σύμβασης στις διατάξεις του Ν.1905/1990 "πρέπει να κριθεί ad hoc, δηλαδή για τη συγκεκριμένη περίπτωση, με βάση τη γενικότερη ρύθμιση και τον

²² Τσιμπανούλη Δ. Ένα νομοσχέδιο για την πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων. ΝοΒ 38, σελ.420

²³ Τσιμπανούλη Δ. Ένα νομοσχέδιο για την πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, ΝοΒ38, σελ. 421 και Γεωργιάδη Απ. (2000). Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας – leasing- factoring- franchising, σελ.115.

²⁴ Βάθης Β.,(1995). Η σύμβαση factoring, σελ. 63

σκοπό του νόμου καθώς και τις αντιλήψεις και τη βούληση των συμβαλλομένων μερών κατά το άρθρο 200ΑΚ²⁵.

2.3 Κατάρτιση της σύμβασης factoring (πώς λειτουργεί στην πράξη)

Σε γενικές γραμμές η σύμβαση factoring λειτουργεί ως εξής:

Ο προμηθευτής αγαθών ή υπηρεσιών προσφεύγει σε μια εταιρία factoring, επιζητώντας χρηματοδότηση ή παροχή άλλων υπηρεσιών π.χ. είσπραξη, λογιστική και νομική παρακολούθηση των απαιτήσεων του, ανάληψη του κινδύνου αφερεγγυότητας των οφειλετών του, παροχή συμβουλών marketing κ.τ.λ.

Κατά ρητή πρόβλεψη του νόμου (άρθρο 4 παρ.1 Ν.1905/1990): "η δραστηριότητα της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων μπορεί να ασκηθεί μόνο από α) τράπεζες, που έχουν εγκατασταθεί και λειτουργούν μόνιμα στην Ελλάδα και β) ανώνυμες εταιρίες, με αποκλειστικό σκοπό την άσκηση της δραστηριότητας αυτής". "Το αντισυμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης factoring είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που μπορεί να είναι παραγωγός αγαθών, ο εξαγωγέας, εκείνος που αγοράζει αγαθά με πρόθεση μεταπωλήσεως, εκείνος που ασκεί επιχείρηση προμηθείας, εκείνος που παρέχει οποιαδήποτε υπηρεσία (εμπορική ή μη) σε τρίτους κ.ά²⁶.

Ο ενδιαφερόμενος προμηθευτής έρχεται σε επαφή με τον πράκτορα και διερευνούν μαζί τη δυνατότητα συνάψεως της σχετικής σύμβασης. Ο πράκτορας εξετάζει και εκτιμά την οικονομική κατάσταση του μελλοντικού πελάτη του, τον κύκλο οφειλετών του, το είδος συναλλαγών που ασκεί και γενικότερα όλα τα στοιχεία που τον βοηθούν να αποφασίσει, αν η σύναψη συμβάσεως factoring είναι συμφέρουσα και ποια μορφή μπορεί να έχει. Ο πράκτορας, εφόσον κρίνει ότι η κατάρτιση της σύμβασης αυτής είναι συμφέρουσα, αναλαμβάνει το σύνολο ή μέρος των

²⁵ Βάθης Β., (1995). Η σύμβαση factoring, σελ. 69 και νομολογία Εφαθ 6182/2007 ΕλλΔνη 2008, σελ. 76, Εφαθ 346/2002 ΕΕμπΔ 2002, σελ. 1069.

²⁶ Ψυχομάνη Σ.,(1996). Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ.103.

υπαρχουσών και μελλοντικών απαιτήσεων του προμηθευτή έναντι των πελατών του. Η σύμβαση factoring καταρτίζεται εγγράφως μεταξύ του πράκτορα επιχειρηματικών απαιτήσεων και του κατά κύριο επάγγελμα προμηθευτή αγαθών ή υπηρεσιών (άρθρο 1 Ν. 1905/1990).

Η σύμβαση περιέχει τους όρους συνεργασίας των μερών όπως διαμορφώνονται από τη βούληση των μερών (λ.χ. τη μορφή factoring, την αμοιβή - προμήθεια του πράκτορα, το πιστωτικό όριο - πλαφόν μέχρι το οποίο ο πράκτορας δέχεται να αναλάβει τον κίνδυνο αφερεγγυότητας ενός οφειλέτη κλπ). Ο προμηθευτής εκχωρεί (συνήθως) στον πράκτορα τις απαιτήσεις του έναντι των πελατών του, τις μη επισφαλείς αλλά και τις επισφαλείς, με την ταυτόχρονη υποχρέωση, κατά τη διάταξη της 2ης παρ. του άρθρου 3 Ν.1905/1990, που παραπέμπει στο 456 ΑΚ, «... να θέσει στη διάθεση του πράκτορα τις σχετικές με τις απαιτήσεις, που αποτελούν αντικείμενο της μεταξύ τους σύμβασης, πληροφορίες και τα παραστατικά.». Τα παραστατικά αυτά είναι: 1) αντίγραφο του σχετικού τιμολογίου της εκχωρηθείσας απαίτησης και 2) αντίγραφο της σχετικής φορτωτικής. Με τον τρόπο αυτό η απαίτηση εξατομικεύεται και συγκεκριμενοποιείται, ώστε ο πράκτορας διαμορφώνει πλήρη εικόνα γι' αυτή και διευκολύνεται στην άσκηση των εξουσιών και δικαιωμάτων που αποκτά από αυτή²⁷. Εξάλλου, έτσι αποδεικνύεται και η εκπλήρωση των υποχρεώσεων από τον προμηθευτή απέναντι στον οφειλέτη του.

Συνήθως ανοίγεται ένας ανοικτός - ανοιχτός λογαριασμός μεταξύ των μερών όπου γίνονται οι πιστώσεις και οι χρεώσεις του πράκτορα προς τον προμηθευτή²⁸. Ο πράκτορας πιστώνει τις εκχωρηθείσες απαιτήσεις στον λογαριασμό που τηρείται, κατά την είσπραξή τους από τους οφειλέτες ή, εφόσον αυτοί δεν πληρώνουν, μετά από ένα διάστημα 90-120 ημερών από τότε που η απαίτηση καταστεί ληξιπρόθεσμη (εννοείται, φυσικά, ότι πρέπει να έχει συμφωνηθεί κάλυψη από τον πράκτορα του πιστωτικού κινδύνου του συγκεκριμένου οφειλέτη). Στην περίπτωση που έχει συμφωνηθεί προεξόφληση των απαιτήσεων, ο πράκτορας πιστώνει ένα μέρος αυτών (συνήθως μέχρι 80%), ενώ το υπόλοιπο 20% πιστώνεται, όταν ο πράκτορας εισπράξει την απαίτηση από τους οφειλέτες. Παράλληλα, στον ανοιχτό λογαριασμό

---

²⁷ Τσιμπανούλη Δ. Ένα νομοσχέδιο για την πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, ΝοΒ38, σελ. 421.

²⁸ Βάθη Β., (1995). Η σύμβαση factoring, σελ. 20.

χρεώνει την αμοιβή του, που αποτελείται από : α) την προμήθεια, υπολογιζόμενη επί της αξίας των εκχωρημένων απαιτήσεων, η οποία κυμαίνεται από 0, 75-2, 25% και εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, όπως τη φερεγγυότητα των οφειλετών και το κόστος της λογιστικής παρακολούθησης, β) τους προεξοφλητικούς τόκους, εφόσον έχει συμφωνηθεί η προεξόφληση των απαιτήσεων από τον πράκτορα και γ) ένα ποσοστό της απαίτησης έναντι του κινδύνου αφερεγγυότητας του οφειλέτη (εφόσον έχει συμφωνηθεί ευθύνη του πράκτορα για τη μη πληρωμή της απαίτησης)”. Πολλές φορές (όχι πάντα), ο πράκτορας περιλαμβάνει στην αμοιβή του και ορισμένα εφάπαξ δικαιώματα και έξοδα για κάθε οφειλέτη του προμηθευτή, το ύψος των οποίων εξαρτάται από τον τόπο εγκατάστασής του (οφειλέτη) και από το επείγον του αιτήματος εκ μέρους του προμηθευτή²⁹. Αν ο οφειλέτης αποδειχθεί αφερεγγυος και ο πράκτορας έχει αναλάβει το σχετικό κίνδυνο, τότε ο τελευταίος δε μπορεί να στραφεί κατά του εκχωρητή με αναγωγική αξίωση (γνήσιο factoring). Στην περίπτωση αυτή έχουμε να κάνουμε με οριστική κτήση της απαίτησης από τον πράκτορα έναντι της καταβολής του συμφωνηθέντος τιμήματος στον προμηθευτή. Αν όμως, συμφωνηθεί ότι τον πιστωτικό κίνδυνο θα εξακολουθήσει να τον φέρει ο προμηθευτής και ο οφειλέτης αδυνατεί ή αρνείται να πληρώσει, ο πράκτορας μπορεί να εγείρει αναγωγική αξίωση κατά του οφειλέτη για απόδοση της αξίας της απαίτησής του, και μάλιστα, εντόκως³⁰.

Στη συνέχεια της εργασίας θα αναφερθούμε αναλυτικά για τα παραπάνω ζητήματα.

2.3.1 Κριτήρια των εταιριών factoring

Τα κριτήρια με τα οποία οι εταιρίες factoring εξετάζουν τα αιτήματα των προμηθευτών – υποψήφιων πελατών τους, βασικά, είναι τα ίδια με αυτά των

---

²⁹ Βασιλείου Δ. Μια συνοπτική θεώρηση της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, ΔΕΕΤ 1997, τευχ. Γ', σελ. 98.

³⁰ Κοντογιάννη Αθ. Η λειτουργία της εκχώρησης στο πλαίσιο της σύμβασης factoring, ΔΕΕ 4/1999, σελ. 376.

τραπεζών. Διαφέρει, όμως η βαρύτητα την οποία δίνουν σε αυτά οι δύο αυτοί φορείς.

Συγκεκριμένα, οι μεν τράπεζες δίνουν κυρίως σημασία στα κεφάλια και την χρηματοοικονομική δομή των πιστούχων τους, οι δε εταιρίες factoring ενδιαφέρονται πρωτίστως για την ποιότητα των απαιτήσεων που εκχωρούνται σε αυτές. Αυτό σημαίνει, ότι όταν μια εταιρία έχει εξαντλήσει τα πιστοδοτικά της όρια με μια τράπεζα, αλλά έχει φερέγγυους πελάτες, στους οποίους πουλάει επί πιστώσει σε βραχυπρόθεσμη βάση, μπορεί να εξασφαλίσει, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, πρόσθετη χρηματοδότηση.

Οι κυριότερες διαφορές³¹ του factoring από τον τραπεζικό δανεισμό είναι οι εξής:

1. Οι εταιρίες factoring δίνουν κατά κανόνα προκαταβολές έναντι τιμολογίων, ενώ οι τράπεζες προτιμούν τα αξιόγραφα ως εξασφάλιση για τη χρηματοδότησή τους.
2. Στις εταιρίες factoring εκχωρείται το σύνολο των απαιτήσεων των πελατών τους που προέρχεται από επί πιστώσει πωλήσεις ή τουλάχιστον το σύνολο των απαιτήσεών τους κατά συγκεκριμένων οφειλετών τους και τέλος,
3. Οι εταιρίες factoring δεν προσφέρουν μόνο χρηματοδότηση, αλλά ένα σύνολο υπηρεσιών.

2.4 Η εκχώρηση των απαιτήσεων του προμηθευτή

2.4.1 Περιεχόμενο της σύμβασης

Οι απαιτήσεις του προμηθευτή αποτελούν το επίκεντρο των οικονομικών λειτουργιών του factoring. Αντικείμενο του factoring είναι οι απαιτήσεις του προμηθευτή έναντι τρίτων – οφειλετών, που δημιουργούνται, σε γενικές γραμμές, από την επιχειρηματική δραστηριότητα του προμηθευτή.

---

³¹ μηνιαίο επενδυτικό και οικονομικό περιοδικό «ΧΡΗΜΑ», τ. 356/Οκτώβριος 2009 – www.hrima.gr

Η μεταβίβαση των απαιτήσεων προϋποθέτει εκχώρηση. Η εκχώρηση, ως σύμβαση, διέπεται από τις γενικές διατάξεις των ΑΚ 455 επ., οι οποίες εφαρμόζονται και στη σύμβαση factoring, στην έκταση που ο Ν. 1905/1990, ως ειδικός νόμος, δεν περιέχει διαφορετικές ρυθμίσεις. Τα άρθρα 2 και 3 του Νόμου αυτού περιέχουν ρυθμίσεις που αποκλίνουν εν μέρει από τις γενικές, ενώ ως προς το θέμα της αναγγελίας και της ισχύος περί ανεκχωρήτου καινοτομούν ³².

Η συμφωνία (σύμβαση) εκχώρησης στο factoring, συμπεριβάλλεται τον ίδιο έγγραφο τύπο, που ο νόμος ορίζει για ολόκληρη τη σύμβαση (αρ. 1 Ν. 1905/1990). "Περιεχόμενο της συμφωνίας είναι η μεταβίβαση των απαιτήσεων στον πράκτορα, κατά τρόπο, που ο τελευταίος αποκτά την εξουσία είσπραξης τους με το όνομά του και δικαιούται να τις διαθέτει ελεύθερα ³³". Οι απαιτήσεις του προμηθευτή κατά τη στιγμή της κατάρτισης της σύμβασης είναι σε μικρή έκταση γεννημένες (τρέχουσες), κυρίως όμως είναι μη γεννημένες (μέλλουσες). Εξάλλου, για να αποφευχθεί η επιλεκτική εις βάρος του πράκτορα εκχώρηση των απαιτήσεων, συμφωνείται πάντα εκχώρηση όλων γενικά των ενεστώσων και μελλοντικών απαιτήσεων ή μιας προκαθορισμένης κατηγορίας τους, χωρίς διακρίσεις ³⁴. Αρκεί, επομένως, η συμφωνία ότι εκχωρούνται στον πράκτορα όλες οι ενεστώσες και μέλλουσες απαιτήσεις του προμηθευτή έναντι πελατών του από την άσκηση της καθοριζόμενης επίσης στη σύμβαση factoring δραστηριότητας, είτε αυτή έχει ως αντικείμενο «συμβάσεις πώλησης αγαθών», είτε «συμβάσεις παροχής υπηρεσιών», κατά την ορολογία του Ν. 1905/1990. Έτσι πληρούται το αντικειμενικό της διάταξης του άρθρου 455 ΑΚ³⁵. Επομένως, η ρητή αναφορά στο νόμο αυτό της δυνατότητα

---

³² Άρθρο 2 Ν. 1905/1990: «Η σύμβαση πρακτορείας είναι δυνατό να αφορά και σε μη γεννημένες κατά το χρόνο της σύναψης της σύμβασης απαιτήσεις, όπως επίσης και στον καθορισμό, με μορφή ειδικού ανοικτού λογαριασμού, του ύψους του πιστωτικού κινδύνου, που ο πράκτορας αναλαμβάνει κάθε φορά να καλύψει.»

Άρθρο 3 Ν. 1905/1990: « Αντικείμενο της σύμβασης του άρθρου αυτού μπορεί να είναι και απαιτήσεις έναντι πελατών στο εξωτερικό, από επιχειρηματική δράση στο εξωτερικό οίκων εγκαταστημένων στην Ελλάδα, όπως επίσης και απαιτήσεις οίκων του εξωτερικού έναντι πελατών τους στην Ελλάδα.»

³³ Ψυχομάνη Σπ., (1996). Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ.189, υποσ. 230 με τις εκεί παραπομπές.

³⁴ Ψυχομάνη Σπ., (1996). Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ.189, υποσ. 230 με τις εκεί παραπομπές

³⁵ 455 ΑΚ: «Ο δανειστής μπορεί με σύμβαση να μεταβιβάσει σε άλλον την απαίτησή του, χωρίς τη συναίνεση του οφειλέτη (εκχώρηση).»

εκχώρησης όλων των μελλοντικών απαιτήσεων, αίρει κάθε ενδεχόμενη επιφύλαξη για τη δυνατότητα αυτή, εξαιτίας των θεμάτων του ορισμένου των μελλοντικών απαιτήσεων ή της υπερβολικής δέσμευσης της ελευθερίας του προμηθευτή (ΑΚ 178, 179), που προβάλλονται στα πλαίσια των γενικών διατάξεων³⁶.

2.4.2 Αναγγελία

Σύμφωνα με τη διάταξη του α' εδ. της 4ης παραγράφου του άρθρου 2 του Ν. 1905/1990, ο πράκτορας δεν αποκτά τα συμφωνηθέντα με τη σύμβαση εκχώρησης «δικαιώματα» - δηλαδή, τις απαιτήσεις – απέναντι στον οφειλέτη και τους τρίτους³⁷ - προτού συντελεστεί η αναγγελία, που προβλέπεται στο ίδιο άρθρο.

Η διατύπωση της διάταξης αυτής είναι σχεδόν ίδια με την αντίστοιχη της ΑΚ 460 και συνδέεται με το ζήτημα, που αφορά του χρόνο, κατά τον οποίο ο εκδοχέας (πράκτορας) αποκτά την εκχωρηθείσα απαίτηση. "Ο πράκτορας αποκτά την απαίτηση απέναντι στον οφειλέτη και τους τρίτους, είτε με έγγραφη αναγγελία (1η-3η παρ. άρθρ. 2 Ν. 1905/1990), είτε με την μερική παροχή του οφειλέτη προς αυτόν, είτε ταυτόχρονα με την ολική ικανοποίηση της απαίτησης³⁸". Στις δύο τελευταίες περιπτώσεις είναι αδιάφορο αν στη συνέχεια επακολούθησε ή όχι πράγματι αναγγελία και εισάγουν αυτονόητη εξαίρεση από την αυστηρότητα της πρώτης.

Ο οφειλέτης, βέβαια, έχει τη δυνατότητα από τη διάταξη του άρθρου 461 ΑΚ να καταβάλλει το χρέος στον εκχωρητή ή να συνάψει μαζί του άλλες πράξεις, που

---

³⁶ Ψυχομάνη Σπ., (1996). Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ.189, υποσ. 232 με τις εκεί παραπομπές.

³⁷ Ως «τρίτοι» θεωρούνται οι εγχειρόγραφοι δανειστές του εκχωρητή, οι δανειστές του εκχωρητή με ενέχυρο στην απαίτηση, οι ομαδικοί πιστωτές σε περίπτωση πτώχευσης του εκχωρητή πριν από την αναγγελία και οι μεταγενέστεροι εκδοχείς της ίδιας απαίτησης.

³⁸ Και η νομολογία (βλ. ΟΛΑΠ 158/1969, ΝοΒ 17, σελ. 563 και ΑΠ 658/1974, ΝοΒ 23, σελ. 273) αναγνωρίζει ότι η καταβολή μέρους της εκχωρηθείσας απαίτησης ισοδυναμεί με αναγγελία, ώστε να τελειούται η εκχώρηση ή, έστω να πληρούται ο όρος του ενεργού του εκχωρηθέντος δικαιώματος από του χρόνου της μερικής καταβολής.

εξομοιούνται με καταβολή πριν από την αναγγελία, οπότε και πάλι ελευθερώνεται. Η συμπεριφορά του όμως στην περίπτωση αυτή ελέγχεται με βάση τη διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ³⁹.

Η αναγγελία, δηλαδή η από τον πράκτορα ή τον προμηθευτή γνωστοποίηση της γενόμενης εκχώρησης στον οφειλέτη, πρέπει κατά ρητή επιταγή της διάταξης του α' εδ. της 1ης παρ. του άρθρου 2 του Ν. 1905/1990 να γίνεται εγγράφως και σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2 με καθορισμένους τρόπους. Περιεχόμενο της γνωστοποίησης δεν είναι ολόκληρη η σύμβαση, αλλά μόνο η ύπαρξη της σύμβασης, ώστε να προσδιορίζονται οι απαιτήσεις και η ταυτότητα του πράκτορα, (1ης παρ. του άρθρου 2 του Ν. 1905/1990).

Η καταβολή στον πράκτορα πριν την αναγγελία προϋποθέτει λογικά ότι "η σύμβαση factoring έχει κατά κάποιο τρόπο γνωστοποιηθεί στον οφειλέτη, χωρίς όμως να είναι απαραίτητο η γνωστοποίηση αυτή να περιέχει όλα τα στοιχεία που προβλέπει η διάταξη του αρ.2 παρ.1 εδ. β' του Ν.1905/1990"⁴⁰.

Εφόσον, μάλιστα, γίνει αναγγελία με τους τρόπους που αναφέρονται στη διάταξη του άρθρου 2 του Ν.1905/1990, "το κύρος της εκχώρησης δεν παραβλάπτεται από το γεγονός ότι στα τιμολόγια δεν περιλαμβανόταν δήλωση περί εκχωρήσεως"⁴¹.

Ο συνήθης τρόπος αναγγελίας, ανταποκρινόμενος στις πραγματικές συνθήκες λειτουργίας του factoring, είναι η απλή αναγραφή στα προς εξόφληση παραστατικά της ταυτότητας του πράκτορα (β' εδ., 2η παρ., άρθρ.2 Ν. 1905/1990)⁴². Ο οφειλέτης με αυτόν τον τρόπο οφείλει να γνωρίζει ότι μόνο στον πράκτορα μπορεί πλέον να καταβάλλει την αξία της απαίτησης, που περιγράφεται στο παραστατικό της

---

³⁹ Ψυχομάνη Σπ., (1996). Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ.193, υποσ. 234 με τις εκεί παραπομπές.

⁴⁰ Γεωργιάδη Απ. (1992). Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας – leasing- factoring- franchising, 1992, σελ. 69.

⁴¹ νομολογία ΕφΑθ346/2002, ΕπισκΕΔ 2002, σελ.1069. Αντίθετη άποψη φαίνεται να έχει ο Βασιλείου Δ., «Μια συνοπτική θεώρηση της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων», ΔΕΕΤ 1997, τευχ. Γ', σελ 90, που υποστηρίζει ότι τα τιμολόγια πρέπει να συνοδεύονται και με πρόσθετη πράξη εκχώρησης της απαίτησης .

⁴² Συνηθίζεται στην πράξη η θέση επί του τιμολογίου σφραγίδας με περιεχόμενο υπόμνηση περί της εκχώρησης της εμφανιζόμενης στο έγγραφο απαίτησης σε συγκεκριμένο πράκτορα και περί του δικαιώματος του πράκτορα για την είσπραξή της.

συναλλαγής έγγραφο (συνήθως τιμολόγιο), με αποσβεστική έναντι πάντων ενέργεια.

Ως τρόπος αναγγελίας αναφέρεται, ακόμη (3η παρ., άρθρ. 2, Ν. 1905/1990), και οποιοσδήποτε, πρόσφορος, κατά τις συναλλαγές, έγγραφος τρόπος, "αρκεί να αποδεικνύεται παραχρήμα"⁴³. Η διάταξη αυτή κατοχυρώνει ένα ευρύτατα διαδεδομένο στη σύγχρονη συναλλακτική πρακτική είδος αναγγελίας της εκχώρησης απαιτήσεων⁴⁴. Ο νομοθέτης αφήνει τους συμβαλλομένους ελεύθερους να επιλέξουν τον πλέον πρόσφορο τρόπο, αρκεί από το περιεχόμενο οποιουδήποτε εγγράφου να απορρέει η γνωστοποίηση της σύμβασης, κατά τρόπο, ο οποίος δεν είναι επιδεικτικός αμφισβητήσεων από τον οφειλέτη, ή από τρίτους.

2.4.3 Η συμφωνία για το ανεκχώρητο των απαιτήσεων

Συχνά οι αντισυμβαλλόμενοι των προμηθευτών σε συμβάσεις πώλησης αγαθών ή υπηρεσιών (οφειλέτες) συμπεριλαμβάνουν στις συμβάσεις που καταρτίζουν, ρήτρες περί ανεκχωρήτου των απαιτήσεων εναντίον τους ή εξαρτούν την εκχώρησή τους από προηγούμενη συναίνεσή τους. Έτσι, οι απαγορεύσεις αυτές αποτελούν διεθνώς ένα μεγάλο πρόβλημα στο factoring, αφού, συνεπαγόμενες ακυρότητα των εκχωρήσεων των απαιτήσεων (466 ΑΚ)⁴⁵, εμποδίζουν ολοσχερώς τις λειτουργίες του θεσμού.

---

⁴³ Ο όρος «παραχρήμα» είναι δικονομικός. Σημαίνει τη δια δικαστικής ομολογίας, την δια εγγράφων, και την δια μαρτύρων απόδειξη. Υποδηλώνει, δηλ. τα μέσα απόδειξης που μπορούν να χρησιμοποιούνται. Βλ. νομολογία ΕφΑθ 5634/2004, ΔΕΕ 2005, σελ.150.

⁴⁴ Τσιμπανούλη Δ. Ένα νομοσχέδιο για την πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, ΝοΒ38, σελ.421.

⁴⁵ 466 ΑΚ: «Δεν μπορεί να εκχωρηθεί απαίτηση, αν δανειστής και οφειλέτης συμφώνησαν το ανεκχώρητο. Αλλά απέναντι στον εκδοχέα ο οφειλέτης της δεν μπορεί να επικαλεστεί τέτοια συμφωνία, αν ο εκδοχέας απέκτησε την απαίτηση στηριζόμενος σε έγγραφο που δεν περιείχε όρο για το ανεκχώρητο.»

Στο ελληνικό δίκαιο το πρόβλημα έλυσε η διάταξη της 5ης παρ. του άρθρου 2 του Ν. 1905/1990, η οποία ορίζει ότι: "Οι συμβάσεις του άρθρου 1 του νόμου αυτού κατισχύουν των τυχόν συμφωνιών μεταξύ προμηθευτή και οφειλέτη περί ανεκχωρήτου των μεταξύ τους απαιτήσεων". Από τη ρύθμιση αυτή, η οποία διαφέρει από τη γενική διάταξη 466ΑΚ, προκύπτει ότι, όταν ενάγεται ο οφειλέτης από τον πράκτορα επιχειρηματικών απαιτήσεων, δεν μπορεί να αντιτάξει κατ' αυτού την ύπαρξη συμφωνίας με τον προμηθευτή περί ανεκχωρήτου των απαιτήσεων. Από την χωρίς οποιαδήποτε διάκριση διατύπωση της διάταξης αυτής, συνάγεται ότι η αδυναμία προβολής του ανεκχωρήτου καλύπτει όχι μόνο τις συμφωνίες που ρητώς προβλέπουν περί του ανεκχωρήτου, αλλά και συμβάσεις, όπως η σύμβαση περί αλληλόχρεου λογαριασμού, που συνεπάγονται ως εκ του χαρακτήρα τους το ανεκχώρητο⁴⁶, το οποίο αποτελεί εγγενής συνέπειά τους⁴⁷.

2.4.4 Εκχώρηση των ίδιων απαιτήσεων σε διαφορετικούς πράκτορες

Σύμφωνα με τη διάταξη της 3ης παρ. του άρθρου 3 του Ν.1905/1995 «Δεν επιτρέπεται η σύναψη...με περισσότερους του ενός πράκτορες επιχειρηματικών απαιτήσεων για την ίδια απαίτηση. Η εκ δόλου παράβαση της διάταξης αυτής τιμωρείται με τις διατάξεις περί απάτης του Ποινικού Κώδικα. Ο άδικος χαρακτήρας της πράξης δεν υφίσταται εάν οι, κατά τα παραπάνω, πράκτορες συναίνεσαν στη σύναψη των συμβάσεων αυτών».

Σύγκρουση μεταξύ πρακτόρων μπορεί να προκύψει στην περίπτωση που οι ίδιες απαιτήσεις εκχωρηθούν σε δύο πράκτορες, και θα λυθεί με την αρχή της χρονικής προτεραιότητας, δηλαδή από την απαίτηση θα ικανοποιηθεί ο πράκτορας που θα αναγγείλει πρώτος την εκχώρηση στον οφειλέτη, ανεξάρτητα από τη χρονική στιγμή

---

⁴⁶ νομολογία ΕφΑθ 5634/2004, ΔΕΕ 2005, σελ.150.

⁴⁷ Βλ. για τις συνέπειες της σύμβασης τρέχοντος λογαριασμού Ψυχομάνη Σπ., «Τραπεζικό Δίκαιο – Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων», 2001, σελ. 118 επ., 120 επ.

της εκχώρησης. Υπάρχει, βέβαια, το ενδεχόμενο, ο δεύτερος πράκτορας να γνωρίζει την κακή οικονομική κατάσταση του προμηθευτή και να ενεργεί σε συμπαιγνία μαζί του, ωθώντας τον με αυτόν τον τρόπο σε παραβίαση των ανειλημμένων υποχρεώσεών του απέναντι στον πρώτο πράκτορα. Τότε, "η δεύτερη σύμβαση factoring θα είναι άκυρη κατά το 178ΑΚ⁴⁸".

---

⁴⁸ Βάθης Β. (1995). Η σύμβαση factoring, σελ. 141.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ FACTORING

Όπως προκύπτει από τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Ν. 1905/1990 προκύπτει ότι το factoring προϋποθέτει σύμβαση, στην οποία συμβάλλονται δύο πρόσωπα. Ακριβέστερα, η σύμβαση factoring, κατά τους ορισμούς του νόμου, καταρτίζεται «μεταξύ ενός κατά κύριο επάγγελμα προμηθευτή αγαθών ή υπηρεσιών και ενός πράκτορα επιχειρηματικών απαιτήσεων». Όπως θα αναλυθεί εκτενέστερα παρακάτω, ο προμηθευτής αγαθών ή υπηρεσιών είναι κατά κανόνα φυσικό ή νομικό πρόσωπο με εμπορική ιδιότητα, ο δε πράκτορας είναι τράπεζα ή ανώνυμη εταιρία factoring, θυγατρικής τράπεζας.

3.1 Ο προμηθευτής αγαθών ή υπηρεσιών

Η έννοια του προμηθευτή δεν προσδιορίζεται επακριβώς στο νόμο για το factoring, αλλά αναφέρεται απλώς ενδεικτικά. Λαμβανομένης όμως υπόψη της οικονομοτεχνικής λειτουργίας του θεσμού, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι προμηθευτής είναι αυτός που παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες σε τρίτους, και μάλιστα, σε ποσότητες περισσότερες της μονάδας και κατ' επανάληψη.

Υπό την παραπάνω έννοια ὁ πράκτορας – συμβαλλόμενος στη σύμβαση factoring έχει ως πελάτες του όχι καταναλωτές, αλλά επιτηδευματίες, χωρίς να ενδιαφέρει το νόμο το είδος της επιχειρηματικής δραστηριότητας, που αναπτύσσει ο προμηθευτής⁴⁹.

Παράλληλα, ο προμηθευτής αγαθών ή υπηρεσιών ως συμβαλλόμενος στη σύμβαση factoring πρέπει να είναι κατά κύριο επάγγελμα έμπορος, αν και δεν προκύπτει

---

⁴⁹ Ψυχομάνη Σπ. (1996). Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ. 104.

ευθέως από το νόμο, αν η εμπορική ιδιότητα είναι αναγκαίο χαρακτηριστικό γνώρισμα του προμηθευτή. Κατά κανόνα, όμως, ο συμβαλλόμενος προμηθευτής στη σύμβαση factoring έχει την εμπορική ιδιότητα, είτε με το ουσιαστικό, είτε με το τυπικό κριτήριο. Δε μπορεί, δηλαδή, να είναι συμβαλλόμενος στην πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων εκείνος, ο οποίος παρέχει αγαθά και υπηρεσίες, είτε για εξυπηρέτηση άλλης, κύριας επαγγελματικής του δραστηριότητας, είτε στα πλαίσια μιας ενιαίας επιχείρησής του με πλείονα αντικείμενα, μεταξύ των οποίων όμως, η παροχή των αγαθών ή των υπηρεσιών δεν είναι το κύριο.

Ο κύριος οικονομικός σκοπός, άλλωστε, του θεσμού του factoring, που δεν είναι άλλος από την τόνωση της επιχειρηματικότητας και της δράσης των εμπορικών εταιριών, επιβάλλει οι επιχειρήσεις που συμβάλλονται με τις εταιρίες factoring να δραστηριοποιούνται αποκλειστικά και κύρια στην παροχή αγαθών ή υπηρεσιών.

Στα πλαίσια της ιδιαίτερης σχέσης εμπιστοσύνης που αναπτύσσεται στη σύμβαση factoring, ο προμηθευτής έχει την υποχρέωση να ενημερώσει τον πράκτορα σχετικά με τα στοιχεία της επιχείρησής του και να τον διευκολύνει στη συλλογή πληροφοριών για τους πελάτες του. Περαιτέρω, κατά το στάδιο της συμβατικής δέσμευσης οφείλει να αποτρέπει τους κινδύνους και να περιορίζει τις ζημιές του πράκτορα.

Σύμφωνα με τη διάταξη των παραγράφων 3 του άρθρου 4 του Ν. 1905/1990⁵⁰, προμηθευτής μπορεί να είναι και οποιοσδήποτε «οίκος του εξωτερικού» με απαιτήσεις πελατών του στην Ελλάδα και επίσης, «ιδρυτής ή μέτοχος» των φορέων του θεσμού με απαιτήσεις έναντι πελατών του στο εσωτερικό ή εξωτερικό. Αρκεί, στην τελευταία περίπτωση, οι συμβάσεις που καταρτίζονται να μην «εξέρχονται από τα όρια της τρέχουσας συναλλαγής του φορέα με τους πελάτες του».

Έτσι, οποιαδήποτε αλλοδαπή επιχείρηση εισάγει εμπορεύματα ή παρέχει υπηρεσίες στην Ελλάδα, μπορεί ελεύθερα να συμβληθεί με Έλληνα πράκτορα για την ανάληψη από αυτόν των επιχειρηματικών της απαιτήσεων έναντι Ελλήνων οφειλετών στα πλαίσια του factoring⁵¹.

---

⁵⁰ Όπως αυτές τέθηκαν αντίστοιχα από τις παραγράφους 1η και 2η του άρθρου 10 του Ν. 2367/1995.

⁵¹ Ψυχομάνη Σπ.,(1996). Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων», σελ. 110.

Συνοψίζοντας, το αντισυμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης factoring είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που μπορεί να είναι παραγωγός αγαθών, ο εξαγωγέας, εκείνος που αγοράζει αγαθά με πρόθεση μεταπωλήσεως, εκείνος που ασκεί επιχείρηση προμηθείας, εκείνος που παρέχει οποιαδήποτε υπηρεσία (εμπορική ή μη) σε τρίτους κ.ά.⁵². Τις παραπάνω πράξεις πρέπει να τις ασκεί «κατά κύριο επάγγελμα», δηλαδή να έχει ως κύριο αντικείμενο της δραστηριότητάς του την παροχή αγαθών και υπηρεσιών. Επιπλέον, ο πράκτορας δέχεται την εκχώρηση απαιτήσεων από επιτηδευματία σε επιτηδευματία (και όχι σε ιδιώτη)⁵³.

3.2 Ο πράκτορας επιχειρηματικών απαιτήσεων

Αντισυμβαλλόμενος του προμηθευτή στη σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων είναι ο «πράκτορας» - factor⁵⁴ και ασκεί κατ' επάγγελμα πράξεις πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων. Η δραστηριότητα αυτή του πράκτορα είναι αποκλειστική, όταν πρόκειται για ανώνυμες εταιρίες factoring, αφού ο νόμος απαιτεί να είναι αυτές αποκλειστικού σκοπού.

Σύμφωνα με τη διάταξη της 1ης παραγράφου του άρθρου 4 του Ν. 1905/1990: "η δραστηριότητα της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, όπως περιγράφεται στο άρθρο 1 του νόμου αυτού, μπορεί να ασκηθεί μόνο από: α) τράπεζες, που έχουν εγκατασταθεί και λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα και β) ανώνυμες εταιρίες, με αποκλειστικό σκοπό την άσκηση της δραστηριότητας αυτής"⁵⁵.

---

⁵² Ψυχομάνη Σπ., (1996). Factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ. 103.

⁵³ Βασιλείου Δ., «Μια συνοπτική θεώρηση της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων», ΔΕΕΤ 1997, τευχ. Γ', σελ. 90 και Ψυχομάνη Σπ., «Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων», 1996, σελ. 104.

⁵⁴ Η λέξη factor έχει την προέλευσή της από το λατινικό ρήμα facio, που σημαίνει ενεργώ, πράττω. Factor επομένως, είναι αυτός που ενεργεί τη διεκπεραίωση ξένων υποθέσεων

⁵⁵ Οι εταιρίες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων διέπονται από ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς, χωρίς να επιβαρύνονται με υψηλό κόστος, γεγονός που δημιουργεί κίνητρο για τη

Η διάταξη της 2ης παραγράφου του ίδιου άρθρου ορίζει ότι: "Για τη σύσταση των ανωνύμων εταιριών του εδαφίου β' της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου, απαιτείται ειδική άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Όμοια άδεια απαιτείται και για τη μετατροπή υφιστάμενης Εταιρίας σε Ανώνυμη Εταιρία με αποκλειστικό σκοπό την πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, όπως και για την εγκατάσταση και λειτουργία στην Ελλάδα αλλοδαπών εταιριών του αυτού σκοπού. Με πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος καθορίζονται τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις για την παροχή της άδειας της διάταξης αυτής."

Τέλος, σύμφωνα με την 3η παράγραφο του άρθρου αυτού⁵⁶: "το καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο των ανωνύμων εταιριών του εδαφίου β' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού δε μπορεί να είναι μικρότερο από το ένα τέταρτο (1/4) του ελάχιστου μετοχικού κεφαλαίου που απαιτείται για τη σύσταση ανωνύμων τραπεζικών εταιριών. Η καταβολή του παραπάνω κεφαλαίου απαιτείται και για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας στην Ελλάδα αλλοδαπών εταιριών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων". Δεδομένου ότι το τελευταίο ανέρχεται, βάσει του άρθρου 5 παρ.2 εδ. α' του Ν. 2076/1992 σε 18.000.000 ευρώ, συνάγεται ότι το ελάχιστο καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο των εταιριών

δημιουργία και την ανάπτυξή τους. Ειδικότερα, οι υπηρεσίες και δραστηριότητες που παρέχονται από τον πράκτορα επιχειρηματικών απαιτήσεων, σε εκτέλεση των επιμέρους συμβάσεων, που αποτελούν το περιεχόμενο της σύμβασης factoring, καλύπτουν πλέγμα πράξεων, σχέσεων και συναλλαγών, οι οποίες, δεν υπόκεινται αυτοτελώς, ως ανεξάρτητες, σε φορολογία κατά τους ισχύοντες φορολογικούς νόμους. Αντιθέτως, σύμφωνα με το αρ. 6 του Ν.1905/1990 υπόκεινται μόνο σε φόρο προστιθέμενης αξίας, όταν ασκούνται από τους πράκτορες (τράπεζες και ειδικές εταιρίες του αρ.4) και απαλλάσσονται από τα τέλη χαρτοσήμου, τον ειδικό φόρο τραπεζικών εργασιών (ΕΦΤΕ) και τα άλλα τέλη υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων. Βλ. Ρέππα Π, «Η σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (Σύμβαση Factoring)», Δελτίο Φορολογικής Νομοθεσίας 45, σελ.1464 και Γιαννόπουλο Κ. και Γερ., «Χρηματοπιστωτικοί Θεσμοί – 4 νέοι Χρηματοπιστωτικοί θεσμοί και η φορολόγησή τους», Λογιστής 2/1996, σελ. 237, αλλά και νομολογία ΔΠΘΑΘ 3028/1998, ΔΦορΝομ 1999, σελ. 492.

⁵⁶ Όπως αυτή αντικαταστάθηκε ως άνω με τη διάταξη του άρθρου 10 του Ν. 2232/1994

πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων πρέπει να ανέρχεται κατ' ελάχιστον σε 4.500.000 €⁵⁷.

Οι διατάξεις που αφορούν τους φορείς της επιχείρησης πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων είναι αναγκαστικού δικαίου που έχουν ως σκοπό την κατοχύρωση της αξιοπιστίας εκ μέρους του πράκτορα ώστε να έχει τη δυνατότητα να αντιμετωπίζει τους επιχειρηματικούς κινδύνους χωρίς να διακυβεύονται τα συμφέροντα του αντισυμβαλλόμενου προμηθευτή⁵⁸.

3.3 Ο οφειλέτης στη σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων

Με την έγγραφη αναγγελία της σύμβασης από τον προμηθευτή ή τον πράκτορα στον οφειλέτη – πελάτη του προμηθευτή, ο οφειλέτης συμβάλλεται με τον πράκτορα και μόνο σε αυτόν καταβάλλει πλέον έγκυρα το ποσό που πριν από την αναγγελία όφειλε στον προμηθευτή.

Όταν οι πελάτες μιας επιχείρησης ανήκουν στην κατηγορία των τελικών αγοραστών – καταναλωτών, είναι ευνόητο, αφενός μεν ότι ο μέσος όρος της αξίας των τιμολογίων θα είναι πολύ μικρός, αφετέρου δε ότι οι πελάτες αυτοί θα ανανεώνονται συνεχώς. Το γεγονός αυτό δημιουργεί στον πράκτορα αρκετά προβλήματα, αφού τα έξοδα για την πραγματοποίηση του ελέγχου φερεγγυότητας τέτοιων οφειλετών είναι πολύ μεγάλα σε σχέση με την αξία των τιμολογιακών απαιτήσεων. "Επιχειρήσεις, επομένως, των οποίων η πελατεία ανανεώνεται συνεχώς, αποτελείται, δηλαδή, από τελικούς αγοραστές – καταναλωτές, δεν είναι κατάλληλες για το factoring". Ο πράκτορας χρηματοδοτεί επιχειρήσεις, που έχουν μεγάλο κύκλο τακτικών πελατών⁵⁹.

---

⁵⁷ Τσιμπανούλη Δ. Η εταιρία πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων στον Περάκη - Το Δίκαιο της Α.Ε. ΙΙ, τ. 7ος, σελ. 301.

⁵⁸ Γεωργιάδη Απ. (2000). Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας – leasing- factoring- franchising», 2000, σελ.138.

⁵⁹ Ψυχομάνη Σπ., (1996). Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ. 67 και τις εκεί παραπομπές.

Τέλος, όταν οι πελάτες μιας επιχείρησης πληρώνουν πάντα τους μετρητοίς, δε γεννάται απαίτηση, που μπορεί να αποκτηθεί από τον πράκτορα. Έτσι, οι επιχειρήσεις, που επιβάλλουν στους πελάτες τους τον τρόπο αυτό πληρωμής ή έχουν απλώς πελάτες, που εξοφλούν αμέσως τις συμβατικές τους υποχρεώσεις, αποκλείονται εξ ορισμού από το factoring.

3.4 Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μερών

3.4.1. Σχέση μεταξύ πράκτορα και προμηθευτή

Μετά τη σύναψη της σύμβασης factoring δημιουργείται ένα πλέγμα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων μεταξύ των μερών. Οι κυριότερες υποχρεώσεις⁶⁰ του πράκτορα είναι: α) να αναλάβει την είσπραξη των απαιτήσεων και, ανάλογα με τη συμφωνία, να τις προεξοφλήσει, β) να εκτελέσει τις υπηρεσίες είσπραξης, διαχείρισης, νομικής και λογιστικής παρακολούθησης των απαιτήσεων και συγκεκριμένα να επαγρυπνεί για το ληξιπρόθεσμο των απαιτήσεων, να προβαίνει στις απαραίτητες οχλήσεις και να προειδοποιεί τον προμηθευτή για κάθε ενέργειά του προς είσπραξη των απαιτήσεων⁶¹ και γ) να επιδιώξει την είσπραξη της απαίτησης πριν αναχθεί κατά του προμηθευτή (στο μη γνήσιο factoring). Αντίστοιχα, οι υποχρεώσεις αυτές αποτελούν δικαιώματα του προμηθευτή.

Αντίστροφα, οι κυριότερες υποχρεώσεις του προμηθευτή, που αποτελούν αντίστοιχα δικαιώματα του πράκτορα, είναι οι εξής: α) να εκχωρεί τις απαιτήσεις του έναντι των πελατών του που περιγράφονται στη σύμβαση πλαίσιο, β) να δώσει στον πράκτορα όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και παραστατικά για τη διευκόλυνση της εισπράξεως των απαιτήσεων (αρθρ.3, 2η παρ. Ν. 1905/1990), γ) να

---

⁶⁰ Γεωργιάδη Απ., «Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας – leasing- factoring- franchising», 1992 ,σελ. 76, του ιδίου «Η χρηματοδοτική ανάληψη απαιτήσεων», ΝοΒ 36, σελ. 1188

⁶¹ Ψυχομάνη Σπ., (1996). Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ. 29.

καταβάλει την αμοιβή του πράκτορα, δ) να μη συνάπτει σύμβαση factoring για την ίδια απαίτηση και με άλλον πράκτορα (αρθρ. 3, 3η παρ. Ν. 1905/1990).

Ο προμηθευτής ευθύνεται απέναντι στον πράκτορα για την ύπαρξη και το ύψος των απαιτήσεων που αποτελούν αντικείμενο της συμβάσεως (αρ.3, 3η παρ. Ν. 1905/1990). Σε περίπτωση ανώμαλης εξέλιξης της ενοχής, τα σχετικά ζητήματα που ανακύπτουν θα κριθούν κατά τις αντίστοιχες διατάξεις του ΑΚ: στο γνήσιο factoring, όπου αιτία της εκχωρήσεως είναι η πώληση, τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις 513επ. σε συνδ. με 420ΑΚ, δηλαδή ο προμηθευτής ευθύνεται για την ύπαρξη ενστάσεων που αφορούν την εκχωρούμενη απαίτηση (π.χ. πραγματικά ελαττώματα, πλημμελής εκπλήρωση παροχής κ.λ.π.) . “Στο μη γνήσιο factoring, όπου αιτία της εκχωρήσεως είναι το δάνειο, τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις 806επ. σε συνδ. με 421ΑΚ, οπότε ο προμηθευτής υποχρεούται ν’ αποδώσει στον πράκτορα το ποσό της απαιτήσεως, εφόσον η προσπάθεια είσπραξης της απαίτησης αποβεί άκαρπη ⁶²”.

3.4.2 Σχέση μεταξύ πράκτορα και τρίτου οφειλέτη

Τις σχέσεις πράκτορα και οφειλέτη διέπουν οι διατάξεις του αρθρ. 2 του Ν.1905/1990 και 460-463 ΑΚ ⁶³. Συνεπώς, μετά την αναγγελία, ο πράκτορας έχει απέναντι στον τρίτο οφειλέτη την ίδια νομική θέση που είχε ο προμηθευτής, δηλ. γίνεται δανειστής, μόνο σ’ αυτόν καταβάλλει πλέον έγκυρα ο οφειλέτης και μόνο ο πράκτορας δικαιούται έκτοτε να επιδιώξει δικαστικώς την είσπραξή της ⁶⁴. Αν παρά

---

⁶² Γεωργιάδη Απ. Χρηματοδοτική ανάληψη απαιτήσεων, ΝοΒ 36, σελ. 1188

⁶³ Λιακόπουλο Θ.Η σύμβαση factoring, ΝοΒ 1988, σελ.386-387 και Γεωργιάδη Απ., (1992) Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας – leasing- factoring- franchising, σελ. 77, του ιδίου «Η χρηματοδοτική ανάληψη απαιτήσεων», ΝοΒ 36, σελ. 1188.

⁶⁴ Τσιμπανούλη Δ. Ένα νομοσχέδιο για την πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, ΝοΒ38, σελ. 422 και νομολογία ΑΠ 114/2008, ΔΕΕ 2009, σελ. 974, ΕφΑθ 4992/2008, ΕλλΔνη 2009, σελ 270, ΕφΑθ 6778/2007, ΔΕΕ 2008, σελ. 604, ΕφΑθ 346/2002, ΕπισκεΔ 2002, σελ.1069, ΑΠ 1136/2000, ΕλλΔνη 42, σελ. 1349, ΑΠ 1048/1998, ΕλλΔνη 39, σελ. 1570, ΑΠ 1108/1996, ΕλλΔνη 38, σελ. 1090. Στο ελληνικό δίκαιο, υπάρχει διχογνωμία σχετικά με τον χρόνο που αποκτά την εκχωρηθείσα απαίτηση ο εκδοχέας. Κατά την κρατούσα άποψη στη νομολογία, η σύμβαση της εκχώρησης δεν είναι πλήρης

ταύτα ο οφειλέτης μετά την αναγγελία καταβάλει στον εκχωρητή δεν ελευθερώνεται, ενώ μη την αναγγελία ισοδυναμεί και η από τον εκχωρηθέντα οφειλέτη αναγνώριση ή αποδοχή της εκχώρησης ⁶⁵. Από την άλλη, ο τρίτος οφειλέτης έχει απέναντί του όλες τις ενστάσεις που είχε κατά του προμηθευτή πριν την αναγγελία (463ΑΚ).

Μάλιστα, το δικαίωμα του πράκτορα - εκδοχέα προς είσπραξη της απαιτήσεως δεν επηρεάζεται καθόλου από την καταβολή της εκχωρηθείσας απαίτησης από τον οφειλέτη στον εκχωρητή (προμηθευτή) ή τρίτο δανειστή αυτού, διότι μετά την αναγγελία δεν υφίσταται πλέον απαίτηση του εκχωρητή και αντίστοιχη οφειλή προς αυτόν του εκχωρηθέντος οφειλέτη ⁶⁶.

Όταν η μεταβίβαση των απαιτήσεων από τον προμηθευτή στον πράκτορα γίνεται με οπισθογράφιση αξιογράφων (επιταγών ή συναλλαγματικών), δεδομένου ότι οι απαιτήσεις στη σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων μεταβιβάζονται με εκχώρηση, παράγονται τα αποτελέσματα κοινής εκχωρήσεως, και, συνεπώς, σε περίπτωση ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής που εκδόθηκε με βάση τα ως άνω αξιόγραφα, ο ανακόπτων - οφειλέτης δικαιούται να προτείνει όλες

και τελεία πριν αναγγελθεί στον οφειλέτη, μόνο δε από της αναγγελίας αποκτά ο εκδοχέας το εκχωρούμενο δικαίωμα, το οποίο μέχρι τότε εξακολουθεί να παραμένει στον εκχωρητή. Η πλειοψηφούσα στην επιστήμη γνώμη δέχεται απόλυτη την έννομη ενέργεια της εκχωρήσεως ως προς τις σχέσεις μεταξύ εκχωρητή και εκδοχέα και σχετική ως προς τις σχέσεις μεταξύ εκδοχέα και οφειλέτη. Καθόσον δηλαδή αφορά τις σχέσεις μεταξύ εκχωρητή και εκδοχέα, η σύμβαση είναι πλήρης από τη στιγμή της καταρτίσεώς της, έκτοτε επιφέρουσα το μεταβιβαστικό της αποτέλεσμα. Καθόσον, όμως, αφορά τις σχέσεις μεταξύ εκδοχέα και οφειλέτη, η μεταβίβαση της απαιτήσεως επέρχεται από και δια της αναγγελίας, πριν από την οποία ο εκχωρητής έχει (έναντι του οφειλέτη και τρίτων) την ιδιότητα του φαινομενικού δικαιούχου της απαίτησης.

Ορθότερη φαίνεται η άποψη ότι ο εκδοχέας αποκτά το εκχωρηθέν δικαίωμα από της καταρτίσεως της εκχωρήσεως και ότι η αναγγελία αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση (όρο του ενεργού) για την πραγμάτωσή του έναντι του οφειλέτη ή την επίκλησή του έναντι τρίτων, στην προστασία των οποίων αποβλέπει η 460ΑΚ

⁶⁵ νομολογία ΑΠ 1216/1995, ΕλλΔνη 39, σελ. 854, ΕφΑθ 6778/2007, ΔΕΕ 2008, σελ. 604, ΕφΑθ 346/2002, ΕπισκΕΔ. 2002, σελ.1069.

⁶⁶ νομολογία Ολ.ΑΠ 158/1969, ΑΠ 658/1974, Εφ.Αθ 2556/1994, ΕφΑθ 346/2002, ΕπισκΕΔ 2002, σελ. 1069.

τις ενστάσεις που είχε κατά του εκχωρητή-προμηθευτή πριν από την αναγγελία, κατά του εκδοχέως -πράκτορα, ο οποίος δεν καλύπτεται από τις ευεργετικές διατάξεις των άρθρων περί της αρχής του απροβλήτου των ενστάσεων (αρθρ. 17 του Ν.5325/1932 και 22 του Ν. 5960/1933)⁶⁷.

---

⁶⁷ νομολογία ΜΠΠατρ. 576/2003, Αρμ. 2004, σελ.1166

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ FACTORING - ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ FACTORING

4.1. Το factoring ως μικτή σύμβαση

Όπως αναφέραμε παραπάνω⁶⁸, κατά την ορθότερη άποψη⁶⁹, η σύμβαση factoring δεν έχει υποχρεωτικά ως αντικείμενο την παρακολούθηση και είσπραξη των απαιτήσεων του προμηθευτή αυτοτελώς, αλλά κυρίως την παροχή «σχετικών», δηλαδή σε συνάρτηση με το αντικείμενο αυτό, υπηρεσιών (άρθρο 1, παρ. 1 εδ. α' Ν. 1905/1990), που αναφέρονται ενδεικτικά, αλλά ασύνδετα, στο β' εδάφιο της 1ης παρ. του άρθρου 1 Ν. 1905/1990.

Σύμφωνα, λοιπόν, με την ορολογία του νόμου, περιεχόμενο του factoring αποτελούν οι «υπηρεσίες», που απαριθμούνται. Στην έννοια της υπηρεσίας ο νόμος προσδίδει κυρίως οικονομική και όχι νομική σημασία. Έτσι, ως «υπηρεσία» εννοείται κάθε ανάληψη υποχρέωσης από τον πράκτορα, που εξυπηρετεί τον οικονομικό σκοπό της σύμβασης.

---

⁶⁸ σελ. 14 επ., υπό το στοιχ. 2.3.

⁶⁹ Ψυχομάνη Σπ.,(1996).Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ.160. Αντίθετα ο Απ. Γεωργιάδης διατυπώνει της άποψη ότι κατά το άρθρο 1 Ν. 1905/1990 η παρακολούθηση και η είσπραξη των απαιτήσεων «φαίνεται» ότι ανήκει στο ελάχιστο περιεχόμενο της σύμβασης («Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας – leasing- factoring- franchising», 2000, σελ. 123).

4.1.1 Οι παρεχόμενες κατά το νόμο «σχετικές υπηρεσίες»

A. «Η εκχώρηση απαιτήσεων στον πράκτορα με ή χωρίς δικαίωμα αναγωγής»

Η εκχώρηση αποτελεί σύμβαση (εκπονητική, αφηρημένη), που έχει ως αντικείμενο τη μεταβίβαση απαίτησης από τον παλιό στο νέο δανειστή, "δηλαδή από τον προμηθευτή στον πράκτορα, χωρίς τη συναίνεση του οφειλέτη (ΑΚ 455) ⁷⁰·.

Όμως, το δικαίωμα αναγωγής δεν απορρέει από τη σύμβαση εκχώρησης, αλλά είτε από την υποκείμενη ή βασική σχέση (κυρίως πώληση), που καταρτίζουν επίσης τα μέρη και η οποία συνιστά την αιτία (causa) της εκχώρησης, είτε από ιδιαίτερη εγγυητική σύμβαση. Από την τελευταία σύμβαση θα κριθεί κυρίως, αν ο πράκτορας έχει δικαίωμα αναγωγής κατά του προμηθευτή – εκχωρητή αναφορικά με την απαίτηση, η οποία δεν εισπράχθηκε.

Πάντως, παρά τη διατύπωση της σχετικής διάταξης του νόμου, ο πράκτορας ουδέποτε στερείται παντελώς αυτού του δικαιώματος. Έτσι, σε περίπτωση που μια απαίτηση δεν εισπραχθεί, εξαιτίας κυρίως ανυπαρξίας της ή ενστάσεων του οφειλέτη για ελαττώματα των πραγμάτων ή των υπηρεσιών που του παρασχέθηκαν, ο πράκτορας διατηρεί πάντα δικαίωμα αναγωγής (βλ. άλλωστε και 1η παρ. άρθρου 3 Ν. 1905/1990)⁷¹. Επομένως, η διάταξη αυτή που αναφέρεται στην εκχώρηση χωρίς δικαίωμα αναγωγής χρήζει συσταλτικής ερμηνείας, ώστε να αφορά μόνο τις περιπτώσεις, που ο πράκτορας αναλαμβάνει τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο, δηλαδή, να μην εισπραχθεί η απαίτηση από αφερεγγυότητα του οφειλέτη.

---

⁷⁰ Ψυχομάνη Σπ. (1996). Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ. 161

⁷¹ Ο προμηθευτής ευθύνεται απέναντι στον πράκτορα για την ύπαρξη και το ύψος των απαιτήσεων, που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης του άρθρου 1 του παρόντος νόμου.

B. «Η εξουσιοδότηση για την είσπραξή τους»

Η εξουσιοδότηση συνιστά μονομερή δικαιοπραξία – περίπτωση συναίνεσης (ΑΚ 236) – με περιεχόμενο την παροχή εξουσίας σε άλλον για να προβεί σε δικαιοπραξία ή άλλη, παρεμφερή νομική πράξη, που θα επιφέρει άμεσο αποτέλεσμα σε περιουσιακό αντικείμενο του εξουσιοδοτούντος. “Ειδικότερα, στην εξουσιοδότηση προς είσπραξη απαιτήσης ο εξουσιοδοτούμενος εισπράττει στο δικό του όνομα την απαίτηση και επιφέρει αμέσως την απόσβεσή της, χωρίς να αποτελεί ούτε εκδοχέα, ούτε πληρεξούσιο⁷² και η είσπραξη αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόσβεσή της”.

Με την εξουσιοδότηση προς είσπραξη των απαιτήσεων επιτελείται η διαχειριστική λειτουργία του θεσμού του factoring, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει πως από μόνη της η απλή εξουσιοδότηση του προμηθευτή στον πράκτορα για είσπραξη απαιτήσεων του από τον οφειλέτη συνιστά factoring

Η περίπτωση αυτή δε συμβιβάζεται με την περίπτωση της εκχώρησης απαιτήσεων, ούτε όμως και με τη λειτουργία της σύμβασης factoring. Εκφράζει, ωστόσο, τη βούληση του Έλληνα νομοθέτη να υπαγάγει στο factoring και τις περιπτώσεις εκείνες, όπου δεν παρέχονται χρηματοδοτικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες στον προμηθευτή, παρά μόνο διαχειριστικές, γεγονός, που εντάσσει το factoring στις απλές συμβάσεις παροχής υπηρεσιών. Αυτό το είδος του factoring, που θα μπορούσε να ονομάσει κανείς «διαχειριστικό», συνδυάζει ανάληψη υποχρέωσης εκ μέρους του πράκτορα να παρακολουθεί λογιστικά και νομικά τις απαιτήσεις του προμηθευτή και να τις εισπράττει με εξουσιοδότηση προς είσπραξη των απαιτήσεων στο όνομα του πράκτορα⁷³.

---

⁷² Ψυχομάνη Σπ., (1996). Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, 1996, σελ. 162, υποσ. 153,154 με παραπομπές σε Δωρή Φ., στο Γεωργιάδη - Σταθόπουλο ΑΚ., 1978.

⁷³ Η απλή εξουσιοδότηση ή καταπιστευτική εκχώρηση των απαιτήσεων προς είσπραξη σε εξειδικευμένους εισπρακτικούς φορείς, χωρίς άλλη λογιστική και νομική παρακολούθηση και διαχείρισή τους, δε συνιστά factoring, αλλά απλή σύμβαση έργου. Αντίθετος Λ. Γεωργακόπουλος, ο οποίος τη χαρακτηρίζει ως «παραγγελία επιχειρηματικών απαιτήσεων» (Εγχειρίδιο Εμπορικού Δικαίου – Τόμος 2, Τεύχος 2Γ- Τραπεζικές Συμβάσεις, 1995, σελ. 571 και 616).

Ωστόσο, τόσο στο γνήσιο, όσο και στο μη γνήσιο factoring η διαχείριση των απαιτήσεων που εκχωρούνται στον πράκτορα αποτελεί "λογική συνέπεια της σύμβασης εκχώρησης και όχι αντικείμενο αυτοτελούς ή παρεπόμενης σύμβασης των μερών"⁷⁴, αφού η είσπραξη των απαιτήσεων δεν αποτελεί υποχρέωση του πράκτορα έναντι του προμηθευτή, αλλά εξυπηρέτηση των δικών του συμφερόντων".

Η ενδεικτική πάντως αναφορά στον τρόπο αυτό είσπραξης των απαιτήσεων με εξουσιοδότηση επιτρέπει στο διαχειριστικό «factoring» και άλλες κατασκευές, αρκεί να εξυπηρετείται ο οικονομικός στόχος, που είναι η απαλλαγή της επιχείρησης από εργασίες που είναι ξένες προς την κύρια δραστηριότητά της.

Γ. «Η χρηματοδότηση του προμηθευτή με προεξόφληση των απαιτήσεων»

Η προεξόφληση απαίτησης δεν αποτελεί σύμβαση ειδικά ρυθμισμένη στον ΑΚ. Επειδή, όμως, κατά το ουσιώδες περιεχόμενο της συνίσταται σε μεταβίβαση (εκχώρηση) της απαίτησης έναντι καταβολής της τρέχουσας αξίας της, όπως αυτή διαμορφώνεται μετά από αφαίρεση από την ονομαστική της αξία των προεξοφλητικών τόκων, θα συνιστά είτε σύμβαση πώλησης (δικαιώματος) (513 ΑΚ), είτε σύμβαση δανείου (806 ΑΚ), όπου η εκχώρηση συμφωνείται αντί ή χάρη καταβολής, ανάλογα με τις ειδικότερες συμφωνίες των μερών.

Δ. «Η λογιστική ή νομική παρακολούθηση των απαιτήσεων και «η διαχείριση τους»

Οι «υπηρεσίες» αυτές συνιστούν τα δύο σκέλη της διαχειριστικής λειτουργίας του factoring.

Η λογιστική παρακολούθηση των απαιτήσεων συνίσταται κυρίως στην τήρηση και ενημέρωση των αναγκαίων λογιστικών βιβλίων του προμηθευτή, η έκταση της οποίας αποτελεί ιδιαίτερο αντικείμενο της συμφωνίας των μερών. Τέτοιες

---

⁷⁴ Κοντογιάννη Αθ., «Η λειτουργία της εκχώρησης στο πλαίσιο της σύμβασης factoring», ΔΕΕ 4/1999, σελ. 380.

συμφωνίες φαίνεται να έχουν τη μορφή σύμβασης παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών⁷⁵.

Η ως άνω λογιστική παρακολούθηση των απαιτήσεων δεν τίθεται πάντως διαζευκτικά προς τη νομική παρακολούθηση, παρά την άτυχη διατύπωση του γράμματος του νόμου και ως εκ τούτου, διαχωρισμός τους δεν είναι νοητός στα πλαίσια της οικονομικής λειτουργίας του factoring.

Αυτοτελώς, η νομική παρακολούθηση των απαιτήσεων, με περιεχόμενο τη διενέργεια όλων των απαραίτητων εξωδίκων και δικαστικών ενεργειών για την είσπραξη των απαιτήσεων του προμηθευτή, όταν γίνεται για λογαριασμό του τελευταίου, στις περιπτώσεις, που δεν παρέχεται χρηματοδότηση, δεν αναλαμβάνεται από τον πράκτορα για να εκτελέσει ο ίδιος τις σχετικές νομικές ενέργειες, αλλά για να τις αναθέσει ιδίω ονόματι στα πρόσωπα που δικαιούνται να προβαίνουν σε αυτές, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΠολΔ και Κώδικα περί Δικηγόρων. Έτσι, "η ανάληψη αυτοτελούς υποχρέωσης από τον πράκτορα υποστηρίζεται ότι αποτελεί αντικείμενο σύμβασης παραγγελίας"⁷⁶.

Τέλος, η διαχείριση των απαιτήσεων έχει την έννοια της παροχής στον πράκτορα της εξουσίας να χειρίζεται κατά το δοκούν, αλλά πάντως μέσα στα όρια της οικονομικής λειτουργίας του factoring, τις απαιτήσεις που αναλαμβάνει για λογιστική και νομική παρακολούθηση. "Η σχετική συμφωνία υποστηρίζεται ότι αποτελεί μίσθωση έργου"⁷⁷.

---

⁷⁵ Ψυχομάνη Σπ., (1996). Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ.164, υποσ. 160 με τις εκεί παραπομπές, Β. Βάθη Β., «Η σύμβαση factoring», 1995, σελ. 104, αλλά και νομολογία ΑΠ 528/1971, ΕΕΔ 30, σελ. 1505. Υποστηρίζεται ακόμη ότι στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις για την εντολή από τον Φίλιο Π., «Ενοχικό Δίκαιο- Ειδικό Μέρος», τ. Α', 1990, σελ. 373.

⁷⁶ Ψυχομάνη Σπ., (1996). Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ.165. Υποστηρίζεται ακόμη ότι και στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις για την εντολή από τον Φίλιο Π., «Ενοχικό Δίκαιο- Ειδικό Μέρος», τ. Α', 1990, σελ. 373.

⁷⁷ Ψυχομάνη Σπ., «Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων», 1996, σελ.166 και Β. Βάθη Β., «Η σύμβαση factoring», 1995, σελ. 104. Υποστηρίζεται ακόμη ότι και στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις για την εντολή από τον Φίλιο Π., «Ενοχικό Δίκαιο- Ειδικό Μέρος», τ. Α', 1990, σελ. 373.

Ε. «Η ολική ή μερική κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου»

Η υπηρεσία αυτή συνιστά την ασφαλιστική λειτουργία του factoring. Ως πιστωτικός κίνδυνος θεωρείται ο κίνδυνος να μην πληρωθεί μια απαίτηση, εξαιτίας αδυναμίας ή άρνησης πληρωμής εκ μέρους του οφειλέτη, που δεν οφείλεται όμως σε ανυπαρξία απαίτησης ή σε ύπαρξη άλλων ενστάσεων. Ο πράκτορας αναλαμβάνει να καλύψει τον πιστωτικό κίνδυνο ολικά ή μερικά, ανάλογα με το πιστωτικό όριο, που έχει προκαθορίσει για συγκεκριμένο οφειλέτη. Η ανάληψη του κινδύνου αυτού από τον πράκτορα, όπως θα αναφερθεί παρακάτω, είτε γίνει δεκτή η άποψη περί πώλησης των απαιτήσεων, είτε η άποψη περί σύμβασης δανείου με εκχώρηση των απαιτήσεων χάρη ή αντί καταβολής, αποτελεί αυτονόητη συνέπεια της εκχώρησης των απαιτήσεων. “Η αντίστοιχη ευθύνη του πράκτορα χαρακτηρίζεται ως εγγυητική, η δε τυχόν ρήτρα – συμφωνία έχει τη λειτουργία εγγυητικής (del credere) ρήτρας”⁷⁸.

4.2. Το factoring ως τυπική σύμβαση

Σύμφωνα με τη διάταξη της 1ης παρ. του άρθρου 1 Ν. 1905/1990, η σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων «καταρτίζεται εγγράφως». Το έγγραφο μπορεί να είναι είτε ιδιωτικό, είτε συμβολαιογραφικό.

Ο επιβαλλόμενος από το νόμο έγγραφος τύπος αποτελεί συστατικό στοιχείο της σύμβασης, ώστε η μη τήρησή του να καθιστά άκυρη τη σύμβαση (158-159 ΑΚ)¹³⁵. Η ακυρότητα της σύμβασης είναι απόλυτη και λαμβάνεται υπόψη αυτεπαγγέλτως από το δικαστή. Σκοπός της τήρησης τύπου είναι η προστασία των ουσιωδών συμφερόντων και των δύο μερών, η πληρότητα έκφρασης στις δηλώσεις βούλησης των μερών, καθώς και η δυνατότητα ευχερούς απόδειξης των συμφωνηθέντων.

Το απαιτούμενο από το νόμο έγγραφο πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα επιμέρους στοιχεία της σύμβασης, ακόμη και επουσιώδη, και επίσης τις παρεπόμενες ή πρόσθετες συμφωνίες, που θα μπορούσαν να έχουν αυτοτελή νομική ύπαρξη.

---

⁷⁸ Ψυχομάνη Σπ., (1996). Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ.167, υποσ. 167, με τις εκεί παραπομπές.

Η σύμβαση factoring ρυθμίζει τις σχέσεις των μερών με κάθε δυνατή λεπτομέρεια που δείχνει ότι τα μέρη θέλουν να δεσμευτούν οριστικά και όχι ότι επιδιώκουν μια προπαρασκευαστική δέσμευση. Επομένως, πρόκειται “για οριστική σύμβαση και όχι για προσύμφωνο”⁷⁹.

4.3. Το factoring ως διαρκής σύμβαση

Σύμφωνα με τη διάταξη της 1ης παρ. του άρθρου 1 Ν. 1905/1990 ουσιώδες στοιχείο της σύμβασης πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων είναι, μεταξύ άλλων, και η συμφωνία για το διάστημα, εντός του οποίου ο πράκτορας θα παρέχει «υπηρεσίες» στον προμηθευτή. Εφόσον, λοιπόν, η εκπλήρωση της παροχής εκτείνεται υποχρεωτικά σε σχετικά μακρύ χρόνο, η σύμβαση factoring συνιστά διαρκή σύμβαση. Πράγματι, τόσο οι υπηρεσίες σχετικά με την παρακολούθηση και είσπραξη των απαιτήσεων του προμηθευτή, όσο και η υποχρέωση εκχώρησης των απαιτήσεων αυτών συμφωνείται ότι, θα διαρκέσουν για κάποια ορισμένο ή αόριστο χρονικό διάστημα.

Η ιδιότητα αυτή της σύμβασης factoring, ως διαρκούς σύμβασης, επιφέρει έννομες συνέπειες, τόσο ως προς τη λειτουργία και διαμόρφωση των σχέσεων των μερών, όσο και ως προς τον τρόπο λύσης της σύμβασης, αναλογικά ό,τι ισχύει για όλες τις διαρκείς συμβάσεις. Η διάρκεια, καταρχήν, δημιουργεί ιδιαίτερη σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ των μερών (281 και 288 ΑΚ), από την οποία απορρέουν παρεπόμενα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Η καλή πίστη επιβάλλει σε κάθε μέρος την υποχρέωση καθ’ όλη τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης πρακτορείας να σέβεται και μη ζημιώνει τα οικονομικά και ηθικά ενδιαφέροντα του αντισυμβαλλομένου του, διότι αλλιώς παραβαίνει συμβατική του υποχρέωση και υποχρεούται σε αποζημίωση⁸⁰. Ως προς τη λήξη της σύμβασης, “αυτή επέρχεται είτε με την πάροδο

---

⁷⁹ Βάθη Β.,(1995). Η σύμβαση factoring, σελ.72

⁸⁰ Βάθη Β., (1995).Η σύμβαση factoring, σελ. 77 και ειδικότερα υποσ. 178, με τις εκεί παραπομπές.

του χρόνου διάρκειας της, είτε με καταγγελία, που συνεπάγεται αποτελέσματα μόνο για το μέλλον, δηλαδή, ως προς το ανεκτέλεστο ακόμη μέρος της⁸¹.

Επομένως, η συμβατική ρύθμιση της διάρκειας και της λύσης της σύμβασης προέχει στη σύμβαση factoring. Παράλληλα, όμως, τυγχάνουν εφαρμογής και οι κανόνες αναγκαστικού δικαίου που έχουν διατυπωθεί από την επιστήμη και τη νομολογία. Για παράδειγμα, εφόσον υπάρχει "σπουδαίος λόγος, μπορούν τα μέρη να καταγγείλουν πρόωρα τη σύμβαση"⁸².

4.4. Το factoring ως σύμβαση πλαίσιο

Η σύμβαση factoring αποτελεί σύμβαση πλαίσιο ή σύμβαση μανδύα, όπου ρυθμίζονται εκ των προτέρων με γενικούς όρους οι σχέσεις των συμβαλλομένων, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους⁸³, αλλά και το είδος τη σύμβασης (γνήσια ή μη) και το ποσό της αμοιβής του πράκτορα. Προκαθορίζει, δηλαδή, απλώς το γενικό περιεχόμενο, έναντι του μεταγενέστερου ειδικού, πολλών, ανεξάρτητων μεταξύ τους, μελλοντικών συμβάσεων, αποτελώντας ταυτόχρονα τη βάση τους, την αιτία τους, γεγονός, που τη διακρίνει από το προσύμφωνο, το οποίο θεμελιώνει ευθέως υποχρέωση σύναψης μιας κύριας σύμβασης.

Όπως είναι γνωστό, η σύμβαση πλαίσιο ή σύμβαση μανδύας συνοδεύει συνήθως μια διαρκή συναλλακτική σχέση (κύρια σύμβαση) και τη συμπληρώνει, ρυθμίζοντας τα ζητήματα που έχουν κοινή σημασία για όλες, ή έστω, για πολλές από τις κατ'ιδίαν συμβάσεις που καταρτίζονται στα πλαίσια της σχέσεως εκείνης. Η σύμβαση factoring ρυθμίζει, πράγματι τα κοινά ζητήματα που αφορούν τις εκχωρήσεις των απαιτήσεων, οι οποίες λαμβάνουν χώρα στη διάρκεια λειτουργίας του. Παράγει,

---

⁸¹ Ψυχομάνη Σπ.,(1996).Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ.177, υποσ. 193 με τις εκεί παραπομπές και νομολογία ΕφΑθ 6778/2007, ΔΕΕ 2008, σελ. 604.

⁸² Βάθη Β., (1995).Η σύμβαση factoring, σελ.75 επ.

⁸³ Βάθη Β., (1995). Η σύμβαση factoring, σελ. 73, Γεωργιάδη Απ., «Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας – leasing- factoring- franchising», 1992 ,σελ. 74, του ιδίου «Η χρηματοδοτική ανάληψη απαιτήσεων», ΝοΒ 36, σελ. 1187, αλλά και νομολογία ΕφΑθ 6187/2007, ΔΕΕ 2008, σελ. 76.

όμως, η ίδια, υποχρεώσεις των μερών προς παροχές: υποχρέωση του προμηθευτή να προτείνει σ' εκχώρηση τις μελλοντικές απαιτήσεις του και υποχρέωση του πράκτορα να τις αποδεχτεί, με ορισμένους, βέβαια, περιορισμούς. Ένόψει αυτού, ορθότερη φαίνεται η άποψη ότι δεν αποτελεί σύμβαση πλαίσιο ή μανδύα⁸⁴.

4.5. Το factoring ως σύμβαση εκτελεστέα κατά διαδοχικές τμηματικές παροχές

Στη σύμβαση factoring η μεταβίβαση των απαιτήσεων του προμηθευτή προς το factor περιλαμβάνει στο σύνολό τους, όλες τις μελλοντικές απαιτήσεις του προμηθευτή. Η δυνατότητα αυτή εκχώρησης μελλοντικών απαιτήσεων προβλέπεται ρητά στο άρθρο στην 2η παρ. του άρθρου 1 του Ν. 1905/1990, όπου "ορίζεται ότι, η σύμβαση πρακτορείας είναι δυνατό να αφορά και μη γεννημένες κατά το χρόνο της σύναψης απαιτήσεις⁸⁵".

Σύμφωνα με την 2η παρ. του άρθρου 3 Ν. 1905/1990, που παραπέμπει στο άρθρο 456 ΑΚ, ο προμηθευτής υποχρεούται να θέση στη διάθεση του πράκτορα τις σχετικές πληροφορίες και τα παραστατικά το αργότερο μέχρι το χρόνο, κατά τον οποίο ο πράκτορας δικαιούται να ασκήσει τα δικαιώματά του από τη σύμβαση. Αντιστοίχως, ο πράκτορας καταβάλλει κατά τη συμφωνία τους, πριν ή κατά τη λήξη κάθε μιας από τις μεταβιβασθείσες απαιτήσεις, την αξία τους στον προμηθευτή. Έτσι, με τον τρόπο αυτό η εκτέλεση της σύμβασης factoring γίνεται με τις εν λόγω διαδοχικές τμηματικές παροχές από την πλευρά και των δύο συμβαλλομένων.

Επομένως, η σύμβαση πρακτορείας αποτελεί ένα ενιαίο σύνολο με αυτές τις επιμέρους τμηματικές παροχές. Κάθε φορά που γεννάται μία αξίωση και ο

---

⁸⁴ Παμπούκη Κ., παρατηρήσεις επί της αποφάσεως ΕφαΘ. 346/2002, ΕπισκεΔ 2002, σελ.1077. Ίδια άποψη βλ. και Βάθη Β., «Η σύμβαση factoring», 1995, σελ.73.

⁸⁵ Η εγκυρότητα μιας τέτοιας συμφωνίας έχει ήδη αναγνωρισθεί τόσο από τη θεωρία, όσο και από τη νομολογία (ΟΛΑΠ 302/1959, ΝοΒ 7, σελ. 1021, ΕφΘεσσ 164/1970, Αρμ 24, σελ. 593), υπό την προϋπόθεση ότι οι μελλοντικές απαιτήσεις προσδιορίζονται με ακρίβεια, ώστε να μη γεννάται αμφιβολία ως προς την ταυτότητά τους.

προμηθευτής παραδίδει τα νομιμοποιητικά έγγραφα στο factor, αυτός δε του καταβάλλει την αξία της απαίτησης δεν συνάπτεται μια νέα σύμβαση, αλλά πρόκειται για τμηματική εκτέλεση μιας και αυτής ενιαίας σύμβασης. Συγχρόνως, κάθε μία από αυτές τις τμηματικές εκτελέσεις διατηρεί την αυτοτέλεια της⁸⁶. Συνεπώς σε περίπτωση μη εκτέλεσεως μιας από τις τμηματικές παροχές τυγχάνει εφαρμογής το 386ΑΚ⁸⁷.

4.6. Το factoring ως σύμβαση προσχώρησης

Οι factors διατυπώνουν κατά κανόνα τους όρους, κάτω από τους οποίους ασκούν τη δραστηριότητά της πρακτορείας και συμβάλλονται με τους πελάτες τους, σε έντυπα που ρυθμίζουν με λεπτομέρεια τις σχέσεις των μερών και αφήνουν μικρά περιθώρια διαπραγματεύσεων. Αυτή η πρακτική, γνωστή ως γενικοί όροι συναλλαγών, χρησιμοποιείται από οικονομικά ισχυρές επιχειρήσεις, οι οποίες διαμορφώνουν το περιεχόμενο της σύμβασης με γνώμονα το δικό τους συμφέρον. Αντίστοιχα, ο αντισυμβαλλόμενος, ως κοινωνικά ασθενέστερος, δεν έχει τη διαπραγματευτική δύναμη να τροποποιήσει αυτούς τους όρους, οπότε το μόνο περιθώριο συμβατικής ελευθερίας που του μένει είναι να συμβληθεί ή όχι με την επιχείρηση.

“Η καταχρηστικότητα των γενικών όρων συναλλαγών δεν μπορεί να ελεγχθεί με βάση τον Ν.2251/1994 για την προστασία του καταναλωτή, αφού ο αντισυμβαλλόμενος του πράκτορα είναι κατ’ επάγγελμα έμπορος και οι συναλλαγές του αφορούν την ικανοποίηση επαγγελματικών αναγκών και όχι προσωπικών, όπως απαιτεί ο νόμος αυτός⁸⁸”. Συνεπώς ο έλεγχος των όρων αυτών πρέπει να γίνει από τον ίδιο τον αντισυμβαλλόμενο, ο οποίος πρέπει να δείξει την απαιτούμενη

---

⁸⁶ Βάθη Β., (1995). Η σύμβαση factoring, σελ. 75, υποσημ. 174, με τις εκεί παραπομπές.

⁸⁷ Βάθη Β., (1995). Η σύμβαση factoring, σελ. 75

⁸⁸ Αντίθετη άποψη ο Απ. Γεωργιάδης, «Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας – leasing- factoring- franchising», 2000, σελ. 132 που υποστηρίζει ότι ο προμηθευτής μπορεί να υπαχθεί στην έννοια του «καταναλωτή»

προσοχή και να αποφύγει να υπογράψει, εφόσον οι όροι της σύμβασης είναι ιδιαίτερα επαχθείς ή ασύμφοροι. Δεν αποκλείεται, βέβαια, ὁ έλεγχος και βάσει των γενικών ρητρών του ΑΚ (αρ.178-179, 288 και 371)⁸⁹.

Πρόκειται, εξάλλου, για σύμβαση υποσχετική, που εκτελείται με σειρά από εκπονητικές συμβάσεις, τις επιμέρους εκχωρήσεις των απαιτήσεων⁹⁰.

4.7. Το factoring ως αποκλειστική εμπορική δραστηριότητα του πράκτορα

Η πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων αποτελεί εμπορική δραστηριότητα, επειδή υπάγεται στην έννοια των «τραπεζικών εργασιών» του άρθρου 2 Β.Δ 2/14 Μαΐου 1985 «περί αρμοδιότητας των εμποροδικείων», όπως αυτή προσδιορίστηκε από τις διατάξεις του άρθρου 24 Ν. 2076/1992⁹¹.

Η διαπίστωση αυτή δεν έχει καμία πρακτική σημασία για την εμπορική ιδιότητα των φορέων, αφού αυτοί είναι έμποροι με το τυπικό κριτήριο, ως τραπεζικές ανώνυμες εταιρίες και ανώνυμες εταιρίες αποκλειστικού σκοπού (αρ. 1 παρ. 1η Ν. 1905/1990). Έχει, όμως, σημασία για την εμπορικότητα των πράξεων, που κάνουν οι φορείς αυτοί στα πλαίσια της εμπορίας τους (υποκειμενικά εμπορικές πράξεις), οι οποίες μάλιστα τεκμαίρεται ότι γίνονται στα πλαίσια της εμπορικής τους δραστηριότητας.

---

⁸⁹ Γεωργιάδη Απ., «Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας – leasing- factoring- franchising», 2000, σελ.132 και Βάθη Β., «Η σύμβαση factoring», 1995, σελ.83επ.

⁹⁰ Παμπούκη Κ., παρατηρήσεις επί της αποφάσεως ΕφΑθ 346/2002, ΕπισκεΔ 2002, σελ.1077. Ίδια άποψη βλ. και Βάθη Β., «Η σύμβαση factoring», 1995, σελ.73.

⁹¹ «Ανάληψη και άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες συναφείς διατάξεις», πρβλ. Ψυχομάνη Σπ., «Τραπεζικό Δίκαιο – Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων», 2001, σελ. 7.

4.8 Το factoring ως σύμβαση ανοίγματος πίστωσης και ως σύμβαση αλληλόχρεου λογαριασμού

4.8.1. Το factoring ως σύμβαση ανοίγματος πίστωσης

Στο factoring, αμέσως μετά τη γέννηση της απαίτησης και την αποστολή των αποδεικτικών εγγράφων προς το factor, ο τελευταίος θέτει στη διάθεση του προμηθευτή ένα μέρος της αξίας της απαίτησης. Συγχρόνως, παρακρατεί την προμήθεια του και ένα ποσοστό υπέρ του δεσμευμένου λογαριασμού, που χρησιμεύει για την εξασφάλιση ενδεχομένων απαιτήσεων του λόγω παράδοσης ελαττωματικών προϊόντων, άλλες ενστάσεις του οφειλέτη κ.ο.κ.

Αυτή η προκαταβολική πληρωμή της αξίας της απαίτησης, πριν να καταστεί ληξιπρόθεσμη, συνιστά πίστωση, διότι, ενισχύει προσωρινά την αγοραστική δύναμη του προμηθευτή⁹² και για το λόγο αυτό ο προμηθευτής χρεώνεται με τόκο, αντίστοιχο του προεξοφλητικού. Αυτό ισχύει εφόσον ο πελάτης θέλει να κάνει χρήση της ευχέρειας να αναλάβει το πιστούμενο ποσό της απαίτησης πριν από τη λήξη της. Δεν υφίσταται υποχρέωση του προμηθευτή να αναλάβει το πιστούμενο ποσό, αλλά εναπόκειται στην απόλυτη κρίση του, εάν, τότε και μέχρι ποιο ύψους, θα χρησιμοποιήσει την πίστωση που του παρέχει ο factor.

“Τα παραπάνω χαρακτηριστικά συνθέτουν τα στοιχεία της σύμβασης ανοίγματος πιστώσεως⁹³, η οποία κατά την ορθότερη άποψη, αποτελεί ιδιώνυμη σύμβαση, μη ρυθμιζόμενη από ειδικό νόμο”. Λόγω της συγγένειας με τη σύμβαση δανείου, οι διατάξεις των άρθρων 806-809 ΑΚ αποτελούν τη βάση ρύθμισής και για τη σύμβαση

---

⁹² Βάθης Β., (1995). Η σύμβαση factoring, σελ. 105, υποσ. 272 και τις εκεί παραπομπές

⁹³ Βάθης Β., (1995). Η σύμβαση factoring, σελ. 106, υποσ. 273 και τις εκεί παραπομπές, νομολογία ΕφΑθ 371/1967, Νοβ 16, σελ. 404, ΕΕμπΔ 19, σελ. 196, ΑΠ 136/1962, ΕΕμπΔ 1962, σελ. 310. Βλ. όμως και ΠΠΑθ 330/1965, ΕΕμπΔ 16, σελ 315, η οποία φαίνεται να ταυτίζει τη σύμβαση ανοίγματος πιστώσεως με αυτή του αλληλόχρεου λογαριασμού, αλλά και νεότερη ΕφΑθ 4992/2008, ΕλλΔνη 2009, σελ. 270 και ΕφΑθ 6182/2007, ΔΕΕ 2008, σελ. 76.

ανοίγματος πιστώσεως⁹⁴, συμπληρωμένη από την αποσπασματική ρύθμιση σε διάφορα ειδικά νομοθετήματα.

4.8.2 Το factoring ως σύμβαση αλληλόχρεου λογαριασμού

Ο προμηθευτής έχει αξίωση κατά του factor να του καταβάλλει την αξία των απαιτήσεων που εισέπραξε ή πρόκειται να εισπράξει. Ανάλογα με τις ειδικότερους όρους της συμφωνίας, η εν λόγω αξίωση πηγάζει από τη σύμβαση factoring – είτε γνήσιο, είτε μη γνήσιο – και καθίσταται απαιτητή με την εκχώρηση των αποδεικτικών εγγράφων της εκχωρηθείσας απαίτησης εκ μέρους του προμηθευτή ή με την είσπραξή της εκ μέρους του factor.

Αντίστοιχα, ο factor έχει αξίωση, εφόσον ο προμηθευτής έκανε χρήση της ευχέρειας που του παρέχει η σύμβαση να αναλάβει να αναλάβει διάφορα ποσά χρημάτων πριν να καταστούν ληξιπρόθεσμες ή να εισπραχθούν οι εκχωρηθείσες απαιτήσεις του, να ζητήσει την επιστροφή των πιστωθέντων. Έχει, επίσης, απαίτηση να του καταβληθεί η προμήθεια του τόκου των πιστωθέντων χρημάτων, έξοδα δικαστικά ή άλλα για την είσπραξη των απαιτήσεων κ.ο.κ. Αυτές οι εκατέρωθεν απαιτήσεις των μερών εμφανίζουν μια ενιαία, ταχεία και αμφίδρομη ροή, έτσι ώστε δεν είναι νοητή, ούτε σκόπιμη η εκκαθάριση κάθε μιας αξίωσης ξεχωριστά. Κατά κανόνα, όπως αναφέραμε και ανωτέρω, συμφωνείται να τηρεί ο factor ένα λογαριασμό στον οποίο πιστώνει τα ποσά των εισπραττομένων και των εισπραχθησομένων απαιτήσεων του προμηθευτή και, αντίστοιχα, χρεώνει τις αναλήψεις, στις οποίες προβαίνει ο τελευταίος, την προμήθειά του, τους τόκους, τα έξοδά του κ.ο.κ.

Η συμφωνία αυτή περιέχει τα στοιχεία συμβάσεως “αλληλόχρεου λογαριασμού”⁹⁵. Μεταξύ των συμβαλλομένων υφίσταται υφίστανται “εκατέρωθεν απαιτήσεις και

---

⁹⁴ Βάθης Β.,(1995).Η σύμβαση factoring, σελ. 106.

⁹⁵ Υπάρχει βέβαια και η αντίθετη άποψη ότι η συμφωνία περί του ύψους του πιστωτικού κινδύνου που αποτελεί απλό όρο της σύμβασης ουδέποτε μπορεί να συνδυασθεί με σύμβαση «ανοικτού λογαριασμού» (άλλως «αλληλόχρεου» ή «τρεχούμενου» ή «τρέχοντα» λογαριασμού, βλ. Ψυχομάνη Σπ., «Τραπεζικό Δίκαιο – Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων», 1995, σελ. 115, υποσ. 117), παρά την αντίθετη αντίληψη που σχηματίζει κανείς από τη διατύπωση της διάταξης της 2ης παρ. εδ. β' του

καταβολές⁹⁶. Για το λόγο αυτό δεσμεύονται να μην επιδιώκουν την ικανοποίηση κάθε μιας απαίτησης ξεχωριστά, αλλά "να αναμένουν την περιοδική εκκαθάριση κατά τακτά χρονικά διαστήματα"⁹⁷.

άρθρου 1 Ν. 1905/1990, Βλ. Ψυχομάνη Σπ., (1996). Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ. 167.

⁹⁶ νομολογία ΕφαΘ 4992/2008, ΕλλΔνη 2009, σελ. 270 και ΕφαΘ 6182/2007, ΔΕΕ 2008, σελ. 76, οι οποίες αναφέρουν ότι: «Από τις διατάξεις των άρθρων 669 ΕμπΝ, 361, 873, 874 ΑΚ, 112 ΕισΝΑΚ και 64-67 του ΝΔ "περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιριών" σαφώς συνάγεται ότι αλληλόχρεος ή ανοικτός ή τρεχούμενος λογαριασμός υπάρχει όταν δύο πρόσωπα, από τα οποία το ένα τουλάχιστον είναι έμπορος, συμφωνούν με σύμβαση να μην επιδιώκονται ή διατίθενται μεμονωμένα οι απαιτήσεις των δύο μερών, που προκύπτουν από τις μεταξύ τους συναλλαγές, αλλά να φέρονται σε κοινό λογαριασμό με σκοπό να εκκαθαρίζονται και να αποσβένονται κατά το κλείσιμο του λογαριασμού αυτού, που θα γίνεται κατά ορισμένα χρονικά διαστήματα, σε τρόπο ώστε να αποτελέσει τη μοναδική μεταξύ τους απαίτηση το κατάλοιπο του λογαριασμού που τυχόν θα προκύψει. Ο αλληλόχρεος λογαριασμός κλείνεται περιοδικά κάθε εξάμηνο, εκτός αν συμφωνήθηκε διαφορετικά, αλλά, όμως, όχι κατά διαστήματα μικρότερα του τριμήνου. Καθένα από τα μέρη μπορεί οποτεδήποτε με καταγγελία του να θεωρήσει ότι έχει κλείσει οριστικά ο λογαριασμός, οπότε ο δικαιούχος του καταλοίπου δικαιούται να απαιτήσει αμέσως αυτό. Η ενοχή δε για το κατάλοιπο, που προκύπτει από το κλείσιμο του αλληλόχρεου λογαριασμού, γεννάται ανεξαρτήτως των ιδιαίτερων κονδυλίων του, όταν ο οφειλέτης αφηρημένως υποσχέθηκε πριν κλείσει ο λογαριασμός την εξόφληση της οφειλής του από το κατάλοιπο ή αναγνώρισε, αφού έκλεισε ο λογαριασμός, την οφειλή αυτή (ΑΠ 192/2005 ΕΛΔ 47,458, ΑΠ 577/2003 ΕΛΔ 45,1025, ΑΠ 667/2001 ΕΛΔ 42,1543, ΑΠ 1524/1991 ΕΛΔ 34,313, ΕΑ 5756/2004 ΕΛΔ 47,201, ΕΑ 7091/2002 ΕΛΔ 44,1381).

Εξ άλλου, το factoring, διαμορφούμενο από την ευρηματικότητα των συναλλασσομένων, μπορεί να εμφανίζεται με πολλές και ποικίλες μορφές, περιέχοντας έτσι, εκτός από την παροχή υπηρεσιών και την εκχώρηση των απαιτήσεων του προμηθευτή, στοιχεία και άλλων συμβάσεων του ενοχικού ή του εμπορικού δικαίου. Άλλωστε και η διατύπωση του άρθρου 1 παρ. 1 εδ. 2 του Ν 1905/1990 είναι τέτοια, που να επιτρέπει και να ευνοεί αυτή την ελευθερία, στη δημιουργία διαφόρων τύπων του factoring. Στην πραγματικότητα το factoring μπορεί και συνήθως εμφανίζει στοιχεία σύμβασης ανοίγματος πιστώσεως και σύμβασης αλληλόχρεου λογαριασμού.»

⁹⁷ Βάθης Β., «Η σύμβαση factoring», 1995, σελ. 107, υποσ. 279 με τις εκεί παραπομπές

⁹⁸ Κοντογιάννη Αθ., «Η λειτουργία της εκχώρησης στο πλαίσιο της σύμβασης factoring», ΔΕΕ 4/1999, σελ. 377, υποσ. 3.

⁹⁹ Ψυχομάνη Σπ., «Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων», 1996, σελ. 213, όπου δηλώνει προτίμηση στην ορολογία πώληση δικαιώματος σε ό,τι αφορά την εκχώρηση στο πλαίσιο του factoring.

4.8.2.1 Παράδειγμα απόφασης

Σύμφωνα με την απόφαση του δικαστηρίου του Αρείου Πάγου, με αριθμό 1233/2012, από τις διατάξεις των άρθρων 669 ΕμπΝ, 361, 873, 874 ΑΚ, 112 ΕισΝΑΚ και 64-67 του ν.δ. "περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιρειών" της 17.7/13.8.1923, σαφώς συνάγεται ότι αλληλόχρεος (ή ανοικτός ή τρεχούμενος) λογαριασμός υπάρχει, όταν δύο πρόσωπα, από τα οποία το ένα τουλάχιστον είναι έμπορος, συμφωνούν με σύμβαση να μη επιδιώκονται ή διατίθενται μεμονωμένως οι απαιτήσεις των δύο μερών, που προκύπτουν από τις μεταξύ τους συναλλαγές, αλλά να φέρονται σε κοινό λογαριασμό με σκοπό να εκκαθαρίζονται και να αποσβένονται κατά το κλείσιμο του λογαριασμού αυτού που θα γίνεται κατά ορισμένα χρονικά διαστήματα σε τρόπο ώστε να αποτελέσει τη μοναδική μεταξύ τους απαίτηση το κατάλοιπο του λογαριασμού που τυχόν θα υπάρξει. Περαιτέρω, ο αλληλόχρεος ή ανοικτός λογαριασμός κλείνεται περιοδικώς κάθε εξάμηνο, εκτός αν συμφωνήθηκε διαφορετικά, αλλά όχι όμως κατά διαστήματα μικρότερα του τριμήνου. Καθένα από τα μέρη μπορεί οποτεδήποτε με καταγγελία του να θεωρήσει ότι έχει κλείσει οριστικά ο λογαριασμός, οπότε ο δικαιούχος του καταλοίπου δικαιούται να απαιτήσει αμέσως αυτό (άρθρο 112 παρ. 2 ΕισΝΑΚ). Η ενοχή δε για το κατάλοιπο που προκύπτει από το κλείσιμο του αλληλόχρεου λογαριασμού γεννάται ανεξαρτήτως των ιδιαίτερων κονδυλίων του, όταν ο οφειλέτης αφηρημένως υποσχέθηκε πριν κλείσει ο λογαριασμός την εξόφληση της οφειλής του από το κατάλοιπο ή αναγνώρισε, αφού έκλεισε ο λογαριασμός, την οφειλή αυτή (ΑΠ 192/2005, ΑΠ 577/2003, ΑΠ 667/2001). Σύμφωνα δε με τις διατάξεις των άρθρων 623-624 του ΚΠολΔ, μπορεί να εκδοθεί διαταγή πληρωμής για χρηματικό κατάλοιπο κλεισθέντος αλληλόχρεου λογαριασμού, το οποίο, όπως προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 112 παρ. 2 ΕισΝΑΚ, είναι κατά ποσό ορισμένο και δεν εξαρτάται από αίρεση, προθεσμία, όρο ή αντιπαροχή, εφόσον αποδεικνύονται εγγράφως, η σύμβαση του αλληλόχρεου λογαριασμού, η κίνηση του λογαριασμού αυτού, το κλείσιμο τούτου και το κατάλοιπο που προκύπτει υπέρ εκείνου που ζητεί την έκδοση της διαταγής πληρωμής (ΑΠ 1022/2003, ΑΠ 717/1979). Εξάλλου, κατά τα άρθρα 440 και 441 ΑΚ "ο συμψηφισμός επιφέρει απόσβεση των μεταξύ δύο προσώπων αμοιβαίων απαιτήσεων, όσο καλύπτονται, αν

είναι ομοειδείς κατά το αντικείμενο και ληξιπρόθεσμες. Ο συμψηφισμός επέρχεται αν ο ένας τον επικαλεσθεί με δήλωση προς τον άλλο. Η πρόταση του συμψηφισμού επιφέρει την απόσβεση των αμοιβαίων απαιτήσεων από τότε που συνυπήρξαν".

Ετσι, η ανταπαίτηση του ανακόπτοντος κατά της απαίτησης του καθού η ανακοπή, εφόσον συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις συμψηφισμού αυτής, μπορεί να προταθεί και με την ανακοπή κατά διαταγής πληρωμής, η οποία έχει ως αντικείμενο την ακύρωση αυτής ως εκτελεστού τίτλου, καθόσον συνιστά ένσταση που αναφέρεται στην αμφισβήτηση της απαίτησης για την οποία εκδόθηκε αυτή, δηλαδή αποσβεστική ένσταση, εξαιτίας της οποίας δεν ίσχυσε η οφειλή κατά το χρόνο που εκδόθηκε η διαταγή πληρωμής. Τέτοια όμως ανταπαίτηση, στην περίπτωση που η διαταγή πληρωμής εκδόθηκε με βάση το κατάλοιπο αλληλόχρεου λογαριασμού, δεν συνιστά η μεμονωμένη απαίτηση του οφειλέτη από την κίνηση του τελευταίου, εφόσον τα συμβαλλόμενα μέρη είχαν συμφωνήσει κατά την κατάρτιση της σχετικής συμβάσεως να μη επιδιώκονται ή διατίθενται μεμονωμένως οι απαιτήσεις αυτών, που προκύπτουν από τις μεταξύ τους συναλλαγές, αλλά να φέρονται σε κοινό λογαριασμό με σκοπό να εκκαθαρίζονται και να αποσβένονται κατά το κλείσιμο του λογαριασμού αυτού, ώστε να αποτελέσει τη μοναδική μεταξύ τους απαίτηση το κατάλοιπο του λογαριασμού που τυχόν θα υπάρξει.

Μεταξύ της ανώνυμης τραπεζικής εταιρείας (πρώτη αναιρεσίβλητη) και της ανώνυμης εταιρείας (αναιρεσεύουσα) καταρτίσθηκε σύμβαση πιστώσεως με ανοικτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό, δυνάμει της οποίας η πρώτη, ως πιστώτρια, χορήγησε στη δεύτερη, ως πιστούχο, πίστωση. Μεταγενέστερα, αυξήθηκε το όριο της πίστωσης διαδοχικά. Την τήρηση όλων των όρων των παραπάνω συμβάσεων (αρχικής και αυξητικών), σχετικά με την εμπρόθεσμη και ολοκληρωτική εξόφληση οποιουδήποτε χρεωστικού υπολοίπου της πίστωσης, πλέον τόκων προμηθειών, εξόδων και εν γένει επιβαρύνσεων, εγγυήθηκαν εγγράφως έναντι της πιστώτριας οι δεύτερος, τρίτη και τέταρτος των ήδη αναιρεσίβλητων (ως προς τους οποίους είναι απαράδεκτη η αναίρεση), ευθυνόμενοι ως αυτοφειλέτες, οι οποίοι παραιτήθηκαν από την ένσταση της διζήσεως και γενικά από κάθε ένσταση που απορρέει από τα άρθρα 853, 858, 862, 863, 866-868 του ΑΚ, ενώ παράλληλα αποδέχθηκαν ότι οποιαδήποτε στο μέλλον αναγνώριση της οφειλής από μέρους της πρωτοφειλέτριας

θα υποχρεώνει και αυτούς. Σε εκτέλεση της παραπάνω σύμβασης πιστώσεως ανοίχθηκαν αλληλόχρεοι λογαριασμοί.

Με βάση τα παραπάνω αποδεικνύεται ότι υπάρχει ρητή συμφωνία περί υπαγωγής των εκατέρωθεν απαιτήσεων των συμβαλλομένων στη σύμβαση factoring σε αλληλόχρεο λογαριασμό, αφού τα ουσιώδη στοιχεία αυτού, κατά τα προεκτεθέντα, συνάγεται σαφώς από την κατά τα άνω ρύθμιση των εκατέρωθεν υποχρεώσεών τους.

Με την κρίση του αυτή το Εφετείο, ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 440, 441 του Α.Κ., σε συνδυασμό προς εκείνες των άρθρων 669 ΕμπΝ, 361, 873, 874 ΑΚ, 112 ΕισΝΑΚ και 64-67 του ν.δ. "περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιρειών" καθώς και εκείνες του άρθρου 1 παρ. 1 και 2 του ν. 1905/1990, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 2367/1995, τις οποίες δεν παραβίασε, αφού τα δεκτά γενόμενα ως αποδειχθέντα πραγματικά περιστατικά, δεν πληρούσαν το πραγματικό των άνω διατάξεων περί συμψηφισμού (άρθρα 440, 441 ΑΚ), και δεν δικαιολογούσαν την παραδοχή της ενστάσεώς της, εφόσον, σύμφωνα με όσα ανελέγκτως έγιναν δεκτά, η μεταξύ της αναιρεσείουσας και της σύμβασης, εκτός από την παροχή υπηρεσιών και την εκχώρηση των απαιτήσεων της πρώτης, περιελάμβανε και σύμβαση αλληλόχρεου λογαριασμού προς εξυπηρέτηση της σύμβασης factoring, τα επί μέρους κονδύλια του οποίου πρότεινε σε συμψηφισμό η ανακόπτουσα, τα οποία όμως, με την καταχώρησή τους στον αλληλόχρεο λογαριασμό απώλεσαν την αυτοτέλειά τους και δεν μπορούσαν να επιδιωχθούν αυτοτελώς, αφού απαιτητό και δικαστικώς επιδιώξιμο ήταν μόνο το κατάλοιπο που προέκυψε από την αντιπαραβολή των πιστωτικών και χρεωστικών κονδυλίων κατά το οριστικό κλείσιμο του ως άνω αλληλόχρεου λογαριασμού, το οποίο όμως ήταν χρεωστικό εις βάρος της αναιρεσείουσας. Επομένως, ο αντίθετος πρώτος λόγος αναιρέσεως, από το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ, είναι αβάσιμος.

4.9. Ειδικότερα: Νομικός χαρακτηρισμός της αιτίας της εκχώρησης

Ουσιώδες στοιχείο της σύμβασης factoring αποτελεί η εκχώρηση των απαιτήσεων του προμηθευτή προς τον πράκτορα. Η σύμβαση εκχώρησης είναι εκποιητική, η οποία επιφέρει τη μεταβίβαση των απαιτήσεων από τον εκχωρητή – προμηθευτή στον εκδοχέα – factor και αναιτιώδης (ή αφηρημένη) δικαιοπραξία, με την έννοια ότι η επέλευση του έννομου αποτελέσματός της, δηλαδή η μεταβίβαση της απαίτησης, δεν εξαρτάται από την ύπαρξη και τη νομιμότητα της αιτίας της⁹⁸.

Κατά μία άποψη⁹⁹ αιτία της εκχώρησης των απαιτήσεων του προμηθευτή προς τον πράκτορα είναι η πώληση δικαιώματος (513 ΑΚ). Ο προμηθευτής εκχωρεί, δηλαδή, τις απαιτήσεις που έχει κατά των πελατών του στον πράκτορα, εκπληρώνοντας σχετική υποχρέωσή του από σύμβαση αγοραπωλησίας. Με τη σύμβαση της εκχώρησης εκφράζουν τα μέρη την πρόθεσή τους για μετάβαση των απαιτήσεων από τον προμηθευτή στον πράκτορα¹⁰⁰.

Ωστόσο, η γνώμη αυτή συναντά δυσκολίες στο να δικαιολογήσει το δικαίωμα του factor να στραφεί κατά του προμηθευτή (στο μη γνήσιο factoring), σε περίπτωση μη ικανοποίησής του λόγω αφερεγγυότητας του οφειλέτη. Για να υπερβεί τη δυσκολία αυτή, η ανωτέρω άποψη υπολαμβάνει ότι συνάπτεται μια εγγυητική σύμβαση ανάμεσα στον προμηθευτή και στον πράκτορα, στο πλαίσιο της οποίας ο προμηθευτής αναλαμβάνει να καλύψει τη ζημιά του πράκτορα από την αφερεγγυότητα του οφειλέτη. Ωστόσο, φαίνεται αντιφατικό ο προμηθευτής από τη

---

⁹⁸ Κοντογιάννη Αθ., «Η λειτουργία της εκχώρησης στο πλαίσιο της σύμβασης factoring», ΔΕΕ 4/1999, σελ. 377, υποσ. 3.

⁹⁹ Ψυχομάνη Σπ., «Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων», 1996, σελ. 213, όπου δηλώνει προτίμηση στην ορολογία πώληση δικαιώματος σε ό,τι αφορά την εκχώρηση στο πλαίσιο του factoring.

¹⁰⁰ Στο ελληνικό δίκαιο η γνώμη αυτή βρίσκει έρεισμα στην ΠΔ ΤΕ 2246/1993 «Εποπτεία και έλεγχος των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων», στην οποία γίνεται λόγος για «αγορά – εκχώρηση απαιτήσεων» σε κάθε μορφή factoring, όπως επίσης και στην απόφαση της ΕΝΠΘ/ΤΕ (Επιτροπή Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος) 571/1996, που προβλέπει την εφαρμογή των διατάξεων που διέπουν τα πιστωτικά ιδρύματα εν γένει και στις εταιρίες factoring, τουλάχιστον όσον αφορά τα χρηματοδοτικά ανοίγματά τους.

μία πλευρά να μεταθέτει τον κίνδυνο στον αντισυμβαλλόμενο του, "καταρτίζοντας σύμβαση πώλησης και από την άλλη πλευρά να αναλαμβάνει εκ νέου τον κίνδυνο αυτό με εγγυητική σύμβαση¹⁰¹".

Για το λόγο αυτό, η άποψη ότι αιτία της εκχώρησης είναι η πώληση της απαίτησης, δε μπορεί να γίνει δεκτή, τουλάχιστον για το μη γνήσιο factoring.

Κατά δεύτερη άποψη¹⁰² η αιτία της εκχώρησης των απαιτήσεων του προμηθευτή, τόσο στο γνήσιο, όσο και στο μη γνήσιο factoring, είναι σύμβαση δανείου μεταξύ του αυτού και του πράκτορα με το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό ότι η υποχρέωση επιστροφής του δανείου βαρύνει όχι τον προμηθευτή, αλλά τον οφειλέτη της εκχωρηθείσας απαίτησης. Αυτό συμβαίνει διότι, ο προμηθευτής χρησιμοποιεί την απαίτηση ως μέσο χρηματοδότησης. Έτσι, στο γνήσιο factoring θα έχουμε εκχώρηση αντί καταβολής (419 ΑΚ), ενώ στο μη γνήσιο factoring θα έχουμε εκχώρηση χάριν καταβολής (421 ΑΚ).

Και η άποψη αυτή παρουσιάζει αδυναμίες που έγκεινται στο εξής: στο γνήσιο factoring, η κτήση της εκχωρηθείσας απαίτησης είναι οριστική, δε γεννάται υποχρέωση απόδοσης του ανταλλάγματος από την πλευρά του προμηθευτή σε περίπτωση αφερεγγυότητας του οφειλέτη. Κάτι τέτοιο, όμως, δε συνάδει με τη σύμβαση δανείου (806 ΑΚ), όπου η παραχώρηση του δανείου είναι προσωρινή και υπάρχει υποχρέωση επιστροφής του στο δανειστή με την πάροδο του συμφωνημένου χρόνου ή για την οποιαδήποτε λόγο λύση της σύμβασης¹⁰³.

Σύμφωνα με τρίτη άποψη¹⁰⁴, "η οποία είναι κρατούσα στο γερμανικό και ελληνικό δίκαιο¹⁰⁵, διακρίνει μεταξύ γνήσιου και μη γνήσιου factoring". Στο γνήσιο factoring

---

¹⁰¹ Βάθης Β., (1995). Η σύμβαση factoring, σελ. 92 και Κοντογιάννη Αθ. Η λειτουργία της εκχώρησης στο πλαίσιο της σύμβασης factoring, ΔΕΕ 4/1999, σελ. 377.

¹⁰² Κοντογιάννης Αθ., «Η λειτουργία της εκχώρησης στο πλαίσιο της σύμβασης factoring», ΔΕΕ 4/1999, σελ. 377, υποσ. 6, με παραπομπές σε ξένη βιβλιογραφία.

¹⁰³ Βάθης Β., (1995). Η σύμβαση factoring, σελ. 94 και Κοντογιάννη Αθ. Η λειτουργία της εκχώρησης στο πλαίσιο της σύμβασης factoring, ΔΕΕ 4/1999, σελ. 377- 378.

¹⁰⁴ Γεωργιάδης Απ., Η χρηματοδοτική ανάληψη απαιτήσεων», ΝοΒ 36, σελ. 1188, με περαιτέρω παραπομπές.

αιτία της εκχώρησης είναι η πώληση δικαιώματος (513ΑΚ) και συνεπώς, το ποσό που πιστώνει ο πράκτορας αποτελεί το τίμημα για τη συγκεκριμένη αγορά των απαιτήσεων. Στο μη γνήσιο factoring αιτία της εκχώρησης είναι το δάνειο, καθώς, στην περίπτωση που ο πράκτορας δεν εισπράξει την απαίτηση από τον οφειλέτη, θα την αναμεταβιβάσει στον εκχωρητή. Θα πρόκειται τότε για πιστωτική σύμβαση συνδυασμένη με καταπιστευτική εκχώρηση των σχετικών απαιτήσεων και με την είσπραξη της απαίτησης εξοφλείται το δάνειο συμψηφιστικά¹⁰⁶. Δικαιολογητική βάση της θέσης αυτής είναι το γεγονός ότι στο γνήσιο factoring υπερισχύει το στοιχείο της οριστικής μετάθεσης έναντι καταβολής του τιμήματος από τον πράκτορα, γεγονός που προσιδιάζει στα essentialia negotii της πώλησης. Το τίμημα αυτό πιστώνεται στο λογαριασμό του προμηθευτή ως αντάλλαγμα για την αγορά των απαιτήσεων. Ενώ στο μη γνήσιο ο πράκτορας πιστώνει τον λογαριασμό του προμηθευτή με το ποσό που αντιστοιχεί στην τρέχουσα αξία των απαιτήσεων ή μέρους αυτού, και, σε περίπτωση αφερεγγυότητας του οφειλέτη, χρεώνει τον λογαριασμό αυτό για το ίδιο ποσό, προσθέτοντας και τους τόκους που αντιστοιχούν στο διαδραμόντα χρόνο. Πρόκειται δηλαδή για παροχή πίστωσης στον προμηθευτή, η οποία εξασφαλίζεται με την εκχώρηση των απαιτήσεων του στον πράκτορα αντί ή χάριν καταβολής¹⁰⁷.

Προσάπτεται, πάντως, στη θέση αυτή ότι διασπά τη σύμβαση factoring σε δύο μέρη (γνήσιο και μη), γεγονός που δεν ανταποκρίνεται ούτε στη βούληση των μερών, ούτε στη συναλλακτική πραγματικότητα.

4.9.1 Παράδειγμα απόφασης

Σύμφωνα με την απόφαση του ΕφΑθ με αριθμό 5318/2009, γίνεται αναφορά στον Ν. 1905/1990, που ρυθμίζει την σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών

---

¹⁰⁵ Λιακόπουλος Θ, «Η Σύμβαση Factoring», ΕΕμπΔ 1988, σελ.385 και Γεωργιάδης Απ., «Η χρηματοδοτική ανάληψη απαιτήσεων», ΝοΒ 36, σελ. 1188

¹⁰⁶ Λιακόπουλος Θ, «Η Σύμβαση Factoring», ΕΕμπΔ 1988, σελ. 386.

¹⁰⁷ Κοντογιάννης Αθ., «Η λειτουργία της εκχώρησης στο πλαίσιο της σύμβασης factoring», ΔΕΕ 4/1999, σελ. 378, με περαιτέρω παραπομπές. (Αντίθετη άποψη ο βλ. Βάθη Β., «Η σύμβαση factoring», 1995, σελ. 96, που θεωρεί ότι αιτία της εκχώρησης είναι η ίδια η σύμβαση factoring)

απαιτήσεων (άρθρο 1 παρ. 2), ως εκ περισσού, αναφέρει, ότι η σύμβαση αυτή είναι δυνατόν να αφορά και απαιτήσεις, οι οποίες, κατά τον χρόνο σύναψης της σύμβασης, δεν έχουν ακόμη γεννηθεί, δηλαδή μελλοντικές. Λειτουργεί δε η σύμβαση αυτή με συνεχείς εκχωρήσεις απαιτήσεων του προμηθευτή προς τον πράκτορα, που ολοκληρώνονται και αναπτύσσουν ενέργεια έναντι τρίτων με την συμφωνία εκχώρησης μεταξύ εκχωρητή και εκδοχέα και την αναγγελία στον οφειλέτη.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν 1905/1990, απαγορεύεται η σύναψη περισσότερων συμβάσεων πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων με διαφορετικούς πράκτορες για τις ίδιες απαιτήσεις, εκτός αν οι δύο πράκτορες συνήνεσαν στη σύναψη των συμβάσεων αυτών. Εάν, λοιπόν, δεν υπάρχει συναίνεση, η δεύτερη σύμβαση factoring είναι άκυρη (άρθρο 3 παρ. 3 του Ν 1905/1990 σε συνδυασμό με 171 ΑΚ),

Στην προκειμένη περίπτωση, από τη δέουσα επανεκτίμηση της ένορκης κατάθεσης του μάρτυρα της ενάγουσας που εξετάστηκε στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο και η κατάθεση του περιέχεται στα ταυτάριθμα με την εκκαλουμένη απόφαση πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης αυτού, καθώς και όλα γενικά τα έγγραφα που νόμιμα προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι, αποδεικνύονται, κατά την κρίση του δικαστηρίου τούτου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Σύμφωνα με το ιδιωτικό συμφωνητικό που συνήφθη, μεταξύ της ενάγουσας και της εταιρίας, σύμβαση με αντικείμενο την, για αόριστο χρόνο, διενέργεια πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) του προμηθευτή (B.B.) από τον πράκτορα (ενάγουσα), σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν 1905/1990.

Όπως προκύπτει, όμως, από τα έγγραφα που προσκομίζει και επικαλείται η εναγόμενη, η "B.B." είχε συνάψει συμβάσεις factoring και με άλλες εταιρίες. Ενόψει των παραπάνω, δηλαδή της ύπαρξης περισσότερων του ενός πρακτόρων στους οποίους η B.B. είχε εκχωρήσει απαιτήσεις της εναντίον της εναγομένης, καθίσταται σαφές ότι η τελευταία έπρεπε να γνωρίζει ποιες ακριβώς απαιτήσεις είχαν εκχωρηθεί σε κάθε πράκτορα, ώστε να είναι βέβαιο ότι με την καταβολή προς αυτόν θα ελευθερώνεται. Το δικαστήριο απορρίπτει την έφεση.

4.10. Ειδικότερα: Νομικός χαρακτηρισμός των υπηρεσιών εισπράξεως, διαχειρίσεως, λογιστικής και νομικής παρακολούθησης των απαιτήσεων

Όσον αφορά ειδικότερα τον νομικό χαρακτηρισμό των υπηρεσιών εισπράξεως, διαχειρίσεως, λογιστικής και νομικής παρακολούθησης των απαιτήσεων του προμηθευτή έχουν διατυπωθεί διάφορες απόψεις. Οι ρυθμισμένες, ανάμεσα στις οποίες πρέπει να επιλεγεί εκείνη που προσιδιάζει στις παρεχόμενες από το factor υπηρεσίες, είναι αυτές που έχουν ως αντικείμενο την επιμέλεια και διεξαγωγή ξένων υποθέσεων. Αυτές είναι η εντολή, η σύμβαση εργασίας και η μίσθωση έργου. Από αυτές πρέπει να αποκλεισθεί η εντολή λόγω του άμισθου χαρακτήρα της (713 ΑΚ). Ο factor δεν παρέχει τις υπηρεσίες του αφιλοκερδώς, αλλά έναντι προμήθειας. Και η σύμβαση εργασίας θα πρέπει να αποκλεισθεί, διότι ο factor διαθέτει τη δική του οργάνωση, αναπτύσσει πρωτοβουλία κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του και γενικά δεν υπόκειται σε εντολές και οδηγίες του προμηθευτή¹⁰⁸.

Κατά μία άποψη, λοιπόν, υποστηρίζεται ότι πρόκειται για σύμβαση - μίσθωση έργου¹⁰⁹, διότι οι συμβαλλόμενοι αποβλέπουν στην παραγωγή ενός συμφωνημένου έργου. Ειδικότερα, κατά την άποψη αυτή, πρόκειται για την «απλή της μορφή», με περιεχόμενο την εκ μέρους του πράκτορα για λογαριασμό του πελάτη του την είσπραξη των απαιτήσεων με παροχή των παραπάνω συναφών υπηρεσιών¹¹⁰.

Ορθότερη, όμως, φαίνεται η άποψη ότι πρόκειται για υπηρεσίες που υπάγονται στη σύμβαση παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών. Ο πράκτορας δραστηριοποιείται προς εξυπηρέτηση των συμφερόντων του προμηθευτή, ενώ η αμοιβή του δεν εξαρτάται από το αποτέλεσμα των ενεργειών αυτών. Η παροχή του εξαντλείται στην

---

¹⁰⁸ Βάθης Β., (1995). Η σύμβαση factoring, σελ. 100.

¹⁰⁹ Γεωργιάδης Απ., «Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας – leasing- factoring- franchising», 1992, σελ. 75, του ιδίου «Η χρηματοδοτική ανάληψη απαιτήσεων», ΝοΒ 36, σελ. 1187 και Λιακόπουλος Θ, «Η Σύμβαση Factoring», ΕΕμπΔ 1988, σελ. 378, 382

¹¹⁰ Λιακόπουλος Θ, «Η Σύμβαση Factoring», ΕΕμπΔ 1988, σελ. 386.

προσφορά των υπηρεσιών του¹¹¹. Ακριβέστερα, θα μπορούσε να λεχθεί ότι περιέχει στοιχεία επιμέλειας αλλοτρίων υποθέσεων¹¹².

Ανεξάρτητα, όμως, από την ορθότητα της κάθε άποψης, η εφαρμογή των κανόνων δικαίου κρίνεται στη συγκεκριμένη περίπτωση ad hoc με βάση την καταρτιθείσα σύμβαση. Εφόσον πρόκειται για σύμβαση παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών θα τύχουν εφαρμογής οι διατάξεις των άρθρων 648-680 ΑΚ, ενώ αν πρόκειται για σύμβαση έργου θα τύχουν εφαρμογής οι διατάξεις των άρθρων 681-702 ΑΚ.

4.10.1 Παράδειγμα απόφασης

Σύμφωνα με την απόφαση του δικαστηρίου του Αρείου Πάγου με αριθμό 880/2010, μεταξύ των αντικειμένων της επιχειρηματικής δραστηριότητας της ενάγουσας Τράπεζας είναι και η πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων. Έτσι η ενάγουσα και η Ζ (επιχείρηση) συνήψαν την με αριθμό (105 από 24-7-2003) γραπτή σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring). Βάσει αυτής, η δεύτερη συμβληθείσα Ζ, που δεν είναι διάδικος, ανέθεσε στην πρώτη, κατ' αποκλειστικότητα, έναντι αμοιβής τη διαχείριση, παρακολούθηση και είσπραξη βραχυπρόθεσμων επιχειρηματικών απαιτήσεων της, οι οποίες προκύπτουν από διάθεση εμπορευμάτων ή και παροχή υπηρεσιών και υφίστανται κατά τη σύναψη της σύμβασης ή πρόκειται να γεννηθούν κατά τη διάρκεια αυτής έναντι οφειλετών της.

Η εκχωρήτρια Ζ ανήγγειλε προς την εναγομένη, τη σύμβαση πρακτορείας με την από 29-7-2003 επιστολή της, κατά τις υποδείξεις της ενάγουσας, και την προσκάλεσε να υπογράψει την επιστολή αυτή και να δηλώσει αν συμφωνεί με το περιεχόμενο τους, πράγμα που η εναγομένη έπραξε, υπογράφοντας υπό την επωνυμία με την οποία εμφανίζεται στις συναλλαγές.

Ο ενοχικός δεσμός μεταξύ της εναγομένης και της εκχωρήτριας ήταν υπαρκτός και ενεργός ακόμα και παραδεκτά μόνο οι αξιώσεις αυτές της εναγομένης έναντι της

---

¹¹¹ Βάθης Β., (1995). Η σύμβαση factoring, σελ. 97-104.

¹¹² Αυτή την άποψη φαίνεται να έχει ο Παμπούκης Κ., παρατηρήσεις επί της αποφάσεως ΕφΑθ. 346/2002, Επισκ.ΕΔ 2002, σελ. 1075.

εκχωρήτριας Z, που δημιουργήθηκαν πριν από την αναγγελία της εκχώρησης, που συντελέστηκε στις 27-7-2003 προτείνονται κατ' άρθ. 463, 440 και 442 ΑΚ.

Η σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων αναδρομικώς καταργήθηκε από της καταρτίσεώς της και παρεπομένως και η εκχώρηση, με ανενεργή την προς τούτο αναγγελία της, προβάλλοντας με τον τρόπο αυτό τον αρνητικό της αγωγής ισχυρισμό της ελλείψεως παθητικής της ίδιας και στην πραγματικότητα ενεργητικής της αναιρεσίβλητης νομιμοποίησης.

Προς επιβεβαίωση του ισχυρισμού της αυτού από ουσιαστική άποψη, ο οποίος απορρίφθηκε ως κατ' ουσίαν αβάσιμος, προέβαλε τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: "1. Η Τράπεζα - πράκτωρ παρ' ότι όφειλε να προβαίνει σε διασταυρώσεις στοιχείων από το λογιστήριό της, ουδένα έλεγχο ουδέ μια διασταύρωση αλλά ούτε και τηλεφώνο έκανε. Την διασταύρωση όμως την είχε ανάγκη δι ο και ευρέθησαν εις χείρας της πλαστές καρτέλλες των συναλλαγών της με την Z. 2. Τα τιμολόγια που της απέστειλε η Z δεν είχαν την σφραγίδα που πιστοποιούσε την εκχώρησή τους, ενώ τα εις την αγωγή της τράπεζας ενσωματωμένα την φέρουν. Επομένως σκοπίμως εξαιρούνται της σφραγίσεως τα προς αυτήν αποστελλόμενα πρωτότυπα. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την ενημέρωση και επιβεβαίωση της διακοπής της σχέσεως και καταργήσεως της εκχωρήσεως, σημαίνει ότι γίνεται επί σκοπώ παραπλάνησεώς της. Η παραπλάνησή της μπορούσε να συνεχίζεται εφ' όσον εξασφαλιζέτο η μη διενέργεια ελέγχου.

Η Z εξέδιδε δια την εκκαθάρισιν του τιμήματος των πωλήσεων πιστωτικά τιμολόγια. Αυτά απεστέλλοντο κανονικά και εγίνοντο μετά την εκκαθάριση οι πληρωμές. Όλα αυτά τα πιστωτικά τιμολόγια δεν κατεχωρήθησαν στον λογαριασμό της Τράπεζας πλην δύο. Δεν της απεστάλη ποτέ μηνιαία ενημέρωση για το υφιστάμενο χρεωστικό της υπόλοιπο.

Κατά το άρθρο 281 ΑΚ απαγορεύεται η άσκηση του δικαιώματος ως καταχρηστική. Κάθε ένα από τα πραγματικά περιστατικά, που συνθέτουν την έννοια της καταχρηστικής ασκήσεως, αποτελεί αυτοτελή πραγματικό ισχυρισμό κατά την έννοια της λέξεως "πράγμα" του αναιρετικού λόγου από το άρθρο 559 αρ. 8 ΚπολΔ.

4.11 Συμπερασματικά ως προς τη νομική φύση της σύμβασης factoring

Από την παραπάνω ανάπτυξη προκύπτει ότι δε μπορούμε να κατατάξουμε τη σύμβαση factoring σε κανέναν από τους γνωστούς και ρυθμιζόμενους από το νόμο τύπους συμβάσεων. Περιέχει ιδίως στοιχεία υπόσχεσης εκχώρησης απαιτήσεων, σύμβασης έργου, λόγω της διαχειριστικής και λογιστικής παρακολούθησης των απαιτήσεων, πιστωτικής σύμβασης στην περίπτωση που συμφωνείται και προεξόφληση των απαιτήσεων, σύμβασης εντολής, από τα οποία κανένα δεν απορροφά το άλλο. Τα ουσιώδη στοιχεία (*essentialia negotii*) μιας σύμβασης factoring, περιβάλλοντας το βασικότερο όλων τους, την εκχώρηση των απαιτήσεων, προσδιορίζονται νομικά με βάση τα – κυρίως οικονομικά – αποτελέσματά τους, που με τη σειρά τους οδηγούν σε έναν ή περισσότερους συμβατικούς τύπους, από τη ρύθμιση των οποίων θα προσδιορισθεί και το ρυθμιστικό πλαίσιο της σύμβασης factoring¹¹³. Οι συμβάσεις αυτές δεν έχουν αυτοτέλεια και κάθε μια δεν είναι ανεξάρτητη, αλλά εμπλέκονται μεταξύ τους και αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο. Για το λόγο αυτό η σύμβαση πρακτορεία εντάσσεται στις μικτές συμβάσεις¹¹⁴.

Ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο επί των μικτών συμβάσεων έχουν διατυπωθεί διάφορες θεωρίες¹¹⁵, αλλά η κρατούσα γνώμη δέχεται ότι η λύση που αρμόζει σε κάθε περίπτωση μικτής σύμβασης κρίνεται *ad hoc*. Εφόσον οι διάφορες παροχές τελούν σε σχέση υποτέλειας, τότε η σύμβαση διέπεται από το δίκαιο της κύριας παροχής. Όταν οι παροχές είναι ισοδύναμες, τότε επιβάλλεται ο συνδυασμός των

¹¹³ Ψυχομάνης Σπ.,(1996). Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ. 170.

¹¹⁴ Βάθη Β., «Η σύμβαση factoring», 1995, σελ. 108, Βελέντζα Ι., «Δίκαιο Τραπεζών και Τραπεζικών συμβάσεων (εργασιών)», 3η εκδ., 2004, σελ. 1105, Λιακόπουλο Θ., «Η σύμβαση factoring», ΕΕμπΔ 1988, σελ. 387, Γεωργιάδης Απ., «Η χρηματοδοτική ανάληψη απαιτήσεων (Σύμβαση factoring)», ΝοΒ 36/1988, 1187.

¹¹⁵ Σύμφωνα με τη θεωρία της απορρόφησης, μία από τις οφειλόμενες παροχές αποτελεί την πρωτεύουσα, ενώ οι άλλες έχουν δευτερεύουσα σημασία. Η θεωρία του συνδυασμού υποστηρίζει ότι, κάθε μία από τις παροχές που απαρτίζουν τη μικτή σύμβαση διέπεται από το δίκαιο της σύμβασης στην οποία υπάγεται, και τέλος, σύμφωνα με τη θεωρία της ανάλογης εφαρμογής του δικαίου, οι μικτές συμβάσεις βρίσκονται στο ενδιάμεσο μεταξύ των ρυθμισμένων τύπων, γι' αυτό οι σχετικοί κανόνες δε μπορούν να εφαρμοσθούν ευθέως, αλλά αναλογικά.

επί μέρους ρυθμίσεων. Για αντικειμενικές υποστάσεις που δε μπορούν να υπαχθούν σε κάποιον από τους ρυθμισμένους τύπους συμβάσεων ισχύει η αναλογία του δικαίου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η εισαγωγή και στη χώρα μας ειδικής νομοθεσίας για τη σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων, δηλαδή του Ν. 1905/1990, όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα, ήταν αναμφισβήτητα απόρροια της επιρροής των διεθνών συναλλαγών και της ανάγκης προς εκσυγχρονισμό της επιχειρηματικής δράσης.

Ο ελληνικός επιχειρηματικός κόσμος διστακτικά μεν κατά τα πρώτα έτη εφαρμογής του θεσμού, λιγότερα διστακτικά στη συνέχεια, από το 1995 και έπειτα, αναγνώρισε τις ωφέλειες που προσφέρει η επιλογή του factoring, γεγονός που συνετέλεσε στη ραγδαία ανάπτυξή του. Σήμερα πλέον στην Ελλάδα, πολλές επιχειρήσεις εμπιστεύονται τις εταιρίες factoring, οι οποίες εκτός από οικονομικά εύρωστες είναι και γνωστές της αγοράς, προκειμένου όχι μόνο να λάβουν άμεση χρηματοδότηση, αλλά και για να απαλλαγούν οι ίδιες από το βάρος της παρακολούθησης και είσπραξης των απαιτήσεών τους κατά των πελατών τους.

Τη σύμβαση factoring δεν μπορούμε να την κατατάξουμε σε κανέναν από τους γνωστούς και ρυθμιζόμενους από το νόμο τύπους συμβάσεων. Περιέχει ιδίως στοιχεία υπόσχεσης εκχώρησης απαιτήσεων, σύμβασης έργου, λόγω της διαχειριστικής και λογιστικής παρακολούθησης των απαιτήσεων, πιστωτικής σύμβασης στην περίπτωση που συμφωνείται και προεξόφληση των απαιτήσεων, σύμβασης εντολής, από τα οποία κανένα δεν απορροφά το άλλο. Τα ουσιώδη στοιχεία (*essentialia negotii*) μιας σύμβασης factoring, περιβάλλοντας το βασικότερο όλων τους, την εκχώρηση των απαιτήσεων, προσδιορίζονται νομικά με "βάση τα – κυρίως οικονομικά – αποτελέσματά τους, που με τη σειρά τους οδηγούν σε έναν ή περισσότερους συμβατικούς τύπους, από τη ρύθμιση των οποίων θα

προσδιορισθεί και το ρυθμιστικό πλαίσιο της σύμβασης factoring¹¹⁶. Οι συμβάσεις αυτές δεν έχουν αυτοτέλεια και κάθε μια δεν είναι ανεξάρτητη, αλλά εμπλέκονται μεταξύ τους και αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο. "Για το λόγο αυτό η σύμβαση πρακτορεία εντάσσεται στις μικτές συμβάσεις¹¹⁷".

Συμπερασματικά, η σύμβαση factoring θεωρούμενη ως ενιαίο σύνολο, αποτελεί μια μικτή *suí generis* σύμβαση, η οποία εμπεριέχει στοιχεία διαφόρων συμβατικών τύπων. Οι παροχές του factor, που αντιστοιχούν στις τρεις λειτουργίες της σύμβασης, έχουν και από οικονομική σκοπιά και κατά την αντίληψη των μερών ισοδύναμη αξία, και ως εκ τούτου καμία δεν υπερτερεί της άλλης. Επομένως, κάθε μία από τις επί μέρους παροχές θα διέπεται ξεχωριστά από το δίκαιο της σύμβασης στην οποία υπάγεται.

Λόγω, όμως, της ενότητας που παρουσιάζει η όλη σύμβαση, ορισμένα ζητήματα που αφορούν μια παροχή είναι δυνατό να επηρεάζουν τη λειτουργία όλου του συμβατικού δεσμού, όπως λ.χ. η ακυρότητα. Στο ερώτημα που γεννάται, αν η ακυρότητα θα περιορισθεί στο συγκεκριμένο τμήμα ή θα καταλάβει τη σύμβαση factoring στο σύνολό της, κριτήριο αποτελεί η ερμηνευτικώς συναγόμενη υποθετική βούληση των μερών. "Για την ανεύρεσή της θα χρησιμοποιηθούν, τόσο υποκειμενικά κριτήρια, όπως ο επιδιωκόμενος σκοπός, όσο και αντικειμενικά, όπως τα συναλλακτικά ήθη και η καλή πίστη¹¹⁸".

---

¹¹⁶ Ψυχομάνης Σ.(1996). Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σελ. 170.

¹¹⁷ Βάθης Β., (1995). Η σύμβαση factoring, σελ. 108.

¹¹⁸ Βάθης Β.,(1995). Η σύμβαση factoring σελ. 112.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βάθης Β.,(1995). Η σύμβαση factoring. Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα.
- Βασιλείου Δ., (1997).Μια συνοπτική θεώρηση της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων. Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών, τεύχος. Γ΄.
- Γεωργιάδης Απ. (2000). Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας – leasing- factoring- franchising. Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα.
- Γεωργιάδης Απ. (1992). Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας – leasing- factoring- franchising. Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα.
- Γεωργιάδης Α. Χρηματοδοτική ανάληψη απαιτήσεων. ΝοΒ 36.
- Κοντογιάννη Α., (1999).Η λειτουργία της εκχώρησης στο πλαίσιο της σύμβασης factoring» ΔΕΕ 4/1999.
- Λιακόπουλος,(1988). Η σύμβαση factoring, ΕεμπΔ.
- Σπυριδάκης Ι. Σ., (2007).Factoring. Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα.
- Τριανταφυλλάκης Γ., (2009). Εισηγήσεις Εμπορικού Δικαίου. Νομική βιβλιοθήκη, Αθήνα.
- Τσιμπανούλης Δ. Ένα νομοσχέδιο για την πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, ΝοΒ38.
- Τσιμπανούλης Δ., (2005). Η εταιρία πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, στον Περάκη Ε., «Το Δίκαιο της Α.Ε. ΙΙ», τ. 7ος, 2005.
- Ψυχομάνης Σ, (1996).Το factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων. Εκδόσεις Σάκκουλας.
- Ψυχομάνη Σ., (2001). Τραπεζικό Δίκαιο – Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων. Εκδόσεις Σάκκουλας.

Μηνιαίο επενδυτικό και οικονομικό περιοδικό «ΧΡΗΜΑ», τ. 356/Οκτώβριος 2009 – www.hrima.gr .

ΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Αρμενόπουλος (Αρμ)

Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (ΔΕΕΤ)

Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών (ΔΕΕ)

Επιθεώρηση Εμπορικού Δικαίου (ΕΕΔ)

Επιθεώρηση Τραπεζικού, Αξιογραφικού και Χρηματιστηριακού Δικαίου (ΕΤΡΑΧΡΔ)

Επισκόπηση Εμπορικού Δικαίου (ΕπισκεΔ)

Νομικό Βήμα (ΝοΒ)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΜΕ ΑΝΑΓΩΓΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Στο Ηράκλειο σήμερα.....του έτους ...

ΑΦΕΝΟΣ: Η ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία EUROBANK EFG FACTORS, ανώνυμη εταιρία πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, με αριθμό μητρώου..... και έδρα το Δήμο Αθηναίων Αττικής, η οποία αποκαλείται περαιτέρω Eurobank EFG Factors και εκπροσωπείται εν προκειμένω από τους υπογράφοντες την παρούσα.

ΑΦΕΤΕΡΟΥ: Η εταιρία με την επωνυμία.....με ΑΦΜ.....και έδρα....., η οποία αποκαλείται περαιτέρω Προμηθευτής και εκπροσωπείται εν προκειμένω από.....

ΕΚ ΤΡΙΤΟΥ: ....., ο οποίος αποκαλείται περαιτέρω εν συντομία «Εγγυητής», Συμφωνούν την παροχή από την Eurobank EFG Factors προς τον Προμηθευτή υπηρεσιών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 1905/1990, όπως ισχύει, την υπόλοιπη εφαρμοστέα ελληνική νομοθεσία και τους όρους και συμφωνίες της παρούσας.

Ορισμοί:

Οι όροι που χρησιμοποιούνται στην παρούσα σύμβαση έχουν την έννοια που προσδιορίζεται κατωτέρω:

«**Απαιτήσεις**» είναι οι μη ληξιπρόθεσμες επιχειρηματικές απαιτήσεις του Προμηθευτή υπηρεσιών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων κατά τρίτων οφειλετών του κατά την έννοια του άρθρου 1 του Ν. 1905/1990, όπως ισχύει, ιδίως από την πώληση προϊόντων και την παροχή υπηρεσιών, τις οποίες ο προμηθευτής θα εκχωρεί βάσει της παρούσας σύμβασης, στην Eurobank EFG Factors.

«**Διαθέσιμο ποσό πληρωμών**» είναι το εκάστοτε υπόλοιπο του χρηματοδοτικού ορίου μετά την αφαίρεση του τρέχοντος υπολοίπου.

«**Διάρκεια απαιτήσεως**» είναι ο χρόνος που μεσολαβεί από την ημέρα εκδόσεως από τον προμηθευτή τιμολογίου σχετικά με συγκεκριμένη απαίτηση μέχρι την ημέρα κατά την οποία η απαίτηση καθίσταται ληξιπρόθεσμη.

«**Εκχωρημένες απαιτήσεις**» είναι οι απαιτήσεις των οποίων η εκχώρηση έχει γίνει αποδεκτή από την Eurobank EFG Factors.

«**Λήξη**» είναι η ημέρα κατά την οποία μία απαίτηση γίνεται ληξιπρόθεσμη.

«**Λογαριασμός πληρωμών**» είναι ο υπ' αρ..... καταθετικός λογαριασμός του Προμηθευτή στην τράπεζα ...., στον οποία θα κατατίθενται κάθε ποσό που θα καταβάλλει η Eurobank EFG Factors στον Προμηθευτή.

«**Λογαριασμός συναλλαγών**» είναι ο ειδικός λογαριασμός που θα τηρεί η Eurobank EFG Factors σύμφωνα με το άρθρο 8 της παρούσας, στον οποία θα καταχωρούνται όλες οι συναλλαγές των συμβαλλομένων που συνεπάγονται εκατέρωθεν απαιτήσεις και υποχρεώσεις.

«**Οφειλέτες**» είναι τα τρίτα πρόσωπα έναντι των οποίων υφίστανται οι απαιτήσεις.

«**Περιθώριο ασφάλειας**» είναι το ελάχιστο ποσοστό της ονομαστικής αξίας κάθε εκχωρημένης απαίτησης, το οποία αφαιρείται κατά την αποδοχή της εκχώρησής της και παραμένει στην Eurobank EFG Factors τουλάχιστον μέχρι τη λήξη κάθε εκχωρημένης απαίτησης ως ασφάλεια για την εκπλήρωση των προς αυτή υποχρεώσεων του προμηθευτή που απορρέουν από την παρούσα σύμβαση.

«**Ποσό προεξόφλησης**» είναι κάθε ποσό που κατατίθεται στο λογαριασμό πληρωμών πριν από τη λήξη των εκχωρούμενων απαιτήσεων, το οποίο προκύπτει μετά την αφαίρεση του περιθωρίου ασφαλείας από το σύνολο εκχωρημένων απαιτήσεων και σε καμία περίπτωση δε μπορεί να υπερβαίνει το εκάστοτε διαθέσιμο ποσό πληρωμών.

«**Τρέχον υπόλοιπο**» είναι το χρέος που υφίσταται κατά το χρόνο πίστωσης του λογαριασμού πληρωμών με ποσό προεξοφλήσεως, δηλαδή το εκάστοτε χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού συναλλαγών.

«**Χρέος**» είναι οι πάσης φύσεως οφειλές του προμηθευτή προς την Eurobank EFG Factors με αιτία την παρούσα σύμβαση.

«**Χρηματοδοτικό Όριο**» είναι το ανώτατο όριο χρηματοδότησης, δηλαδή το ανώτατο ποσό μέχρι του οποίου επιτρέπεται η χρηματοδότηση του Προμηθευτή.

1. Προσφορά απαιτήσεων για εκχώρηση

1.01. Σε όλη την διάρκεια ισχύος της παρούσας ο Προμηθευτής θα προσφέρει για εκχώρηση προς την Eurobank EFG Factors Απαιτήσεις κατά Οφειλετών του.

1.02. Οι Απαιτήσεις θα είναι διάρκειας όχι μεγαλύτερης των ..... μηνών. Το Χρηματοδοτικό Όριο ορίζεται στο ποσό των... ευρώ, σε ανακυκλούμενη βάση, έτσι ώστε το συνολικό Τρέχον Υπόλοιπο σε καμία περίπτωση να μην υπερβαίνει το Χρηματοδοτικό Όριο. Το Περιθώριο Ασφαλείας ορίζεται σε ποσοστό ..% επί της ονομαστικής αξίας των Εκχωρημένων Απαιτήσεων. Η Eurobank EFG Factors δικαιούται να μεταβάλλει το Χρηματοδοτικό Όριο και το Περιθώριο Ασφαλείας, αφού λάβει γνώση την εκάστοτε οικονομική κατάσταση του Προμηθευτή και των Οφειλετών, όπως αυτή προκύπτει από τις εκάστοτε πληρωμές του προς την Eurobank EFG Factors, η εκάστοτε δε μεταβολή ισχύει έναντι του Προμηθευτή από την γνωστοποίησή της σε αυτόν.

2. Διαδικασία Εκχώρησης – Αναγγελία

2.01. Η προσφορά μιας ή περισσότερων Απαιτήσεων για εκχώρηση προς την Eurobank EFG Factors θα γίνεται με την υποβολή από τον Προμηθευτή στην Eurobank EFG Factors ειδικού πίνακίου (περαιτέρω «Πινάκιο»), το οποίο θα έχει τον τύπο που θα ορίζει η Eurobank EFG Factors. Το Πινάκιο θα αναγράφει μεταξύ άλλων τις προσφερόμενες Απαιτήσεις κατά τη λήξη τους, θα υποβάλλεται στην Eurobank EFG Factors υπογεγραμμένο από εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο του Προμηθευτή, το αργότερο εντός .. ημερών από την ημερομηνία εκδόσεως του σχετικού τιμολογίου και θα συνοδεύεται από αντίγραφα (επικυρωμένα για την ακρίβεια τους από τον εκπρόσωπο του προμηθευτή που υπογράφει το Πινάκιο) επισήμων τιμολογίων και δελτίων αποστολής ή άλλων αντίστοιχων παραστατικών του ΚΒΣ, που αποδεικνύουν τις Απαιτήσεις και αναγράφουν υποχρεωτικά και τη λήξη κάθε απαίτησης μαζί με όλα τα απαιτούμενα από τους εφαρμοστέους νομισματικούς, πιστωτικούς κανόνες έγγραφα στα οποία περιλαμβάνονται ενδεικτικώς πιστοποιητικά ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας.

2.02. Εάν για τις απαιτήσεις έχουν εκδοθεί συναλλαγματικές ή γραμμάτια εις διαταγή ή μεταχρονολογημένες επιταγές ή άλλα αξιόγραφα, τότε μαζί με ανωτέρω παραστατικά (τιμολόγια κ.λ.π) ο Προμηθευτής παραδίδει στην Eurobank EFG Factors και τα αξιόγραφα αυτά νομίμως οπισθογραφημένα εις διαταγή της

Eurobank EFG Factors, γίνεται δε χωριστή αναφορά των αξιογράφων αυτών στο Πινάκιο. Τα αξιόγραφα αυτά πρέπει να έχουν εκδοθεί εις κάλυψη και όχι εις εξόφληση των απαιτήσεων.

2.03. Εάν οι απαιτήσεις ασφαλιζονται με εγγυητική επιστολή τράπεζας, η οποία έχει εκδοθεί υπέρ οφειλέτη για εξασφάλιση του Προμηθευτή, τότε ο Προμηθευτής παραδίδει στην Eurobank EFG Factors και επικυρωμένο αντίγραφο της εν λόγω επιστολής.

2.04. Η κατά τα ανωτέρω υποβολή του Πινακίου και των σχετικών με τις εκχωρημένες Απαιτήσεις στοιχείων, τιμολογίων και αξιογράφων συνιστά ταυτοχρόνως αφενός μεν ανέκκλητη πρόταση του Προμηθευτή να εκχωρήσει στην Eurobank EFG Factors τις Απαιτήσεις που αναγράφονται από σχετικό Πινάκιο, αφετέρου δε υπεύθυνη δήλωση και διαβεβαίωση του ίδιου προς την Eurobank EFG Factors ότι κατά τη στιγμή της κατά τα άνω υποβολής οι απαιτήσεις ανήκουν σε αυτόν και στην απόλυτη εξουσία διάθεσης αυτού, είναι από κάθε άποψη έγκυρες, νόμιμες, αγώγιμες και ελεύθερες από κάθε επιβάρυνση ή νομική δέσμευση και ότι τα ποσά που αναγράφονται σε κάθε Πινάκιο αποτελούν το πράγματι οφειλόμενο ποσό κάθε Απαίτησης.

2.05. Η Eurobank EFG Factors δικαιούται να αρνηθεί την εκχώρηση κάθε προσφερόμενης απαίτησης μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την υποβολή σε αυτήν του σχετικού Πινακίου. Σε περίπτωση άρνησης, η Eurobank EFG Factors επιστρέφει στον Προμηθευτή αφενός μεν αντίγραφο του Πινακίου στο οποίο σημειώνει τις Απαιτήσεις που δεν έγιναν δεκτές, αφετέρου δε όλα τα παραδοθέντα στοιχεία που αφορούν στις μη αποδεκτές Απαιτήσεις. Η αποδοχή της εκχώρησης των Απαιτήσεων συντελείται, είτε με την άπρακτη πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας προς άρνηση, είτε με την εντός της εν λόγω προθεσμίας πίστωση του λογαριασμού Πληρωμών σύμφωνα με το άρθρο 3.01.

2.06. Ο Προμηθευτής υποχρεούται να αναγγείλει στον Οφειλέτη κάθε Εκχωρημένης Απαίτησης την εκχώρησή της προς την Eurobank EFG Factors κατά τους όρους της παρούσας με σχετική γνωστοποίηση, η οποία γίνεται με έγγραφο που πληροί τις προϋποθέσεις του Ν. 1905/1990 και θα έχει εγκρίνει η Eurobank EFG Factors, καθώς και προκειμένου περί τιμολογίων που εκδίδονται από τον Προμηθευτή μετά την

υπογραφή της παρούσας με αναγραφή στα Τιμολόγια αυτή σχετικής μνείας με ευανάγνωστους χαρακτήρες και περιεχόμενο που θα έχει εγκρίνει η Eurobank EFG Factors. Αντίγραφα των κατά τα ανωτέρω εγγράφων από τα οποία προκύπτουν οι γνωστοποιήσεις προς τους Οφειλέτες επί των οποίων βεβαιώνεται η γνησιότητα των πρωτοτύπων, ο Προμηθευτής υποχρεούται να παραδίδει στην Eurobank EFG Factors.

3. Χρηματοδότηση – Είσπραξη Εκχωρημένων Απαιτήσεων

3.01. Εφόσον η Eurobank EFG Factors αποδεχτεί την εκχώρηση ο Προμηθευτής δικαιούται να ζητήσει εγγράφως οποτεδήποτε μέχρι τη λήξη κάθε εκχωρημένης απαίτησης, τη χορήγηση ποσού προεξοφλήσεως. Εντός 3 εργάσιμων ημερών από την υποβολή σχετικού αιτήματος η Eurobank EFG Factors πιστώνει το Λογαριασμό Πληρωμών, εφόσον υφίσταται επαρκές Διαθέσιμο Ποσό Πληρωμών, άλλως κατά το μέρος που είναι δυνατό με βάση το υφιστάμενο διαθέσιμο ποσό πληρωμών, με ποσό προεξοφλήσεως μη υπερβαίνον το υπόλοιπο της ονομαστικής αξίας των εκχωρημένων απαιτήσεων, αφού αφαιρεθούν από αυτό α) το περιθώριο ασφαλείας και β) οι ληξιπρόθεσμες αμοιβές της Eurobank EFG Factors πλέον του αναλογούντος επ' αυτών ΦΠΑ.

3.02. Εφόσον η εκχωρημένη απαίτηση εξοφληθεί από τον Οφειλέτη κατά τη λήξη της η Eurobank EFG Factors αποδίδει στον προμηθευτή με πίστωση του Λογαριασμού Πληρωμών την επόμενη της εξόφλησης εργάσιμη ημέρα το υπόλοιπο της Ονομαστικής Αξίας της εκχωρημένης Απαίτησης μετά την αφαίρεση του ποσού προεξοφλήσεως και των οφειλομένων αμοιβών της Eurobank EFG Factors πλέον του αναλογούντος επ' αυτών ΦΠΑ, εφόσον κατά τον ανωτέρω χρόνο δεν υπάρχει οποιοδήποτε ληξιπρόθεσμο χρέος ή το τυχόν χρέος υπολείπεται του εισπραχθέντος του Οφειλέτη ποσού, είτε στο σύνολό του, είτε κατά το μέρος που υπερβαίνει το χρέος αντιστοίχως.

3.03. Εάν Εκχωρημένη Απαίτηση εξοφληθεί από τον Οφειλέτη μετά τη λήξη της, η Eurobank EFG Factors δικαιούται να εισπράξει τον επ' αυτής νόμιμο τόκο υπερημερίας. Σε κάθε τέτοια περίπτωση καθυστερημένης εισπράξεως Εκχωρημένης Απαίτησης, οποιοδήποτε ποσό καταβαλλόμενο από τον Οφειλέτη επί πλέον του αντίστοιχου Ποσού Προεξοφλήσεως άγεται κατά σειρά: α) εις εξόφληση της τιμολογημένης ήδη κατά το άρθρο 4 αμοιβής της Eurobank EFG Factors πλέον του

επ' αυτής ΦΠΑ, β) εις εξόφληση τυχόν οφειλομένων στην Eurobank EFG Factors τόκων υπερημερίας, βάσει του νόμιμου επιτοκίου, γ) εις εξόφληση οποιουδήποτε άλλου χρέους και δ) εις πίστωση του Λογαριασμού Πληρωμών.

4. Αμοιβή Eurobank EFG Factors

Η αμοιβή της Eurobank EFG Factors για την πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων του Προμηθευτή συνίσταται σε α) εφάπαξ ποσό (περαιτέρω «Προμήθεια»), προσδιοριζόμενο σε ποσοστό... % επί της ονομαστικής αξίας κάθε Εκχωρημένης Απαίτησης πλέον του αναλογούντος ΦΠΑ και β) περιοδικώς ποσό (περαιτέρω «Προεξόφλημα»), το οποία υπολογίζεται επί του εκάστοτε Ποσού Προεξοφλήσεως με το επιτόκιο που αναφέρεται κατωτέρω υπό 4.03, όπως το επιτόκιο αυτό θα ισχύει κατά την ημέρα του υπολογισμού, και τον αριθμό ημερών από τις ημερομηνίες των διαδοχικών πιστώσεων του Λογαριασμού Πληρωμών από την Eurobank EFG Factors μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του τρέχοντος ημερολογιακού τριμήνου και εφεξής κατά την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε επόμενου ημερολογιακού τριμήνου για την αμοιβή του τριμήνου αυτού και με βάση έτος 360 ημερών, πλέον του αναλογούντος ΦΠΑ.

4.02 Η ανωτέρω αμοιβή της Eurobank EFG Factors θα καταβάλλεται ως εξής: α) Η Προμήθεια: με χρέωση του Λογαριασμού Πληρωμών από την Eurobank EFG Factors, προς την οποία ο Προμηθευτής παρέχει με την παρούσα την εντολή και πληρεξουσιότητα να προβεί στη χρέωση αυτή στο όνομα και για λογαριασμό του, κατά την ημέρα αποδοχής της εκχωρήσεως κάθε Εκχωρημένης Απαίτησης (εφόσον η αποδοχή έχει προηγηθεί της πίστωσης του Λογαριασμού Πληρωμών με Ποσό Προεξοφλήσεως), άλλως με αφαίρεση του από το εκάστοτε Ποσό Προεξοφλήσεως, άλλως από τον Προμηθευτή εξ ιδίων χρημάτων και β) το Προεξόφλημα: με χρέωση του Λογαριασμού Πληρωμών από την Eurobank EFG Factors, προς την οποία ο Προμηθευτής παρέχει με την παρούσα την εντολή και πληρεξουσιότητα να προβεί στη χρέωση αυτή στο όνομα και για λογαριασμό του, κατά την πρώτη ημέρα κάθε ημερολογιακού τριμήνου με ποσό ίσο προς το Προεξόφλημα του αμέσως προηγούμενου ημερολογιακού τριμήνου, άλλως (σε περίπτωση ανεπάρκειας διαθέσιμου υπολοίπου του Λογαριασμού Πληρωμών) κατά την είσπραξη των Εκχωρημένων Απαιτήσεων με αφαίρεση από τις εισπράξεις ποσού ίσου με το

Προεξόφλημα του προηγούμενου ημερολογιακού τριμήνου, άλλως από τον Προμηθευτή εξ ιδίων χρημάτων.

4.03. Το επιτόκιο με το οποίο θα υπολογίζεται το Προεξόφλημα ορίζεται κατά ..... εκατοστιαί.. μονάδ.. υψηλότερο από το Βασικό Επιτόκιο κεφαλαίου κινήσεως που ανακοινώνει η Τράπεζα Eurobank EFG Ergasias A.E δια του τύπου, και το οποίο σήμερα ανέρχεται σε επτά εκατοστιαίες μονάδες και οδγόνατ εκατοστά της μονάδας (7,80%) ετησίως (περαιτέρω «Συμβατικό Επιτόκιο»). Η Eurobank EFG Ergasias A.E μεταβάλλει το Βασικό Επιτόκιο, ενόψει και των συνθηκών της αγοράς, με ανακοίνωσή της, η οποία δημοσιεύεται δια του τύπου ή κατ' άλλον, τυχόν επιβαλλόμενο από τις ισχύουσες διατάξεις τρόπο. Κάθε μεταβολή του Βασικού Επιτοκίου ισχύει από την Πέμπτη ημέρα μετά την πρώτη σχετική δημοσίευση.

4.04. Η Eurobank EFG Factors δικαιούται να μεταβάλλει μονομερώς το Συμβατικό Επιτόκιο, εφόσον η εκάστοτε μεταβολή (αύξηση ή μείωση) δεν συνεπάγεται υπέρβαση του Συμβατικού Επιτοκίου (όπως αυτό ορίζεται ανωτέρω υπό 4.03), η εκάστοτε δε μεταβολή ισχύει έναντι του Προμηθευτή από την γνωστοποίησή της σε αυτόν.

5. Ευθύνη του Προμηθευτή

5.01. Η εκχώρηση των Εκχωρημένων Απαιτήσεων γίνεται με δικαίωμα αναγωγής της Eurobank EFG Factors κατά του Προμηθευτή, σε περίπτωση μη εξόφλησής τους από τους Οφειλέτες κατά την Λήξη τους, και κατά συνέπεια ο Προμηθευτής ευθύνεται έναντι της Eurobank EFG Factors, ως αυτοφειλέτης, τόσο για τη νόμιμη ύπαρξη και τον αγωγίμο χαρακτήρα κάθε Εκχωρημένης Απαίτησης, όσο και για την κανονική και εμπρόθεσμη πληρωμή της από τον αντίστοιχο Οφειλέτη.

5.02. Αν Εκχωρημένη Απαίτηση δεν εξοφληθεί από τον Οφειλέτη κατά τη Λήξη της, τότε Α) Η Eurobank EFG Factors δικαιούται, αλλά δεν υποχρεούται, να επιδιώξει δικαστικών την είσπραξη Εκχωρημένης Απαίτησης από τον Οφειλέτη, προσεπικαλώντας τον Προμηθευτή σε αναγκαστική παρέμβαση.

Β) Ο Προμηθευτής υποχρεούται να καταβάλλει προς την Eurobank EFG Factors οποιοδήποτε Ποσό Προεξοφλήσεως έχει καταβληθεί σε αυτόν αναφορικά με την συγκεκριμένη Εκχωρημένη Απαίτηση, πλέον τόκων υπερημερίας επί της ονομαστικής αξίας της απαίτησης αυτής από την Λήξη της μέχρι την πλήρη εξόφλησή της, καθώς και τις οφειλόμενες αμοιβές της Eurobank EFG Factors κατά το

άρθρο 4 και τα έξοδα κατά το άρθρο 7, ως εξής: αα) εφόσον, είτε προβληθούν αντιρρήσεις/ενστάσεις από τον Οφειλέτη, είτε η Eurobank EFG Factors κατ' εύλογη κρίση θεωρήσει ότι συντρέχει ανακρίβεια των κατ' άρθρο 2.04 διαβεβαιώσεων του Προμηθευτή, αμέσως μετά από την σχετική ειδοποίηση της Eurobank EFG Factors, ή ββ) το αργότερο, χωρίς όχληση, την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά την παρέλευση εξήντα (60) ημερών από την Λήξη της ανεξόφλητης Εκχωρημένης Απαίτησης.

5.03. Αν έχει εκδοθεί τραπεζική εγγυητική επιστολή υπέρ Οφειλέτη προς εξασφάλιση του Προμηθευτή για την πληρωμή Εκχωρημένων Απαιτήσεων του κατά του Οφειλέτη αυτού, αντίγραφο της οποίας έχει παραδοθεί στην Eurobank EFG Factors σύμφωνα με το άρθρο 2.03, η Eurobank EFG Factors δικαιούται να ζητήσει απευθείας από την εκδότρια Τράπεζα, δυνάμει εντολής και πληρεξουσιότητας που παρέχει ο Προμηθευτής στην Eurobank EFG Factors με την παρούσα, την κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής για ποσό ίσο προς το ποσό της ανεξόφλητης Εκχωρημένης Απαίτησης και να εισπράξει το αντίστοιχο ποσό. Ο Προμηθευτής παραιτείται με την παρούσα από το δικαίωμα ανακλήσεως της ανωτέρω πληρεξουσιότητας, δεδομένου ότι αυτή αφορά και στο συμφέρον της Eurobank EFG Factors ως πληρεξουσίου. Προς διευκόλυνση της Eurobank EFG Factors, ο Προμηθευτής θα υπογράψει έκτοτε, αμέσως μόλις το ζητήσει η Eurobank EFG Factors, το συνημμένο στην παρούσα έγγραφο ειδικής πληρεξουσιότητας, το οποίο η Eurobank EFG Factors θα προσκομίζει στην εκδότρια Τράπεζα. Το εισπραχθέν ποσό από την Τράπεζα η Eurobank EFG Factors δικαιούται να κρατήσει για λογαριασμό της, υποχρεούμενη να επιστρέψει στον Προμηθευτή, αμέσως μετά την είσπραξη του ποσού, όλα τα παραδοθέντα σε αυτήν κατά το άρθρο 2 έγγραφα και αξιόγραφα που αφορούν στην Εκχωρημένη Απαίτηση σχετικά με την οποία ζητήθηκε η κατάπτωση.

Σε κάθε περίπτωση, ιδίως αν για οποιοδήποτε λόγο η Eurobank EFG Factors δεν ασκήσει το ανωτέρω δικαίωμά της ή αν Τράπεζα αρνηθεί για οποιοδήποτε λόγο να καταβάλει το αιτούμενο ποσό, η Eurobank EFG Factors δικαιούται να ζητήσει εγγράφως από τον Προμηθευτή να προκαλέσει αυτός την κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής για ποσό ίσο προς το ποσό της ανεξόφλητης Εκχωρημένης Απαίτησης. Ο Προμηθευτής υποχρεούται, το αργότερο εντός πέντε (5) ημερών από την υποβολή σε αυτόν του σχετικού εγγράφου αιτήματος της Eurobank EFG Factors,

να προκαλέσει την αιτούμενη κατάπτωση και να αποδώσει το εισπραχθέν από την Τράπεζα ποσό στην Eurobank EFG Factors, με ταυτόχρονη επιστροφή από αυτήν στον Προμηθευτή των προαναφερόμενων παραδοθέντων στοιχείων.

Αν η προαναφερθείσα κατάπτωση δεν επιτευχθεί για οποιοδήποτε λόγο ιδίως εξαιτίας, είτε άρνησης του Προμηθευτή να υπογράψει το έγγραφο ειδικής πληρεξουσιότητας, είτε παράλειψης ή καθυστέρησης του Προμηθευτή ή μη τήρησης της νόμιμης διαδικασίας καταπτώσεως, είτε αρνήσεως της Τράπεζας, για οποιοδήποτε λόγο, να καταβάλει το αιτούμενο ποσό, ο Προμηθευτής υποχρεούται να καταβάλει στην Eurobank EFG Factors το αιτηθέν ποσό εξ ιδίων, επίσης, με ταυτόχρονη επιστροφή από αυτήν στον Προμηθευτή των προαναφερόμενων παραδοθέντων στοιχείων.

5.04. Η εξόφληση των οφειλόμενων κατά το παρόν άρθρο από τον Προμηθευτή ποσών θα γίνεται με χρέωση του Λογαριασμού Πληρωμών από την Eurobank EFG Factors, προς την οποία ο Προμηθευτής παρέχει την εντολή και πληρεξουσιότητα να προβεί στη χρέωση αυτή στο όνομα και για λογαριασμό του. Σε περίπτωση ανεπάρκειας διαθέσιμου υπολοίπου του Λογαριασμού Πληρωμών, ο Προμηθευτής υποχρεούται να, χωρίς όχληση, να καταβάλει στην Eurobank EFG Factors τα οφειλόμενα ποσά εξ ιδίων χρημάτων.

5.05. Σε κάθε περίπτωση πληρωμής ποσών από τον Προμηθευτή προς την Eurobank EFG Factors, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, η εκχώρηση θεωρείται ματαιωθείσα και η Eurobank EFG Factors επιστρέφει στον Προμηθευτή όλα τα παραδοθέντα σε αυτήν, σύμφωνα με το άρθρο 2. ε' γγραφα και αξιόγραφα που αφορούν την εξοφληθείσα από τον Προμηθευτή απαίτηση. Παράλληλα, η Eurobank EFG Factors προβαίνει, εφόσον ζητηθεί από τον Προμηθευτή και με έξοδά του, σε οποιαδήποτε απαιτούμενη γνωστοποίηση προς τον αντίστοιχο Οφειλέτη, πληροφορώντας τον ότι δικαιούχος της σχετικής απαίτησης δεν είναι πλέον η Eurobank EFG Factors, αλλά ο Προμηθευτής.

6. Υπερημερία του Προμηθευτή

6.01. Σε περίπτωση που ο Προμηθευτής καθυστερήσει να καταβάλει στην Eurobank EFG Factors οποιοδήποτε ληξιπρόθεσμο Χρέος (κεφάλαιο, τόκους, τόκους τόκων, φόρους, έξοδα κ.λ.π) καθίσταται υπερήμερος με μόνη την πάροδο της ημέρας κατά την οποία η οφειλή έγινε ληξιπρόθεσμη και οφείλει τόκο υπερημερίας.

6.02. Ο τόκος υπερημερίας υπολογίζεται προεπιτόκιο ίσο προς το ανώτατο επιτρεπόμενο ποσοστό του εξωτραπεζικού τόκου υπερημερίας που κάθε φορά ισχύει.

7. Φόροι – Έξοδα

7.01. Φόροι, τέλη, εισφορές, δικαιώματα ή οποιασδήποτε φύσεως επιβαρύνσεις υπέρ του Δημοσίου ή οποιωνδήποτε τρίτων που επιβάλλονται με αιτία ή αφορμή την παρούσα σύμβαση και τις συναφείς με αυτήν επιμέρους πράξεις (εκχωρήσεις Απαιτήσεων, πληρωμές, κ.λπ.) βαρύνουν τον Προμηθευτή στον οποίο και επιρρίπτονται. Τον Προμηθευτή βαρύνουν επίσης τα πάσης φύσεως έξοδα για την τυχόν παροχή ή λήψη οποιωνδήποτε ασφαλειών για την εξασφάλιση των απαιτήσεων της Eurobank EFG Factors έναντι του Προμηθευτή, την ασφάλιση ενυπόθηκων ακινήτων ή ενεχυρασμένων πραγμάτων, τα δικαστικά έξοδα, τα έξοδα εκτέλεσης, ανεξάρτητα από την περαίωσή της, και όλα γενικώς τα έξοδα και οι δαπάνες που γίνονται ή θα γίνουν με αιτία ή αφορμή την παρούσα σύμβαση ή την εκτέλεσή της.

7.02. Η Eurobank EFG Factors, σε περίπτωση που τυχόν καταβάλλει, αν και δεν έχει υποχρέωση, οποιοδήποτε από τα ανωτέρω ποσά, χρεώνει με αυτά τον Προμηθευτή εντόκως προς το Συμβατικό Επιτόκιο. Η εξόφληση των ποσών αυτών θα γίνεται με χρέωση του Λογαριασμού Πληρωμών (έστω και αν από τη χρέωση αυτή επέρχεται υπέρβαση του Χρηματοδοτικού Ομίλου) από την Eurobank EFG Factors, προς την οποία ο Προμηθευτής παρέχει με την παρούσα την εντολή και πληρεξουσιότητα να προβεί στη χρέωση αυτή στο όνομα και για λογαριασμό του, από την ημέρα καταβολής των ανωτέρω ποσών από την Eurobank EFG Factors έως την ημερομηνία ενάρξεως του αμέσως επόμενου ημερολογιακού τριμήνου, άλλως (σε περίπτωση ανεπάρκειας διαθέσιμου υπολοίπου του λογαριασμού αυτού) από τον Προμηθευτή, χωρίς όχληση, εξ ιδίων χρημάτων.

8. Λογιστική παρακολούθηση Εκχωρούμενων Απαιτήσεων

8.01. Η παρακολούθηση των εκχωρημένων απαιτήσεων, περιλαμβανομένων των εκχωρήσεων προς την Eurobank EFG Factors, των εισπράξεων των Εκχωρημένων Απαιτήσεων, των εκταμιεύσεων και γενικά όλων των συναλλαγών από την πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων που συνομολογούνται με την παρούσα, θα γίνεται μέσω του Λογαριασμού Συναλλαγών, δηλαδή ειδικού λογαριασμού ή

λογαριασμών, που θα τηρεί η Eurobank EFG Factors σύμφωνα με τις ανάγκες λογιστικής της τάξης. Αντίγραφα του/των ανωτέρω λογαριασμού/-ών θα αποστέλλονται στον Προμηθευτή κάθε μήνα με την κίνηση του/των λογαριασμού/-ών του κατά τον προηγούμενο ημερολογιακό μήνα.

8.02. Απόσπασμα (ή αντίγραφο) που εκδίδει η Eurobank EFG Factors από τα βιβλία της, με την κίνηση του/των ανωτέρω λογαριασμού/-ών του Προμηθευτή αποτελεί πλήρη απόδειξη για τις καταχωρισθείσες συναλλαγές, καθώς και για τις απαιτήσεις της Eurobank EFG Factors κατά του Προμηθευτή που απορρέουν από την παρούσα σύμβαση.

9. Διάρκεια Σύμβασης – Καταγγελία

9.01. Η διάρκεια της παρούσας σύμβασης είναι αόριστη και μπορεί να καταγγελθεί, ολικά ή μερικά, εγγράφως οποτεδήποτε από οποιονδήποτε συμβαλλόμενο.

9.02. Η ανωτέρω καταγγελία συνεπάγεται τη λύση της παρούσας σύμβασης από την περιέλευσή της στον αντισυμβαλλόμενο, καθώς και τα ακόλουθα περαιτέρω αποτελέσματα: α) η Eurobank EFG Factors παύει να δέχεται εκχώρηση νέων Απαιτήσεων, β) οι όροι της παρούσας εξακολουθούν να ισχύουν για τις ήδη Εκχωρημένες στην Eurobank EFG Factors μέχρι τον χρόνο ισχύος της καταγγελίας Απαιτήσεις και γ) όλες οι μη ληξιπρόθεσμες κατά το χρόνο της καταγγελίας οφειλές του Προμηθευτή προς την Eurobank EFG Factors καθίστανται αμέσως ληξιπρόθεσμες και απαιτητές και φέρουν τόκο μέχρι την ημέρα της εξόφλησής τους με το επιτόκιο υπερημερίας του άρθρου 6.02.

9.03. Η Eurobank EFG Factors δικαιούται και πριν από την καταγγελία της παρούσας κατά το εκάστοτε υπόλοιπο Χρηματοδοτικό Όριο απροθέσμως και χωρίς προειδοποίηση ή ευθύνη της Eurobank EFG Factors προς τον Προμηθευτή.

10 . Εγγύηση

10.01. Ο Εγγυητής ή, επί πλειόνων εγγυητών, κάθε ένας από τους Εγγυητές δηλώνει προς την αποδεχόμενη Eurobank EFG Factors ότι εγγυάται ανεπιφυλάκτως την εμπρόθεσμη και προσήκουσα εξόφληση από τον Προμηθευτή και γενικώς εγγυάται, ενεχόμενος εις ολόκληρον με τον Προμηθευτή και ως αυτοφειλέτης, την εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεων που απορρέουν ή θα απορρεύσουν από την παρούσα σύμβαση. Στην περίπτωση που στη σύμβαση συμβάλλονται πλείονες Εγγυητές,

κάθε ένας από αυτούς ενέχεται κατά τα ανωτέρω εις ολόκληρον με τον Προμηθευτή και ως αυτοφειλέτης.

10.02. Ο Εγγυητής ή, επί πλειόνων εγγυητών, κάθε ένας από τους Εγγυητές ευθύνεται ανεξάρτητα από το νομότυπο της υποχρέωσης που έχει αναλάβει ο Προμηθευτής, ιδίως δε ανεξαρτήτως από ελαττώματα σχετικά με την εκπροσώπησή του.

10.03 Ο Εγγυητής ή, επί πλειόνων εγγυητών, κάθε ένας από τους Εγγυητές: α) παραιτείται από το δικαίωμα της διζήσεως κι από το δικαίωμα να προτείνει κατά το άρθρο 853 ΑΚ, ενστάσεις του Προμηθευτή κατά της Eurobank EFG Factors, β) παραιτείται έναντι της Eurobank EFG Factors του δικαιώματος να ασκήσει τα τυχόν δικαιώματα από την αναγωγή που θα έχει κατά του Προμηθευτή και, επί πλειόνων εγγυητών, κατά των άλλων Εγγυητών, εφόσον θα υπάρχει ανεξόφλητο υπόλοιπο από τη σύμβαση, γ) παραιτείται έναντι της Eurobank EFG Factors του δικαιώματος της υποκαταστάσεώς του στα παρεπόμενα εμπράγματα δικαιώματα της Eurobank EFG Factors, έστω και αν η απαίτησή της εξοφληθεί ολοσχερώς από αυτόν.

10.04. Ο Εγγυητής ή, επί πλειόνων εγγυητών, κάθε ένας από τους Εγγυητές δεν ελευθερώνεται έστω και να για οποιοδήποτε λόγο, που βαρύνει ή όχι την Eurobank EFG Factors, κατέστη αδύνατη η ικανοποίησή της από τον Προμηθευτή, ούτε αν η Eurobank EFG Factors για οποιονδήποτε λόγο παραιτήθηκε από ασφάλειες υπέρ της απαιτήσεώς της, παρέχει δε από τώρα ανεκκλήτως την ανεπιφύλακτη συναίνεσή του στην Eurobank EFG Factors να παραιτείται οποτεδήποτε από τις εξασφαλίσεις, εμπράγματες ή ενοχικές, που έχουν ληφθεί ή θα ληφθούν. Τυχόν απόσβεση της κυρίας οφειλής χωρίς να ικανοποιηθεί η Eurobank EFG Factors (αρ. 864 ΑΚ) ή τυχόν καθυστέρηση ή αμέλεια για την ανάληψη ή τη συνέχιση από την Eurobank EFG Factors της δικαστικής επιδίωξης της απαίτησής της (αρ. 868 - 869 ΑΚ) συμφωνείται ότι δεν αποτελούν λόγο ελευθέρωσης του Εγγυητή ή, επί πλειόνων εγγυητών, οποιουδήποτε από τους εγγυητές. Ο Εγγυητής ή, επί πλειόνων εγγυητών, οποιουδήποτε από τους Εγγυητές, αποδέχεται από τώρα τη μεταβολή οποιουδήποτε όρου της συμβάσεως, καθώς και τον περιορισμό οποτεδήποτε του ποσού του Χρέους που θα συμφωνηθεί μεταξύ της Eurobank EFG Factors και του Προμηθευτή.

10.05. Ο Εγγυητής ή, επί πλειόνων εγγυητών, κάθε ένας από τους Εγγυητές ανέκκλητα δηλώνει και αποδέχεται δια της παρούσας ότι δεσμεύεται αυτοδικαίως από κάθε παρούσα ή μελλοντική αναγνώριση χρέους από τον Προμηθευτή στην Eurobank EFG Factors και ότι παραιτείται από την άσκηση έναντι της Eurobank EFG Factors οποιωνδήποτε εξ αναγωγής κατά του Προμηθευτή δικαιωμάτων με την αίρεση της ύπαρξης οποιασδήποτε ανεξόφλητης οφειλής του Προμηθευτή προς την Eurobank EFG Factors.

11. Άσκηση Δικαιωμάτων – Τροποποιήσεις – Μερική Ακυρότητα

11.01. Η Eurobank EFG Factors έχει απόλυτη διακριτική ευχέρεια να ασκήσει ή όχι οποιοδήποτε νόμιμο ή συμβατικό δικαίωμά της. Από την καθυστέρηση ή την εφάπαξ ή εξακολουθητική παράλειψή της να ασκήσει οποιοδήποτε δικαίωμά της, ουδέποτε θα μπορεί να συναχθεί παραίτησή της από το δικαίωμα αυτό ή αποδυνάμωσή του, τόσο για το συγκεκριμένο, όσο και (πολύ περισσότερο) για μελλοντικά είτε ομοειδή, είτε διαφορετικά.

11.02. Τροποποίηση της παρούσας σύμβασης γίνεται μόνο εγγράφως, ο δε έγγραφος τύπος είναι συστατικός. Ανταπόδειξη κατά των όρων της παρούσας ή για την ύπαρξη πρόσθετου συμφώνου επιτρέπεται μόνον εγγράφως και αποκλείεται κάθε άλλο αποδεικτικό μέσο, και αυτός ακόμη ο όρκος.

11.03. Η ακυρότητα ή ακυρωσία ενός όρου της παρούσας δεν θα επιδρά κατά κανένα τρόπο στο κύρος των υπόλοιπων όρων της.

12. Τρόπος Καταλογισμού

Κάθε καταβολή από τον Προμηθευτή στην Eurobank EFG Factors καταλογίζεται κατά σειρά: α) στα έξοδα μαζί με τους σχετικούς τόκους και μάλιστα, κατά σειρά, στα έξοδα εκτελέσως, στα λοιπά δικαστικά έξοδα και στα λοιπά οφειλόμενα έξοδα, β) στους τόκους υπερημερίας, γ) στους λοιπούς τόκους και δ) στο κεφάλαιο.

13. Δικαιώματα Συμψηφισμού

13.01. Όλες οι πληρωμές του Προμηθευτή ή του/των Εγγυητή/ών προς την Eurobank EFG Factors με βάση την παρούσα, θα γίνονται ελεύθερα και απαλλαγμένες από κάθε έκπτωση λόγω συμψηφισμού ή επίσχεσης εξαιτίας τυχόν ανταπαίτησης του Προμηθευτή ή του/των Εγγυητή/ών απέναντι στην Eurobank EFG

Factors, καθώς ο Προμηθευτής και ο/οι Εγγυητής/ές παραιτούνται ρητά από κάθε δικαίωμά τους συμψηφισμού ή επίσχεσης απέναντι στην Eurobank EFG Factors.

13.02. Η Eurobank EFG Factors έχει δικαίωμα να συμψηφίσει οποιαδήποτε οφειλή της από την παρούσα, έστω και μη ληξιπρόθεσμη, προς οποιαδήποτε ανταπαίτηση του Προμηθευτή ή/και του/των Εγγυητή/ων, Η Eurobank EFG Factors δεν είναι υποχρεωμένη να ενασκήσει οποιοδήποτε δικαίωμά της συμψηφισμού, είτε συμβατικού, είτε νόμιμη.

14. Παροχή Οικονομική και άλλων Πληροφοριών

14.01. Ο Προμηθευτής υποχρεούται να ενημερώνει την Eurobank EFG Factors αμέσως για κάθε μεταβολή που αφορά στην εκπροσώπηση ή την μετοχική σύνθεσή του και να προσκομίζει σ' αυτήν τα απαραίτητα νομιμοποιητικά έγγραφα. Υποχρεούται επίσης να ειδοποιεί την Eurobank EFG Factors για οποιαδήποτε δυσμενή μεταβολή των περιουσιακών στοιχείων ή εργασιών του ή για την επιβάρυνσή του με οικονομικές υποχρεώσεις προς τρίτους.

14.02. Η Eurobank EFG Factors δικαιούται οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια της παρούσας να διενεργεί ελέγχους στα βιβλία και στοιχεία του Προμηθευτή με ειδικά εξουσιοδοτημένα κατάλληλα πρόσωπα με σκοπό την διαπίστωση της οικονομικής κατάστασής του.

14.03. Η Eurobank EFG Factors δύναται να ζητεί και λαμβάνει πληροφορίες αναφορικά με την περιουσιακή και οικονομική κατάσταση του Προμηθευτή από οποιαδήποτε ελληνικά και αλλοδαπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή πράκτορες επιχειρηματικών απαιτήσεων κατ' ανέκκλητη εξουσιοδότηση που ρητά παρέχεται με την παρούσα από τον Προμηθευτή.

15. Γνωστοποιήσεις

Όλες οι γνωστοποιήσεις, οχλήσεις, αιτήσεις και εγκρίσεις κατά τους όρους της παρούσας θα γίνονται μόνον εγγράφως και θα απευθύνονται ως προς μεν την Eurobank EFG Factors στον τόπο όπου υποβλήθηκε η αίτηση για τη σύναψη της παρούσας σύμβασης, ως προς δε τον Προμηθευτή και τον/τους Εγγυητή/ές στις διευθύνσεις που αναγράφονται στην παρούσα σύμβαση ή σε οποιαδήποτε άλλη διεύθυνση την οποία κάθε συμβαλλόμενος μπορεί να γνωστοποιήσει στον άλλον εγγράφως για το σκοπό αυτό.

16. Εκχωρήσεις

Προμηθευτής υποχρεούται να μην εκχωρήσει για οποιοδήποτε λόγο σε τρίτο οποιαδήποτε Απαίτηση που έχει προσφέρει προς εκχώρηση, δυνάμει της παρούσας στην Eurobank EFG Factors. Η Eurobank EFG Factors δικαιούται να εκχωρήσει ελεύθερα οποιαδήποτε απαίτησή της κατά του Προμηθευτή, που απορρέει από την παρούσα σύμβαση, καθώς και να μεταβιβάσει οποιοδήποτε δικαίωμα ή υποχρέωσή της από την παρούσα σύμβαση σε οποιονδήποτε τρίτο. Ιδίως δικαιούται να συνάπτει συμβάσεις πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων με ή χωρίς δικαίωμα αναγωγής και οποιασδήποτε άλλης μορφής με άλλους πράκτορες, που εδρεύουν στην Ελλάδα ή την αλλοδαπή και να εκχωρεί βάσει των συμβάσεων αυτών τις απαιτήσεις που αποκτά βάσει της παρούσας.

17. Τόπος εκπλήρωσης

Τόπος εκπλήρωσης όλων των υποχρεώσεων και παροχών που απορρέουν από την παρούσα σύμβαση είναι η Έδρα της Eurobank EFG Factors στην Αθήνα.

18. Εφαρμοστέο Δίκαιο

18.01. Η παρούσα σύμβαση διέπεται από το ελληνικό δίκαιο.

18.02. Κάθε διαφορά από την παρούσα σύμβαση, που ενδέχεται να προκύψει στο μέλλον, στην οποία περιλαμβάνονται και οι διαφορές σχετικά με το κύρος της σύμβασης, καθώς και κάθε τυχόν δίκη κατά τη διαδικασία της εκτελέσεως ή λήψη οποιουδήποτε ασφαλιστικού μέτρου, υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα των Δικαστηρίων της Αθήνας.

19. Δεδομένα Προσωπικού Χαρακτήρα

19.01. Ο Προμηθευτής δηλώνει ότι τηρεί τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από το Ν. 2472/1997 περί «Προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», όπως ισχύει, και τις σχετικές αποφάσεις, οδηγίες και κανονιστικές πράξεις της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ιδίως όσον αφορά την ενημέρωση των φυσικών προσώπων («υποκειμένων»), των οποίων προσωπικά δεδομένα ανακοινώνονται στην Eurobank EFG Factors από τον Προμηθευτή για τους σκοπούς των συναλλαγών και σχέσεων του με την Eurobank EFG Factors, καθώς και όσον αφορά την εξασφάλιση της συγκατάθεσης των υποκειμένων για την ανακοίνωση αυτή των δεδομένων και την σχετική επεξεργασία από την Eurobank EFG Factors ή και τρίτους, ενεργούντες κατ' εντολή και για

λογαριασμό της των προσωπικών τους δεδομένων, τα οποία ο Προμηθευτής ανακοινώνει στην Eurobank EFG Factors για τους ανωτέρω σκοπούς.

19.02. Ο Προμηθευτής αποδέχεται ότι η Eurobank EFG Factors δεν έχει καμία ευθύνη για τη μη τήρηση των ανωτέρω υποχρεώσεων του Προμηθευτή και ότι υποχρεούται να αποζημιώσει την Eurobank EFG Factors, τους νόμιμους εκπροσώπους, διευθυντές ή προστηθέντες αυτής για οποιαδήποτε ζημία τυχόν υποστούν σε σχέση με τη μη τήρηση αυτή.

20. Αντίκλητος

Ο Προμηθευτής και ο/οι Εγγυητής/Εγγυτές διορίζει με την παρούσα αντίκλητό του τον κ. ...., κάτοικο .....(οδός.....αρ.....), στον οποίο μπορεί να κοινοποιεί η Eurobank EFG Factors, κατ' επιλογή της, κάθε έγγραφο που απευθύνεται σε αυτούς.

Η παρούσα σύμβαση συντάχθηκε σε τόσα πρωτότυπα, όσοι και οι συμβαλλόμενοι και κάθε συμβαλλόμενος έλαβε ένα.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

Eurobank EFG Factors

Ο ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗΣ

.... ΕΓΓΥΗΤ...Σ